

PLA D'ACTIVITATS DEL DEPARTAMENT D'ORIENTACIÓ

IES PUIG DE SA FONT

CURS 17-18

ÍNDEX

1.- ANÀLISI DEL CONTEXT DEL DEPARTAMENT DINS DEL CENTRE

- 1.1. EL DEPARTAMENT D'ORIENTACIÓ I EL CENTRE
- 1.2. EL DEPARTAMENT D'ORIENTACIÓ COMPOSICIÓ I ORGANITZACIÓ
- 1.3. EL DEPARTAMENT I L'EQUIP DIRECTIU
- 1.4. EL DEPARTAMENT I LA COMISSIÓ DE COORDINACIÓ PEDAGÒGICA
- 1.5. EL DEPARTAMENT I ELS EQUIPS DOCENTS
- 1.6. EL DEPARTAMENT D'ORIENTACIÓ I LA SEVA RELACIÓ AMB ELS CENTRES I SERVEIS EDUCATIUS DEL SECTOR ·

2.- MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT: PLA DE SUPORT AL PROCÉS D'ENSENYANÇA-APRENTATGE

2.1.ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITATS EDUCATIVES DE SUPORT

- PLA ANUAL D'ACTUACIÓ DE L'EQUIP DE SUPORT ·
- PLA D'ACTUACIÓ D'AUDICIÓ I LLENGUATGE ·
- TALLER DE COMPENSATÒRIA .
- PROGRAMA INTERVENCIÓ SOCIOEDUCATIVA (PISE/ALTER)
- TALLER DE LLENGUA

2.2. PROGRAMA DE FORMACIÓ PROFESSIONAL BÀSICA

- MODULS OBLIGATORIS GENERALS (mòdul de comunicació, àmbit social i àmbit científic)

3.- PLA D'ACCIÓ TUTORIAL I D'ORIENTACIÓ ACADÈMICO PROFESSIONAL.

1.- ANÀLISI DEL CONTEXT DEL DEPARTAMENT DINS DEL CENTRE

1.1. EL DEPARTAMENT D'ORIENTACIÓ I EL CENTRE

* Nom oficial del centre: IES PUIG DE SA FONT.

- Direcció: Ctra. Son Servera -Cala Millor, s/n 07550 Son Servera
- Telf.- 971-817396

* Nivells educatius:

1er d'ESO	7 grups
2n d'ESO	7 grups + 1 d'escolarització compartida
3er d'ESO	5 grups
4t d'ESO	5 grups
1er de Batxiller	2 grups
2n de Batxiller	2 grups
FPB 1r nivell (Cuina)	1 grup
FPB 1r nivell (Electricitat i electrònica)	1 grup
FPB 2n nivell (Cuina)	1 grup
FPB 2n nivell (Electricitat i electrònica)	1 grup
1r CFGM de Tècnic en cuina	1 grup
2n CFGM de Tècnic en cuina.....	1 grup

*Nº professorat: 82'5 de quota, en total nombre físic de professors 87

*Nº alumnes: aprox. 781 alumnes

Aquest any funcionarà el Pla de suport d'atenció a l'alumnat NESE (per alumnat amb NEE i DEA), la Formació Professional Bàsica (un grup d'Electricitat i electrònica i un de Cuina de primer nivell i un grup de segon nivell), el programa d'atenció per a l'alumnat NESE per HE / CP (aula taller de compensatòria a 1r, 2n i 3r d'ESO) i el programa d'Acollida Lingüística per alumnat NESE per IT (Taller de llengua, aula d'acollida i suport lingüístic a 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO). A més, segueix en funcionament el programa d'intervenció socioeducativa d'escolarització compartida (PISE amb l'Ajuntament de Son Servera i ALTER amb l'Ajuntament de Sant Llorenç).

1.2. EL DEPARTAMENT D'ORIENTACIÓ COMPOSICIÓ I ORGANITZACIÓ

El departament d'orientació està compost per :

- Dues orientadores educatives a temps complet Cristina Navarro Rosselló i Margarita Cabrer Servera
- Tres mestres de Pedagogia Terapèutica a jornada completa i una a mitja jornada: M Dolores Botella Barranca (cap de departament) Aina Cañamaque Batlle, Monserrat Bonet Nadal i Maria Antònia Quetglas Llull
- Una mestra d'Audició i Llenguatge: M.Teresa Maria Fuster
- Professor ASL: Julen Adrián Gorostiza
- Professor d'àmbit pràctic: Pep Cladera Massanet
- Professora AD : Antònia Ferrer Tur
- Dos professors ASL (pàlic): Eva Tomàs Sanchis i Maria del Mar Caro

- Una professora de Mòduls obligatoris generals (Formació Professional Bàsica): Maria Arenas Zarco

Les hores de reunió dels membres del departament són els dijous a quarta hora . Entre els temes que ens ocuparan part de les reunions de coordinació, podem destacar:

- Programació de les activitats del departament
- Avaluació i revisió de les activitats programades
- Atendre demandes d'orientacions i suports per alumnes concrets
- Informar d'aspectes tractats a la CCP, a la reunió d'equip directiu i d'altres reunions que siguin competència del DO
- Prendre decisions comunes respecte a termes que afecten a tot el departament
- Distribució de tasques burocràtiques

Serà la Cap de Departament l'encarregada d'assegurar el compliment d'aquestes reunions mitjançant l'establiment d'una ordre del dia i el calendari regular de reunions. Així mateix, es realitzarà l'acta de cada una de les reunions efectuades .

El professorat de suport assisteix a les reunions dels diferents departaments relacionats amb la seva tasca.

1.2.1. Pla de feina del departament

D'acord amb la normativa vigent de les orientacions del Servei d'Innovació Educativa i les Instruccions específiques per al departament d'Orientació dels centres d'Educació Secundària per al curs present, el pla d'activitats del departament d'Orientació ha de referir-se en concret a tres àmbits:

- Suport al procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Suport al Pla d'orientació acadèmica i professional.
- Suport al Pla d'acció tutorial.

La nostra feina com a departament col·laborador per a millorar el procés d'ensenyament-aprenentatge, en general, fa que posem en marxa una sèrie de programes complementaris al procés ordinari d'ensenyament. La programació més detallada de cada un d'ells quedarà recollida en el punt 2: "Suport al procés d'ensenyament-aprenentatge. Mesures d'atenció a la diversitat".

La feina dels diferents membres del departament queda configurada de la següent manera:

Els professors de Formació Professional Bàsica es distribueixen de la següent manera:

- La **professora dels mòduls obligatoris generals** realitza el seu horari en el mòdul de comunicació (català i castellà) i Societat de 1r de FPB d'Electricitat i electrònica, mòdul de Ciències aplicades de 1r de FPB d'Electricitat i electrònica, mòdul de comunicació (català i castellà) i Societat de 1r de FPB de cuina , mòdul de Ciències i és la coordinadora del gabinet de premsa.
- Les **mestres i el mestre de Pedagogia Terapèutica** realitzen activitats educatives de suport als alumnes amb NEE, vinculades a discapacitats, problemes greus de conducta, dificultats de comunicació, DEA i altres que es consideri adient. La seva feina se centrarà en donar suport als alumnes i al professorat que els atén (coordinacions entre els diferents

departaments). Les hores de les mestres de Pedagogia Terapèutica es repartiran entre diferents suports dins i/o fora de l'aula (segons les característiques del grup i de l'alumne) i es repartiran per àrees. Es prioritzaran els suports dins l'aula, per rentabilitzar les hores de dedicació a aquells alumnes ja valorats.

- Els suports realitzats per la **mestra d'audició i llenguatge** aniran destinats a aquells alumnes amb NEE associades a discapacitat sensorial auditiva, alumnes amb trastorns de la comunicació i amb dificultats de lectura i escriptura i altres alumnes que es consideri adient.

El Programa de Compensatòria es torna a organitzar seguint les pautes i propostes del curs passat. Els alumnes NESE per CP/HE estan dispersos per tots els grups de 1r, 2n i de 3r d'ESO. Enguany continuarem incloent als alumnes repetidors de 1r d'ESO que, degut a les seves característiques curriculars, comportamentals i socials, s'ha decidit incloure en el programa com una mesura complementària més. Els alumnes disposaran d'un horari compartit entre les classes ordinàries i l'aula del taller de Compensatòria. La quantitat d'hores de sortida depèn de cada cas i de les possibilitats horàries del taller.

Aquest curs, els alumnes de l'agrupament específic de PISE/ALTER realitzaran dues hores setmanals al taller de compensatòria.. Hem de remarcar que l'objectiu bàsic de la feina que es realitzarà amb aquest alumnat és aconseguir crear hàbits i competències socials (en la majoria dels casos) i no de manera prioritària, la recuperació a nivell curricular (no hem d'oblidar que aquest alumnat ja ha fracassat dins un sistema ordinari i presenta un clar rebuig cap a ell).

Aquest curs, com en cursos anteriors, ens marcarem com un dels objectius prioritaris intentar involucrar a les famílies en el procés educatiu dels seus fills/filles.

La professora AD dedica quasi la totalitat del seu horari al taller a més de tasques de coordinació de la biblioteca. **El professor AP** dedica tot el seu horari al taller.

Continuarem amb el Taller de Llengua i Cultura, segons les directrius aprovades en el PALIC (veure document de referència inclòs al PCC).

Es formarà un grup de Taller de Llengua per aquells alumnes procedents de llengües no romàniques i/o que no dominen cap de les dues llengües oficials a la comunitat. La dedicació de les **professores ASL** serà compartida entre les dues.

L'objectiu principal plantejat amb l'alumnat que formi part d'aquest programa és que pugui reincorporar-se, el més aviat possible, al ritme normal de classes del seu grup i integrar-se en la dinàmica general de l'aula, del centre i de l'entorn.

Cal destacar, que els alumnes susceptibles d'entrar en qualsevol modalitat del programa, estan repartits per tots els grups dels diferents nivells, la qual cosa dificulta considerablement els horaris dels alumnes i l'atenció més individualitzada per part del professorat del Taller i Aula d'Acollida.

Les tasques encomanades a les **orientadores** es distribuïran de la següent manera:
Margarita Cabrer Servera: 1r i 4t d'ESO, CFGM i Batxillerat
Cristina Navarro Rosselló: segon i tercer d'ESO i FPB

És continuarà mantenint una coordinació amb els Serveis Socials de Son Servera i de Sant Llorenç, seguiment de l'absentisme, derivació a diferents programes, atenció individual a alumnes i famílies i la coordinació amb UCSMIA. A més a més, tindran hores de coordinació amb els coordinadors de cicles. La resta de funcions del departament (reunions d'àmbits, resta de coordinacions, atenció al professorat, alumnat, pares, participació a les reunions d'equips educatius i juntes d'avaluació...) es realitzaran de manera conjunta.

L'atenció psicopedagògica als alumnes es derivarà cap als orientadors i es farà de forma individual. El departament disposa d'un full de derivació que tenen tots els tutors del centre, per tant, aquesta figura recull totes les informacions i, si cal, es deriva a les orientadores. A partir d'aquí es valora la necessitat o no de valoració i/o intervenció

La tutoria individual estarà oberta als alumnes amb problemes de comportament i/o absentistes i també s'aplicarà a l'alumnat nouvingut (tasques de seguiment, reforç escolar, personal, contacte familiar...). Enguany hi haurà tutor individuals voluntaris que s'ocuparan de alumnes repetidors de 1r amb la intenció de que puguin recuperar i no abandonar el sistema escolar.

1.3. EL DEPARTAMENT I L'EQUIP DIRECTIU

Els contactes s'estableixen, casi sempre, director/cap d'estudis amb la cap de departament o orientadores. Això no significa l'exclusió de la resta de membres del departament en el contacte amb l'equip directiu sinó que, per poder complir les tasques assignades a cadascú, es podrà fer els contactes necessaris.

En aquestes reunions es tractaran, principalment, tots aquells temes referits a qüestions pedagògiques del procés d'ensenyament-aprenentatge de l'alumnat, seguiment dels diferents plans de treball que, amb caràcter general, es desenvolupen al centre, qüestions sorgides a les reunions de tutor... Aquest també es prioritzarà la dinamització de l'adaptació i aplicació dels nous currículums i la seva incorporació al Projecte Curricular de les diferents etapes del centre.

Les reunions es duran a terme els dijous a 3a hora i divendres a 3a: orientadors amb l'equip directiu

1.4. EL DEPARTAMENT I LA COMISSIÓ DE COORDINACIÓ PEDAGÒGICA

Dins d'aquest àmbit de treball, ens centrarem en les funcions adjudicades en el Reglament de Centres. La cap de departament pertanyerà a la CCP, com a cap de departament, també assistirà una dels orientadors (Margarita Cabrer Servera), i es tractarà de desenvolupar les tasques pròpies d'aquest àmbit: aspectes pedagògics del currículum, mesures d'atenció a la diversitat, posada en marxa dels documents que formen part del PCC, pla de millora de l'atenció tutorial....

Les reunions de CCP es contemplen els dimarts a 6a hora i es realitzaran setmanalment.

1.5. EL DEPARTAMENT I ELS EQUIPS DOCENTS

El model de treball que tractarem d'assolir, estarà basat en una coordinació horitzontal dels equips (s'intentarà adjudicar en blocs les àrees d'ESO), encara que també tractarem d'aconseguir una coordinació vertical (dins dels propis departaments).

El DO assistirà als Equips Educatius per a les qüestions pedagògiques que es plantegin, així com en la seva gestió i coordinació. A fi de realitzar millor el seguiment, els membres del DO assessoraran sempre els mateixos equips educatius. En aquestes reunions s'analitza el procés d'ensenyament i aprenentatge dels alumnes quan a normes de funcionament dels grups, el treball dels objectius expressats en termes de capacitats prenent com a referència el cicle i no només el curs, el seguiment de les ACS que prèviament es treballen a les reunions de departaments didàctics, etc... Dels temes tractats i dels acords presos, els responsables de coordinació de la reunió prendran nota i serà el punt de partida per a la següent reunió.

Es preveuen reunions periòdiques dels equips, sempre amb la col·laboració dels cap d'estudis i representants del nostre departament. Aquestes reunions es convocarien, generalment, els dimarts o dijous a 7a hora.

1.6. EL DEPARTAMENT D'ORIENTACIÓ I LA SEVA RELACIÓ AMB ELS CENTRES I SERVEIS EDUCATIUS DEL SECTOR

1.6.1.- Relació amb els centres de Primària

La relació amb aquests centres es preveu més intensa a partir del 2n i 3er trimestre perquè es transmetrà la informació més significativa dels alumnes que s'incorporaran a 1r d'ESO el següent curs. Durant el primer trimestre, els contactes aniran dirigits, sobretot, a posar en contacte a tutors i acabar de concretar i passar informació de determinats alumnes. També tindrem una major relació amb aquells casos d'alumnes amb NESE (derivats dels orientadors de primària). Altres temes sobre els que s'intentarà informar, faran referència als diferents programes del centre, models de traspàs de informació referida als alumnes que arribaran al nostre centre, visites dels nous alumnes al final de curs, etc.

Els centres de Primària que estan adscrits al nostre institut i amb els que tindrem major contacte, son:

- * CP Na Penyal (Cala Millor).
- * CP Jaume Fornaris (Son Servera).
- * CP Punta de N'Amer (Sa Coma).

1.6.2.- Amb els centres de Secundària.

La nostra actuació amb altres instituts se centrarà en l'intercanvi d'experiències, materials, resolució de casos, programes nous, suport tècnic...

Així mateix es donarà informació sobre l'oferta educativa en el centre (Batxillerats, Cicles Formatius de Grau Mitjà i Superior, FPB,...).

1.6.3.- Altres institucions

La relació del nostre departament amb altres institucions de la zona, la podríem resumir en contactes amb:

- *Equip d'Orientació i Intervenció Psicopedagògica del Sector/ Orientador de Primària.*

Els contactes es faran via professores PT i tutors de primària i/o l'orientadora adscrita al primer de l'ESO conjuntament amb la cap d'estudis adjunta. L'objectiu és el traspàs de informació dels casos revisats pels professionals dels Equips i DO. Es faran a mida que sigui necessari (sobretot, a partir del tercer trimestre).

- *CPR de Manacor.*

Per promoure activitats de formació i perfeccionament, sobre tot, en la funció tutorial o adaptacions curriculars, que tractarem de fomentar entre el professorat del centre. La distribució de la informació es farà mitjançant el/la representant del centre en el CEP.

- *Ajuntament.*

Aquesta relació estarà basada, principalment, en l'intercanvi de informació sobre activitats extraescolars, difusió de informació educativa,... També ens mantindrem en contacte amb l'Oficina de Informació Juvenil i els Serveis Educatius Municipals.

- *Serveis Socials dels Ajuntaments de la zona:*

L'objectiu principal d'aquest contacte és l'intercanvi de informació sobre alumnes que pertanyen al centre i que són atesos per dits serveis, així com la col·laboració i seguiment de les intervencions que es realitzin per part d'aquest servei o de l'institut. Aquest curs la treballadora social de Son Servera i la de Sant Llorenç prendran part amb dues hores d'atenció al grup específic de PISE/ALTER.

Es realitzaran les coordinacions /quinzenals) amb les orientadores des dels serveis de Son Servera com de Sant Llorenç.

Aquest curs continuarem amb el Programa d'Intervenció Socio-educativa (PISE i ALTER) en aquells casos que poden tenir un cert èxit, amb agrupament específic o sense.

- *Conselleria de Sanitat. PAC de Son Servera*

Ens ajudaria al desenvolupament de programes com: sexualitat, drogues, salut,... i /o consultes puntuals de malalties que sofreixen alguns alumens del nostre centre.

- *Consell Insular (Joventut, Cultura, Esports ,...).*

- *SOIB*

Ens serà de molta utilitat per a desenvolupar el programa d'orientació acadèmica-professional (sortides de treball i previsió de futur a la comarca).

· *-Unitat de Salut Mental de Manacor (en casos d'atenció psicològica). UCSMIA*

El seguiment dels casos derivats o que estan en tractament els realitza l'orientadora, generalment via email .

· *-Serveis Educatius de Son Servera*

Informació del Centre Universitari de Son Servera, seguiment dels alumnes que provenen del CAPI, oferta educativa, etc.

2.- MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT: PLA DE SUPORT AL PROCÉS D'ENSENYANÇA-APRENTATGE

2.1.ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITATS EDUCATIVES DE SUPORT

2.1.1.PLA ANUAL D'ACTUACIÓ DE L'EQUIP DE SUPORT

INTRODUCCIÓ

El pla d'actuació de l'equip de suport (PTs), té com a finalitat facilitar que l'escola sigui un àmbit inclusiu, pretén facilitar una resposta educativa a les característiques personals dels alumnes respectant les seves diferències individuals i ritmes d'aprenentatge, d'aquesta manera es contribueix al desenvolupament de les seves capacitats.

L'elaboració del Pla d'actuació de l'equip de suport ha d'anar lligada a l'actuació del centre. Es farà en funció dels trets d'identitat del centre, així com dels objectius pedagògics i metodològics.

L'acció educativa d'aquest Pla s'ha de dissenyar tenint en compte la diversitat d'interessos, de capacitats o qualsevol altra condició personal o social de l'alumnat, de forma que el seu desenvolupament sigui accessible i pertinent per a tots ells. Tots el professorat ha d'assumir la responsabilitat del progrés de tots els alumnes sense exclusions.

L'objectiu del Pla és desenvolupar al màxim les capacitats dels alumnes NESE.

MESTRES DE PEDAGOGIA TERAPÈUTICA

La finalitat dels suports que ofereixen els mestres especialistes en pedagogia terapèutica (PT) en els centres docents ordinaris, és la de proporcionar a l'alumnat amb necessitats educatives especials el progrés en l'adquisició de les capacitats establertes en el currículum de l'etapa i la seva participació de les activitats generals de les aules ordinàries i del centre.

Els mestres PT prioritzaran l'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

El Departament d'Orientació aquest curs disposa de tres places de pedagogia terapèutica a jornada completa (Montserrat Bonet Nadal, Aina Cañamaque Batlle i Ma Dolores Botella Barranca) i una plaça a mitja jornada (Mª Antònia Quetglas Llull).

ORGANITZACIÓ DE L'EQUIP DE SUPORT

Per tal d'optimitzar el suport directe a l'alumnat ens hem distribuït les àrees de la següent manera:

Ma Dolores Botella Barranca . N'Aina Cañamaque Batlle: ciències socials i PISE

Monserrat Bonet Nadal: matemàtiques a 1r, 2n i 3r ESO i una hora setmanal a FPB1 de cuina.

Mª Antònia Quetglas Llull: àrees de biologia i geologia i física i química.

La mestra d'AL s'encarregaran de fer suport a l'àrea de català, també farà logopèdia.

Els recursos personals de suport s'organitzaran amb l'objectiu d'aconseguir el grau màxim d'eficiència i evitar interferències i duplicats amb l'excepció dels casos en què actuïn sobre el mateix alumne els mestres especialistes d'audició i llenguatge i de pedagogia terapèutica.

El suport indirecte es coordinarà participant en les reunions setmanals dels diferents departaments: Català, Castellà, Matemàtiques, Naturals i Socials.

Prioritzarem el suport a les àrees instrumentals ja que faciliten l'accés als aprenentatges de la resta d'assignatures.

La majoria d'hores el suport es realitza a dins l'aula ordinària. Encara que cal dir que les hores d'atenció directa amb l'alumnat, així com la modalitat de suport variarà en funció de les necessitats tant dels alumnes NESE, els grups-classe o les propostes dels tutors i professors dels equips educatius.

La relació de l'alumnat amb NESE és la següent:

CURS	nº d'alumnes
1r	2 alumnes amb NEE 33 alumnes NESE
2n	2 alumnes NEE 30 alumnes amb NESE
3r	3 alumnes amb NEE 23 alumnes amb NESE
4t	9 alumnes amb NESE
FPB	5 alumnes amb NESE

OBJECTIUS CURS 2017-2018

Els objectius que ens hem proposat treballar i intentar assolir durant aquest curs estan dirigits cap a els tres grans àmbits d'intervenció: centre, família i alumnes.

- Col·laborar en el desenvolupament global de l'alumnat.
- Intervenir directament amb l'alumnat, prioritzant el suport dins l'aula.
- Donar suport al professorat (coordinant-nos) de manera que pugui desenvolupar la seva programació a l'aula, tot adaptant-la a les diferents necessitats que presenti l'alumnat.
- Col·laborar en l'elaboració i revisió de les Adaptacions Curriculars.
- Recollir i analitzar la informació sobre l'alumnat nou amb NESE.
- Tractar d'implicar a les famílies en el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'alumnat.
- Col·laborar amb els recursos de l'entorn (serveis externs: Serveis Socials,...).
- Col·laborar amb l'equip directiu del centre.

En relació al centre:

- Elaborar el pla d'actuació anual.
- Participar en l'elaboració i revisió dels documents generals del centre (PEC, PCC, plans anuals,...).
- Establir la modalitat de suport, prioritzant el suport dins l'aula. Fixar l'horari i procediments de coordinació.
- Potenciar, facilitar i coordinar la intervenció amb el DO i els serveis externs.
- Col·laborar participant activament en la planificació, l'elaboració, el seguiment i l'avaluació de l'ACI de l'alumne amb NESE

- Assessorar i orientar en relació a estratègies organitzatives i metodològiques que facilitin la resposta a la diversitat de l'alumnat.
- Orientar i facilitar la recerca i/o elaboració de materials curriculars per treballar el desenvolupament de les capacitats de l'alumnat.
- Col·laborar mitjançant l'observació dins l'aula, en la detecció i l'anàlisi de les necessitats educatives de l'alumnat.
- Participar en l'avaluació/promoció i la modalitat educativa de l'alumnat amb NESE i l'orientació en relació amb la sortida del centre.
- Realitzar l'avaluació inicial. Primera presa de decisions sobre el tipus i grau d'adaptacions curriculars necessàries.

En relació a l'alumnat:

Dins el marc de l'adaptació curricular individual, l'equip de suport intervindrà amb l'alumnat amb necessitats educatives especials tenint present que el treball amb aquests alumnes es desenvoluparà majoritàriament dins l'aula ordinària, de forma coordinada amb el professorat. Sols en aquells casos en que s'hagi justificat a l'adaptació curricular, es podran treballar fora de l'aula alguns continguts concrets i en períodes determinats de la jornada.

- Recollida i revisió de la informació sobre l'alumnat NESE.
- Potenciar el treball d'aquelles capacitats, necessàries pel desenvolupament personal, establertes com a prioritàries a l'adaptació curricular.
- Seleccionar materials adaptats a les NEE i reorganitzar el centre de recursos.
- Elaborar materials adaptats a les NESE.
- Donar suport directe als alumnes amb NESE, preferentment dins l'aula.
- Activitats encaminades a facilitar la integració social dels alumnes NESE en el seu grup i en la vida escolar.

En relació a les famílies:

- Orientar i col·laborar amb les famílies dels alumnes que rebin suport a fi d'aconseguir una major col·laboració i implicació.
- Assessorar sobre la transició a la vida professional i adulta

TASQUES CURS 2017-2018

Relació de tasques a desenvolupar durant el curs.

1. A principi de curs:

- Revisar els expedients dels alumnes que van rebre atenció de l'equip durant el curs anterior.
- Documentar-se sobre el tipus d'alumnat amb que s'ha de treballar.
- Analitzar la informació recollida.
- Elaborar el pla d'actuació anual de l'equip de suport, una vegada conegudes les necessitats de cada alumne.
- Organització del suport de forma flexible.
- Revisar, seleccionar i requerir material. Reorganització i difusió de material.
- Preparar el lloc on s'ha de treballar (equipar-lo, reorganitzar-lo,...).

- Entrevistar-se amb les famílies i implicar-les en l'educació dels seus fills.
- Participar en l'avaluació inicial.
- Definició dels criteris d'avaluació i promoció.
- Observació a l'aula amb la pertinent recollida d'informació. Elaboració i revisió dels DIAC.

2. Durant tot el curs:

- Coordinar-se amb els professors i assessorar-los. Unificar criteris i actuacions. Treball cooperatiu i en equip.
- Adaptació de les activitats i materials previstos pel grup-classe a les NESE dels alumnes.
- Assessorar a les famílies.
- Coordinar-se amb els serveis externs.
- Intervenir amb els alumnes.
- Realització i transmissió de demandes al D.O.
- Col·laboració en el procés d'avaluació psicopedagògica.
- Informar al claustre sobre els alumnes amb necessitats educatives especials i les seves necessitats. (Reunió dels Equip Educatius)
- Fer propostes de formació permanent del professorat.
- Col·laborar amb els professors en l'elaboració, avaluació i seguiment del Document Individual d'Adaptació Curricular (DIAC).
- Ajudar a l'equip docent a elaborar pautes que ajudin en la integració.
- Participar en les reunions dels departaments.
- Entrevistes personals periòdiques, juntament amb el tutor-a amb les famílies.
- Entrega trimestral d'informes.

3. A final de curs:

- Participar en l'avaluació i promoció dels alumnes que reben suport per part de l'equip.
- Avaluar el pla d'actuació anual de l'equip de suport.
- Elaboració de la memòria final de curs.

INDICADORS CURS 2016-2017

Relació d'indicadors que s'utilitzaran per avaluar el Pla a final de curs

A l'hora d'avaluar el Pla es tindran en compte els següents indicadors:

1. Funcionament de l'equip de suport
2. Tasques de coordinació amb els professors
3. Elaboració i execució de les ACIs
4. Avaluar el grau de satisfacció de les famílies

A final de curs es redactarà una memòria que serà el document que recollirà l'avaluació del treball desenvolupat en funció d'aquest pla d'actuació.

Ha d'incloure la revisió de cada apartat del pla d'actuació per indicar si s'han dut a terme o no tots els aspectes esmentats. La memòria s'inclourà a la memòria del centre.

Aquesta avaluació ens servirà de base per elaborar les propostes de millora per al proper curs, així com dissenyar les modificacions pertinents en quan a l'alumnat i els recursos humans i materials.

La finalitat és facilitar a l'equip de suport l'anàlisi de la seva tasca a partir de la reflexió i el debat necessari per a concretar les mesures que s'han de prendre per millorar l'atenció a la diversitat.

2.1.2.PLA D'ACTUACIÓ D'AUDICIÓ I LLENGUATGE

INTRODUCCIÓ

Com a equip de suport, el meu objectiu principal és atendre a la diversitat de l'alumnat, juntament amb la resta dels professionals que fan feina al Centre i amb la col·laboració de les famílies dels nostres alumnes. Per dur a terme aquesta tasca tindrè en compte els principis de NORMALITZACIÓ (utilització dels recursos ordinaris del centre), INTEGRACIÓ (l'atenció es procurarà dins l'aula) i INDIVIDUALITZACIÓ (cal atendre a cada persona segons el seu grau de desenvolupament, evolució i les seves característiques personals).

El Centre disposa amb un equip de suport, dins el qual es situa la mestra/e d'audició i llenguatge, que col·laborarà amb els professors, pares, alumnes i serveis externs amb l'objectiu d'aconseguir que es pugui fer efectiva l'atenció a tots els alumnes que ho necessiten.

A partir de les Orientacions de la Direcció General d'Ordenació i Innovació, per al curs 2017/2018, la finalitat del suport que ofereix la professora especialista en AL és prioritzar l'atenció logopèdica als alumnes amb deficiència auditiva i trastorns de la comunicació, la parla i el llenguatge, tant a nivell oral com escrit ,a més d'oferir el suport de català i castellà a tots els nins que estan dins el programa de suport (DEA, NESE, NEE, IT .....).

L'objectiu és proporcionar a l'alumnat les eines necessàries per a l'adquisició de les capacitats establertes en el currículum i facilitar-li l'accés per a la participació de les activitats generals de les aules ordinàries i del centre.

Els alumnes amb ANEE vénen diagnosticats per l'Equip d'Orientació Psicopedagògica del Centre de procedència on varen cursar l'etapa d'Educació Primària o pel EOEP de zona; o també es pot donar el cas de què durant el curs sorgeixin alumnes amb necessitats d'audició i llenguatge .

En aquest curs 2016/2017 la major part dels alumnes que necessitaran atenció logopèdica i suport a l'àrea de català i de castellà es troben distribuïts en els següents cursos:

- 36 alumnes de 1r d'ESO .
- 32 alumnes de 2n d'ESO.
- 27 alumnes de 3r d'ESO.
- Cal tenir en compte els nous casos que vagin sorgint al llarg del curs.

Es prioritza que el suport es faci dins l'aula en tots els casos possibles, només es farà el suport fora , als alumnes que necessitin una intervenció individualitzada i una reeducació logopèdica. Normalment la mestra d'AL entra dins l'aula i fa feina amb un grup flexible, en principi heterogeni, on es troben els nins que tenen dificultats de llenguatge.

Aquest curs com l'any passat també es farà un taller de lectura amb aquells nins que tenen dificultat per poder llegir el llibre de la lectura de la resta de la classe. S'ha intentat que llegeixin el mateix llibre però una versió adaptada al seu nivell curricular (LF), i si no es possible cercar aquells llibres que les pugui motivar i tinguin com un objectiu prendre gust per la lectura.

INTERVENCIÓ LOGOPÈDICA.

Les necessitats de cada un dels alumnes són les que marcaran les pautes d'actuació i per això s'elaboraran els programes, segons el tipus d'afectació.

Programes de reeducació logopèdica.

Basant-nos en les dificultats que presenten els nostres alumnes a l'àrea de comunicació farem una proposta d'intervenció on proposarem una sèrie d'objectius per treballar amb l'alumne, els quals seran orientatius, ja que s'aniran modificant a mida que anem els aconseguint o no.

Retard del llenguatge:

- Estimulació del llenguatge oral: dirigit i espontani.
- Discriminació sonora i exercicis d'atenció.
- Correcció fonètica i adquisició de nous fonemes.
- Correcció i adquisició de nou vocabulari (camps semàntics) i integració en el seu llenguatge habitual.
- Correcció gramatical. Estructuració de frases simples i integració en el llenguatge habitual.

Dislàlies:

- Correcció fonètica.
- Exercicis d'articulació i vocalització.
- Integració dels fonemes treballats en el seu llenguatge habitual.
- ___ Manteniment i generalització dels aprenentatges.

Disfèmies:

- Reducció de la freqüència i severitat de la disfèmia
- Reducció de la conducta d'evitació.
- Reducció de la por a parlar.
- Reducció d'actituds, creences, pensaments que interfereixen en la fluïdesa.
- Augmentar la freqüència de parlar i les relacions socials dins la seva aula.
- Augmentar la parla fluïda (augmentar el control sobre el seu propi cos i autorelaxar-se).
- Ajudar al nin amb disfèmia a prendre les seves decisions terapèutiques i per tant adquirir consciència de les seves pròpies necessitats.

Problemes de tonicitat de l'aparell buco-fonatori.

- Exercicis d'articulació i vocalització.
- Exercicis de respiració i relaxació.
- Exercicis de moviments buco-facials.

Trastorns de lectoescriptura (dislèxia):

- Discriminació i identificació fonètica.
- Exercicis de lateralitat i orientació espacial.
- Relacionar fonemes, grafies i conceptes.
- Exercicis de comprensió lectora.
- Estructuració de frases.
- Disgrafia, disortografia, discalculia.

Altres problemes associats (dificultats d'aprenentatge, dèficit d'atenció impulsivitat...)

Seràn treballats conjuntament amb els aspectes anteriors.

- Exercicis d'atenció auditiva.
- Exercicis d'atenció visual.
- Adquisició d'habilitats bàsiques per a la comunicació.

Dificultats per poder aconseguir els objectius mínims a l'àrea de català i castellà establerts per això és necessari fer un reforç dins l'aula:

- Adaptar els exercicis del llibre per poder aconseguir els objectius mínims.
- Preparar material més específic per aquests nins.
- Ajudar-los a resumir i fer esquemes per facilitar-los el seu procés d'ensenyança-aprenentatge.
- Fent les adaptacions pertinents de manera individualitzada als alumnes que ho necessitin.
- Adaptar la metodologia al seu nivell curricular.

Degut a que la intervenció de logopèdia requereix d'un ambient concret, sense interferències, la majoria d'actuacions es faran fora de l'aula, individualment o en petits grups segons les necessitats de cada alumne en concret. El seu programa reeducatiu es farà a partir de l'avaluació de les dificultats de l'alumne i es revisarà a mida vagi avançant en els seus aprenentatges.

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

Les actuacions de l'especialista en audició i llenguatge s'organitzen en tres àmbits: alumnat, tutors/es (incloent la relació amb les famílies) i Centre (com a comunitat educativa).

ALUMNAT

--- Realitzar una tasca informativa i preventiva amb l'objectiu de aconseguir la màxima col·laboració per part de l'alumne.

--- Potenciar la participació dels alumnes dins l'aula per tal de treballar els aspectes funcionals del llenguatge, aconseguint així l'objectiu de generalització dels aprenentatges, mitjançant el qual podem avaluar si ha superat les seves dificultats a nivell comunicatiu.

--- Desenvolupar l'atenció logopèdica que es proposi dins el marc curricular de l'alumne, duent a terme els objectius plantejats a principi de curs.

TUTOR/ES I FAMILIES

- Assessorar i col·laborar amb els pares i mares.
- Col·laborar en la detecció i valoració dels problemes del llenguatge a nivell oral i escrit, i fer les derivacions oportunes als especialistes, si cal.
- Proposar un pla d'actuació davant les dificultats dels nostres alumnes.
- Establir formes d'actuació coordinades amb els altres membres de l'equip de suport.
- Assessorar i arribar a acords sobre les activitats i situacions que potencien les habilitats lingüístiques i de comunicació (sistemes alternatius de comunicació, ajuts tècnics i tecnològics...).
- En relació a les famílies: orientar i unificar les pautes d'actuació família-Centre.

CENTRE I COMUNITAT EDUCATIVA

- Establir relacions de coordinació per a l'elaboració de programes i materials.
- Afavorir les relacions amb altres logopedes externs i altres especialistes per poder fer feina en una mateixa línia i aconseguir intervenció comú més eficaç.
- Fer un seguiment de l'evolució del nin i del seu entorn per tal de assabentar-nos de tot allò que pugui influir en el seu procés d'ensenyança i aprenentatge.
- Establir relacions de coordinació amb les mestres de suport, per poder fer un seguiment més complet de cada un dels alumnes amb els quals treballam conjuntament.
- Fer reunions setmanals amb els departaments de català i castellà amb la finalitat de realitzar la programació conjunta d'aquests alumnes, les acis tant significatives i no significatives que calguin, i fer un seguiment del seu procés educatiu al llarg de tot el curs.

RECURSOS

--- **Recursos humans:** les persones implicades són tots els membres de la comunitat educativa (alumnes, pares i professors).

--- **Recursos materials:** disposam de recursos de caire bibliogràfic per a la intervenció en problemes específics (llenguatge bimodal, dislèxia...) i per realitzar activitats de suport per als nostres alumnes. També s'utilitzaran les noves tecnologies (ordinadors) com un recurs més dins l'aula de suport.

A nivell d'espai tenim un aula degudament acondicionada per poder dur a terme la reeducació logopèdica. Ambientalment té les condicions necessàries ja que no hi ha estímuls sonors ni visuals que puguin distorsionar les sessions; i d'altra banda hi ha recursos materials com un ordinador, un mirall i una taula gran. A més a més tenim material fungible per poder emprar quan sigui necessari.

AVALUACIÓ.

Durant el curs es realitzaran tres informes, un per cada trimestre, per informar tant als pares, als mestres, com als alumnes del progressos que han realitzat respecte a les dificultats logopèdiques que presenta i sobre el seu rendiment.

Als nins/es dislèxics a l'hora de fer els exàmens es faran adaptacions no significatives i d'accés amb la finalitat d'ajudar-los a aconseguir els objectius del curs.

També a final de curs es farà una avaluació final, adjuntant propostes de millora ,de tasques a realitzar durant l'estiu, per tal d'aconseguir que el nin no perdi els coneixements que ha aconseguit , i pugui començar el proper curs més preparat.

2.1.3.TALLER DE SUPORT EDUCATIU

CARACTERÍSTIQUES, ORGANITZACIÓ , PERFIL DE L'ALUMNE I ACCÉS.

El recurs que anomenem Taller de Suport Educatiu, està dirigit als alumnes que presenten dificultats en l'aprenentatge, conductes apàtiques o absentistes i dificulten el funcionament del grup de referència. Aquesta situació escolar i personal dels alumnes és fruit de diversos factors: desfasament curricular de més de dos anys, dificultats en les relacions amb els seus companys i professors, problemes a l'àmbit social i familiar. A més, presenten una actitud negativa davant el món acadèmic (que viuen com un vertader càstig) que condueix a un alt risc d'abandonament del sistema educatiu reglat.

Al Taller treballem amb grups molt heterogenis però amb un element comú: la situació afecta a tots els àmbits de relació: companys, professors, família i entorn social.

El Taller, amb el disseny actual, està integrat en el PIE que es revisa cada curs.

Resumint, els alumnes presenten gairebé tots:

1. Rendiment escolar baix o molt baix.
2. Manca d'hàbits de feina.
3. Absentisme, més o menys declarat .
4. Baixa integració en el grup classe.
5. Comportaments fora de norma.
6. Manca d'interès per l'estudi.
7. Expectatives d'èxit acadèmic molt minses.
8. Autoestima molt baixa que es sol compensar amb aspiracions acadèmiques i professionals poc realistes.
9. Necessitats educatives i socials importants.

L'activitat diària del Taller es concreta en "la tasca per projectes", que ha demostrat, al llarg dels darrers cursos, adequar-se a les característiques dels alumnes i per això, amb els canvis, adaptacions o ampliacions necessaris , tindrà continuïtat en el present curs 17-18..

El taller està organitzat (espai, maquinària, eines i materials) per a rebre grups de 4 a 8 alumnes que canvien cada hora i cada dia, per tal de:

1. Assegurar una atenció individualitzada.
2. Minorar la problemàtica personal, social i familiar.
3. Adaptar els continguts i els objectius del programa a cada alumne.
4. Disminuir l'absentisme dels alumnes (una part important presenta o ha presentat episodis greus d'absentisme escolar).
5. Aconseguir realitzacions que suposin èxit i reconeixement.

El programa atén uns 25 alumnes, essent molt freqüents els canvis per baixes i incorporacions al llarg de tot el curs.

Els horaris, pactats amb tutors i prefectura, es fan seguint *grosso modo* aquestes pautes:

1. No ocupar més d'una hora per setmana de la mateixa àrea.
2. Respectar l'hora de tutoria, els desdoblaments i les àrees més pràctiques.
3. Procurar que no surtin en hores de classe del tutor.
4. Donar prioritats a les àrees instrumentals: llengües i matemàtiques, si es troba convenient.

Si es considera necessari i adequat s'atenen alumnes que presenten NEE.

La majoria d'alumnes són de 1r i 2n d'ESO, molt puntualment participa algun alumne de 3r o 4t d'ESO.

Per participar del programa cal:

1. Que l'alumne sigui proposat per l'equip educatiu en la junta d'avaluació de juny (del curs anterior) o en la primera de setembre (aquests són els primers que entren en el programa) o
2. Que al llarg del curs l'equip educatiu faci la proposta.
3. Que el departament d'orientació faci una avaluació psicopedagògica on consti el nivell de retràs escolar i les directrius generals a seguir amb l'alumne per part de tot el professorat afectat.
4. Que prefectura d'estudis i el departament d'orientació informin favorablement.

OBJECTIUS GENERALS.

Els objectius d'aquesta mesura figuren al PIE i són:

1. Facilitar una auto-percepció positiva de l'alumne i de les seves possibilitats de millora en els aprenentatges.
2. Assegurar l'assistència a classe i evitar l'absentisme i el posterior abandonament escolar.
3. Valorar les realitzacions pròpies i les dels altres.
4. Formar equips de feina que permetin un desenvolupament equilibrat de les relacions personals i la col·laboració amb altres persones (professors, companys i altres)
5. Propiciar l'autonomia personal, elaborant estratègies per a solucionar els problemes que es presentin en el desenvolupament dels projectes.
6. Valorar i respectar l'entorn, comprenent que formem part del mateix i que mitjançant un tractament positiu i el desenvolupament d'hàbits d'higiene i seguretat en el propi treball podem contribuir a aconseguir una millor qualitat de vida.
7. Apreciar els coneixements i sabers tècnics i artístics que s'utilitzen en els diferents projectes i relacionar-los amb la tradició industrial i/o artesana del seu entorn.
8. Entendre, interpretar i reproduir missatges de tipus tècnic necessaris pel desenvolupament dels diferents projectes de treball que es proposin a l'aula taller.
9. Realitzar els projectes implicant-se positivament en tot el procés de disseny, elaboració i avaluació dels mateixos.
10. Valorar la Re-utilització, la Reducció i el Reciclatge de materials.
11. Participar en els esdeveniments (fires, mercats, exposicions...) que sigui possible.

Aquests objectius, es treballen de forma global tenint com a referència objectius que són propis de l'àrea de tecnologia i alguns objectius de les àrees de matemàtiques, llengua i plàstica que es treballen de forma transversal i majoritàriament pràctica.

Objectius específics.

1. Apreciar la fusta com a material noble, natural i viu.
2. Conèixer i identificar els diferents defectes de la fusta.
3. Conèixer les característiques principals dels taulers i les xapes.
4. Valorar les qualitats de la fusta com a material decoratiu i de construcció.
5. Conèixer i utilitzar correctament els instruments de mesura i marcat.
6. Conèixer la utilitat, el funcionament i el maneig correcte de les eines i màquines del taller.
7. Conèixer algunes tècniques molt elementals de les operacions de mecanitzat de la fusta (serrar, foradar, polir...)
8. Realitzar les operacions requerides pel procés d'acabat de la fusta (emplastre, polit, tintat, envernissat, i encerat) amb les diferents tècniques d'aplicació (pinzell, pistola, esponja...) fent-ho amb qualitat i respectant les mesures de seguretat.
9. Conèixer els tipus i la utilitat de diferents elements de fixació i forrellats.
10. Conèixer i comprendre la importància de les diferents mesures de seguretat que s'han d'emprar al taller.
11. Adquirir hàbits d'ordre, neteja i responsabilitat.
12. Conèixer i utilitzar adequadament els equipaments de protecció individuals.
13. Conèixer els circuits elèctrics elementals.
14. Utilitzar l'equip informàtic de que disposa el taller.

Posant un exemple pràctic: al Taller es decideix, a proposta del Departament de Matemàtiques, construir un àbac, en fusta o material reciclat; el que més ens interessa són els objectius abans detallats, si l'àbac ha de ser més gran o més petit dependrà o bé de la demanda, de les existències de materials o de la capacitat dels alumnes.

CONTINGUTS.

Els continguts, lògicament, són part del programa de Tecnologia. Gairebé tots el projectes fan part de tots els continguts adaptats, però ens assurem de que tots es treballen de forma específica en algun dels projectes que desenvolupem al llarg del curs.

Bloc 1. Procés de Resolució tècnica de problemes.

Conceptes:

1. Definició de problema i necessitats humanes a solucionar.

Procediments:

1. Recopilar i analitzar problemes i necessitats.

Actituds, Valors i Normes:

1. Actitud creativa davant els problemes plantejats.

Bloc 2. Dibuix tècnic.

Conceptes:

1. Instruments de dibuix i disseny: transportador d'angles, regla, esquadra i cartabó, plantilles i trames.

Procediments:

1. Representar a mà alçada objectes mitjançant el croquis.
2. Confecionar models i maquetes a escala..

Actituds, Valors i Normes:

1. Netejat i ordre en la presentació de documents gràfics.

Bloc 3. Planificació i realització.

Conceptes :

1. Eines elementals i màquines.
2. Procediments de fabricació i acabat:
  1. Unió: aferrar, clavar, cargolar i soldar.
  2. Separació: serrar, llimar, polir.
3. Normes de seguretat general del taller.

Procediments:

1. Analitzar i repartir les tasques a realitzar.
2. Utilitzar correctament les eines, màquines i utilitatge.
3. Aplicar les normes de seguretat necessàries.

Actituds, Valors i Normes:

1. Iniciativa personal i confiança en la realització de feines.
2. Prendre consciència del perill que suposa una mala utilització de les eines.
3. Mantenir una actitud austera en l'ús dels materials i recursos.
4. Valorar la necessitat i l'imperatiu legal de l'ús dels EPI.

Bloc 4. Recursos científics i tècnics.

Conceptes:

1. El circuit elèctric.

Procediments:

1. Construir circuits elèctrics senzills de commutació.
2. Utilitzar com elements bàsics de construcció la llenya, el plàstic i el metall.

Actituds, Valors i Normes:

1. Valorar la importància dels materials.

Bloc 5. Organització i Gestió.

Conceptes:

1. Organització de tasques.
2. Concepte de recurs.
3. Tipus de recursos materials: classificació.

Procediments:

1. Organitzar i planificar la realització del treball.

Actituds, Valors i Normes:

1. Reconèixer i valorar les tècniques d'organització i gestió en l'elaboració de projectes i en el treball en equip.

Bloc 6. Tecnologia, ciència i societat.

Conceptes:

1. El cost dels productes

Procediments:

1. Dissenyar i crear propostes de publicitat creativa.

Actituds, Normes i Valors:

- Actitud crítica davant missatges consumistes.

CONTRIBUCIÓ DEL TALLER DE COMPENSATÒRIA A LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES.

Competència lingüística:

- Descriure verbalment el procés de construcció d'un objecte senzill.
- Realitzar l'autoavaluació per escrit.
- Interpretar la informació dels envasos dels productes comercials emprats al taller.
- Fer de guia dels seus companys de classe en una visita al taller.
- Transmetre als membres del taller una idea o millora de forma clara i convincent.

Competència matemàtica:

- Mesurar diferents materials amb l'instrument adient.
- Fer càlculs de proporcions directes senzilles.
- Manejar instruments de mesura del taller.
- Plantejar un problema de forma intel·ligible.

Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic:

- Emprar diferents materials i entendre'n el seu origen i propietats.
- Utilitzar materials reciclats.
- Realitzar croquis i maquetes.

Competència en el tractament de la informació i competència digital:

- Cercar informació general a Internet.
- Cercar la informació necessària sobre eines, materials...
- Realitzar presentacions amb medis audiovisuals (fotos, films, powerpoint..)
- Manejar el processador de textos per crear plantilles

Competència social i ciutadana:

- Formar part d'equips de feina.
- Respectar el torn de paraula.
- Reflexionar sobre les seves actuacions i les dels altres.

Competència cultural i artística:

- Valorar les produccions independentment del seu autor o autors.
- Imitar models que considerem valuosos.
- Analitzar els procediments, les tècniques i els materials; també la dificultat, l'originalitat presents en els objectes.

Competència per aprendre a aprendre:

- Escoltar activament les explicacions, siguin d'un professor o d'un company.
- Observar amb atenció el treball dels altres per intentar millorar-lo.
- Posar en pràctica tots els recursos que es van adquirint en la realització de cada projecte.
- Actuar com a mestre d'un company en un projecte o durant una sessió.
- Realitzar un projecte de forma totalment autònoma.

METODOLOGIA

La metodologia per projectes ens serveix per:

1. Atendre aspectes com: compromís, solidaritat i responsabilitat, ja que suposa una implicació personal en tot el procés.
2. Reforçar d'una manera pràctica els aprenentatges necessaris per a construir nous coneixements.
3. Orientar el alumnes cap a una preparació professional, sigui una PQPI o un CF.
4. Aproximar-los al món laboral.
5. Gaudir de la satisfacció de la feina ben feta i valorada pels demés

A grans trets les línies metodològiques són les següents:

1. Treball a partir de projectes.
2. Incidència en els aspectes tècnics i instrumentals com l'expressió escrita i verbal, càlcul, disseny, interpretació de plànols etc. Fent-ho seguint un procés que suposa: reflexionar sobre la tasca encomanada, preveure les fases necessaris per a la seva execució, els materials a emprar, les dificultats, els compromisos...
3. Compromís de l'alumne, o grup d'alumnes, a lliurar un treball ben acabat en un temps determinat.
4. Motivació de l'alumne en l'aprenentatge, pel que té de pràctica i de semblant amb el món del treball l'activitat que es desenvolupa al taller.
5. Tenir molt en compte la corba de rendiment /cansament i les característiques dels alumnes (constància, autonomia...).
6. Flexibilitat per atendre les necessitats de cadascun, i que es manifesta en:
  - L'adaptació al ritme de treball, a les destreses i als interessos individuals.
  - La possibilitat de treballar objectius d'àrees a través dels projectes dels tallers.
  - La participació dels educadors municipals en el seguiment d'alguns alumnes.
  - L'adaptació, si és possible, d'horaris i activitats a cada situació.

Encara que cada alumne presenta uns trets particulars hi ha algunes pautes metodològiques que s'apliquen de forma general:

1. L'adquisició d'hàbits de puntualitat, pel que fa al taller i a la presentació de la feina.
2. La previsió de la tasca diària amb la revisió de la realitzada en les sessions anteriors.
3. L'ús adequat del material necessari per a cada moment del procés.
4. La dedicació d'un temps determinat a la recollida i neteja de les eines, maquinària i del taller.
5. La valoració del reciclatge i la reparació dels objectes.
6. L'exigència d'una conducta respectuosa envers professors, companys, materials, eines, etc.

Tot això es fa realitat en l'execució , sigui d'un treball molt senzill o d'un projecte amb una certa dificultat, que suposa:

1. Concreció de la idea inicial i càlcul aproximat de les hores necessàries per a la seva realització.
2. Desenvolupament del projecte, plànols, esborranys, croquis...
3. Previsió del material necessari.
4. Tria de les eines i maquinària a utilitzar.
5. Càlcul dels terminis.
6. Confecció del pressupost si s'escau.
7. Aplicació de les normes de seguretat.

AVALUACIÓ I RECUPERACIÓ

Avaluació. Es farà de forma individual i continua:

Una avaluació inicial per determinar el grau de destresa i coneixement d'un taller: parts, funcions i ús de les eines i màquines que es fa individualment aprofitant la incorporació gradual dels alumnes

Una avaluació processal que consistirà en:

1. Una avaluació continuada per part dels professors del taller de les feines i projectes encomanats als alumnes..
2. Una autoavaluació de l'alumne per a potenciar una imatge ajustada de si mateix, la seva autonomia i la participació en la totalitat del seu projecte i més àmpliament en seu procés educatiu.

Aquesta avaluació és la que serveix de base als informes trimestrals que es lliuren als tutors i les habilitats que s'avaluen són:

Traçar.

Traçar amb plantilla.

Decorar amb una plantilla (nombres, lletres...)

Enganxar un element de paper sobre fusta (horari personal).

Trepar.

Marcar els punts amb el punxó.

Triar la broca adequada (calibre i material)

Muntar la broca (al trepant de sobretaula o al manual)

Ajustar la màquina a la profunditat necessària.

Respectar les mesures de seguretat.

Foradar una paret de forma correcta.

Penjar un quadre, un llistó utilitzant el nivell de bimbolla.

Unir.

Fer unions estables amb diferents materials: fusta-fusta, fusta-metall, metall-metall.

Mesurar els elements, gruix i profunditat, de les unions amb el peu de rei: forats, cargols, ànimes...

Fer una soldadura tova amb estany.

Llimar l'escòria.

Quadrar.

Aconseguir un costat recte llimant sobre la cinta de banc.

Ajustar l'esquadra sobre el costat bo i traçar la perpendicular al punt exacte.

Comprovar les mesures.

Tallar.

A mà alçada, retallar seguint una plantilla.

Utilitzar el cúter.

Emprar la cinta de carrosser.

Marcar el centre d'un quadrat.

Serrar perfils de màxima dificultat.

Utilitzar llimes d'orfebreria.

Calcular la millor disposició d'un element d'unió.

Clavar un soquet centrat i perpendicular.

Observar.

Observar un model.

Fer el croquis d'un objecte.

Posar cotes al croquis.

Descriure els elements necessaris per a una construcció.

Fer el llistat exhaustiu del material necessari.

Comprova i rectificat mesures i nivells en el moment indicat.

Interpretar.

Calcular proporcions directes.

Calcular $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$ i $\frac{1}{4}$.

Nivell 9. Calcular.

Reflexionar sobre els recursos que tenim per a la construcció dels objectes.

Calcular el cost d'un producte.

Calcular costos segons els materials emprats.

Identificar elements superflus.

Comparar productes iguals o similars.

Muntar.

Seleccionar els materials més adequats i necessaris segons un model i unes mides determinades.

Decidir quines cares o elements han d'anar tenyits.

Aferrar plantilles de paper sobre fusta amb pegament no permanent.

Serrar interiors mantenint la línia del traçat segons les especificacions.

Llimar i polir interiors.

Centrar un element a sobre d'un suport.

Ajustar elements a un buit determinat.

Centrar, encolar i premsar elements diferents per aconseguir-ne un de nou.

Aferrar cinta americana com a frontissa.

Una avaluació final per a mesurar els aprenentatges que han assolit els alumnes durant el curs escolar en relació als objectius proposats. Aquesta avaluació serà la que ens informarà de l'aprofitament que l'alumne ha fet del recurs que s'ha posat al seu abast i ens ajudarà en la seva orientació professional o acadèmica.

Aquest procés d'avaluació comporta la valoració diària de la feina de l'alumne (d'acord amb tots els professors que participen en les activitats del taller); possibilitant així que tots: alumnes, professors i tutors coneguin i participin, si ho troben pertinent, del procés d'avaluació.

Es valora sobre tot la puntualitat i l'assistència, la realització de les tasques i l'actitud positiva respecte al grup.

Els criteris d'avaluació.

Són els següents:

1. Utilitzar les eines i aparells per a la seva funció específica i d'acord amb les normes de seguretat.
2. Descriure les propietats i aplicacions més importants d'alguns materials bàsics.
3. Indicar les diferents magnituds, els símbols que les representen, les unitats corresponents i els instruments que les mesuren.

4. Realitzar les operacions (habilitats) que formen part d'un procés, comprovant-ne el resultat.
5. Descriure un objecte a partir del material, dels elements que el constitueixen i de la funció que fan.
6. Analitzar objectes, processos i el funcionament d'aparells senzills de l'entorn immediat .
7. Construir objectes després d'haver-ne seleccionat i preparat materials i components .

Considerem ,molt important que l'alumne sàpiga, en tot moment, sobre què i com serà avaluat (continguts, actituds, hàbits...)

Els professors del taller lliuren al tutor/a un informe de cada avaluació.

Instruments d'avaluació.

Bàsicament són l'estudi de la producció de l'alumne/a, fitxes d'autocontrol, comparació amb el model original.

La recuperació, pel tipus de treball realitzat ha de ser immediata i en cada moment del procés i suposa l'anàlisi de les errades i la seva correcció.

RECURSOS

1. Recursos materials:

1. Folis i fotocopies; material informàtic.
2. Material de tecnologia (fusta, eines del taller, paper, cola...).
3. Material reciclat aportat pels professors i els alumnes.

2. Recursos espacials:

1. Un taller.
2. Els que són propis d'un institut.

3. Recursos humans:

Hores de docència directa previstes al cura 2017/18

1. 13 hores professor d'Atenció a la Diversitat.
2. 12 hores professor d'Àmbit Pràctic.

4. Recursos organitzatius:

1. 1 reunió setmanal del Departament d'Orientació.
2. 1 reunió setmanal dedicada al Taller.

ACTIVITATS EXTRAORDINÀRIES

Les activitats depenen en gran mesura de les ofertes i possibilitats. Si la convocatòria de la Fira de la Ciència ens pareix adaptable a les nostres necessitats, ens plantejarem la participació.

Sortida dins la comarca per visitar fàbriques i tallers.

Els alumnes del taller de compensatòria reben, sobretot de part del professorat, pares i visitants, donatius a canvi de petits objectes realitzats al taller, clauers, objectes de bijuteria, jocs, tamborets...

Aquestes activitats reporten petits beneficis que sempre s'han reinvertit en maquinària pel taller: una nova serra sense fi ,serres, aspirador... en la compra de màquines, eines o materials molt necessàries pel taller.

ACTIVITATS DE FOMENT DE LA LECTURA

- Verbalitzar el procés d'elaboració del projecte. Realitzar la fitxa de cada projecte.
- Llegir les instruccions dels productes que s'empren al Taller.
- Jugar amb els dòminos lingüístics.
- Consultar llibres sobre eines, materials. tècniques...

COL-LABORACIÓ AMB ALTRES SERVEIS

Les característiques dels alumnes del Taller de Compensatòria fan necessària la col·laboració i coordinació amb institucions i programes que no pertanyen estrictament al món educatiu. Aquestes actuacions es solen dur a terme a través del Departament d'Orientació i Prefectura d'Estudis.

2.1.4-PROGRAMA INTERVENCIÓ SOCIOEDUCATIVA (PISE/ALTER)

INTRODUCCIÓ

Els programes d'intervenció socioeducativa d'escolarització compartida van destinats a alumnes matriculats a l'ESO de 14 a 16 anys d'edat, amb dificultats d'adaptació a l'entorn escolar derivades de condicions especials de caràcter escolar, social, personal o familiar i en situació de risc d'exclusió escolar i/o social.

Aquests programes es duen a terme amb la col·laboració de la Conselleria de Família i Serveis Socials, dels Consells Insulars, Ajuntament, associacions i entitats sense ànim de guany i qualsevol altra entitat o administració que tengui conveni signat amb la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, i que, per la seva experiència i especialització, pugui oferir activitats específiques complementàries adaptades a les necessitats derivades de la inadaptació al medi escolar.

El curs 2017-2018 a l' IES Puig de Sa Font està dirigit a un total de 8 alumnes PISE i 1 alumne ALTER.

CARACTERÍSTIQUES DEL PROGRAMA

Els programes d' escolarització Compartida han de constituir una mesura integradora d'acord amb les necessitats, els interessos i les expectatives de l'alumnat en situació de risc i/o de conflicte social que atenen, en el sentit de facilitar al màxim la continuïtat o, en alguns casos, el retorn al sistema educatiu, formatiu ordinari o laboral.

Aquests programes PISE i ALTER pretenen:

- Facilitar que l'alumnat no abandoni l'activitat acadèmica i/o formativa.
- Atendre les necessitats educatives específiques de caràcter socioeducatiu de l'alumnat amb risc d'exclusió escolar i/o social per al qual mitjançant les mesures ordinàries i extraordinàries aplicades dins els centres educatius de secundària no s'han aconseguit els resultats desitjats.

Les activitats que es realitzin al centre educatiu tendran un caràcter globalitzador i pràctic, i es treballaran les capacitats que facilitin els processos de maduració, equilibri personal, relacions interpersonals, actuació i inserció escolar, social i laboral.

PERFIL DE L'ALUMNAT

L'alumnat susceptible de participar d'aquests programes es pot trobar en diferents situacions escolars i/o socials:

MODALITAT PISE:

-Situació de risc d'exclusió escolar i/o social dirigida a aquell alumnat que, tot i assistir a classe de manera més o menys regular, es troba en perill d'abandonament degut a diferents motius, sovint interrelacionats.

-Rebuig envers la institució escolar.

-Fora desmotivació.

-Fracàs generalitzat en els estudis.

-I qualsevol altra circumstància que afecti de manera important el comportament i rendiment dels alumnes.

MODALITAT ALTER:

-Alumnat absentista, desescolaritzat o no, que tenguin expedient obert en els serveis socials d'atenció primària corresponents o altres serveis d'atenció al menor (protecció, mesures judicials,...) en situació de risc escolar i/o social.

-Alumnat desescolaritzat i que, detectat pels serveis socials municipals o altres recursos socioeducatius que intervenen en menors en situació de risc social i/o escolar sigui proposat per entrar als programes d'escolarització compartida.

-Alumnat amb desajustaments de conducta greus de manera reiterada i contínua que posi en perill la convivència del centre.

-Alumnat amb rebuig al centre educatiu però que manifesti algun interès per a una formació més practica i funcional vinculada amb el món professional i laboral.

MOTIUS DE BAIXA AL PROGRAMA

Els motius que poden causar baixa són:

-Desig de l'alumne d'incorporar-se a l'escolarització ordinària.

-Incompliment de les condicions establertes per participar en el programa (no aprofitament del recurs, manca d'adaptació a la seva dinàmica i funcionament, conductes inadequades envers companys, professionals,etc.).

-De manera excepcional en haver complit els 16 anys per voluntat pròpia i amb el consentiment del pare, mare o tutor legal.

-Altres motius justificats que considerin els responsables del programa.

PLANIFICACIÓ HORÀRIA

Per aquest curs escolar 2017-2018 la planificació setmanal i distribució horària és la següent:

DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
8: català 8.55:castellà 9.50:projectes 11.05: projectes 12: taller compens 13.10:HHSS	Pràctiques Formatives a l'EMPRESA	Pràctiques Formatives a l'EMPRESA	Pràctiques Formatives a l'EMPRESA	8: projectes 8.55:projectes 9.50: matemàtiques 11.05: socials 12: tutoria 13.10: taller compens

Disposam d'una hora setmanal de coordinació entre les educadores i la tutora del programa per tal de fer-ne un seguiment individual dels alumnes.

Els dijous de 12 a 12'55 hores s'ha establert una hora de coordinació de tot l'equip educatiu del programa.

A més s'ha contemplat una hora de tutoria amb els alumnes els divendres 12:00 a les 12:55 hores per tal de fer un seguiment més personalitzat amb els alumnes i conèixer les seves inquietuds, satisfacció vers el programa, perspectives d'estudi i/o de treball.

ENTITATS QUE PARTICIPEN EN EL DESENVOLUPAMENT DEL PROGRAMA

ENTITATS	COMPETÈNCIES
IES PUIG DE SA FONT	FORMACIÓ BÀSICA
SERVEIS SOCIALS (Ajuntament de Son Servera i Sant Llorenç)	Programa de competència social, ciutadana i emocional. Seguiment de les activitats formatives en les aules externes.
EMPRESSES COL·LABORADORES - NEUMATICOS SON SERVERA - SES SUREDES -EMPRESA AUTOSANGAR. -HIPOCAMPO PLAYA. -RCO GRUP -NISSAN	FORMACIÓ ESPECÍFICA

ÀREES EN EL CENTRE EDUCATIU

Les activitats tendran, preferentment, un caràcter globalitzador i pràctic, i es prioritzaran les competències que facilitin els processos de maduració i equilibri personal, relacions interpersonals, actuació i inserció escolar, social i laboral, com són:

- Assumir de manera responsable els seus drets, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres i a si mateix, practicar la cooperació i la solidaritat entre les persones i exercitar-se en el diàleg, fiant els drets humans com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip, com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge, i com a mitjà per al desenvolupament personal.
- Enfortir les seves capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seves relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.

- Consolidar la capacitat emprenedora desenvolupant actituds de confiança en un mateix, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

PROGRAMACIÓ DEL TALLER DE PISE

INTRODUCCIÓ.

Al Taller treballarem amb un grup homogeni pel que fa a edat, i situació acadèmica. En general, presenten o han presentat al llarg de la vida escolar :

1. Rendiment escolar molt baix.
2. Manca d'hàbits de feina.
3. Absentisme, més a menys declarat .
4. Manca d'interès per l'estudi.
5. Expectatives d'èxit acadèmic molt minses.
6. Dificultats per establir relacions amb companys i professors.

CONTRIBUCIÓ DEL TALLER DE PISE A LES COMPETENCIES BÀSIQUES.

Competència lingüística:

- a) Descriure verbalment el procés de construcció d'un objecte senzill.
- b) Realitzar l'auto avaluació per escrit.
- c) Interpretar la informació dels envasos dels productes comercials emprats al taller.
- d) Transmetre als membres del taller una idea, explicar una tècnica o una millora de forma clara i convincent.

Competència matemàtica:

- a) Mesurar diferents materials amb l'instrument adient.
- b) Fer càlculs de proporcions directes senzilles.
- c) Plantejar un problema de forma intel·ligible.

Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic:

- a) Utilitzar materials reciclats.
- b) Realitzar croquis i maquetes.

Competència en el tractament de la informació i competència digital:

- a) Cercar informació general a Internet.
- b) Cercar la informació necessària sobre eines, materials...
- c) Realitzar presentacions amb medis àudio visuals (cartells, fotos, films, powerpoint..)

Competència social i ciutadana:

- a) Formar part d'equips de feina.
- b) Respectar el torn de paraula.
- c) Reflexionar sobre les seves actuacions i les dels altres.

Competència cultural i artística:

- a) Valorar les produccions independentment del seu autor o autors.
- b) Imitar models que considerem valuosos.
- c) Analitzar els procediments, les tècniques i els materials, la dificultat, l'originalitat presents en els objectes més quotidians.

Competència per aprendre a aprendre:

- a) Escoltar activament les explicacions, siguin d'un professor o d'un company.
- b) Observar amb atenció el treball dels altres per intentar millorar-lo.
- c) Posar en pràctica tots els recursos que es van adquirint en la realització de cada projecte.
- d) Actuar com a mestre d'un company en un projecte o durant una sessió.
- e) Realitzar un projecte de forma totalment autònoma.

OBJECTIUS GENERALS

Facilitar una percepció més positiva de l'alumne, i de les possibilitats de millorar el seu procés d'aprenentatge.

1. Assegurar l'assistència a classe i evitar l'absentisme i el posterior abandonament escolar.
2. Valorar les realitzacions pròpies i les dels altres.
3. Aconseguir una imatge ajustada de si mateixos.
4. Formar equips de feina que permetin un desenvolupament equilibrat de les relacions personals i la col·laboració amb altres persones de diferent condició.
5. Propiciar l'autonomia personal, elaborant estratègies per a solucionar els problemes que es presentin en el desenvolupament dels projectes.
6. Valorar i respectar l'entorn, comprenent que formem part del mateix i que mitjançant un tractament positiu i el desenvolupament d'hàbits d'higiene i seguretat en el propi treball podem contribuir a aconseguir una millor qualitat de vida.

Aquests objectius es traslladaran, aquest curs, a la creació i funcionament d'una empresa d'objectes d'ús domèstic que anomenarem "Casa Nostra". Pensem que això implicarà dur a terme moltes activitats de discussió, plantejament i presa de decisions sobre cada moment de l'activitat proposada. Serà el fil conductor d'aprenentatges i activitats.

CONTINGUTS

Bloc 1. Procés de Resolució tècnica de problemes.

Bloc 2. Dibuix tècnic i artístic.

Bloc 3. Planificació i realització de les tasques.

Bloc 4. Recursos científics i tècnics.

Bloc 5. Organització i Gestió.

Bloc 6. Ciència i societat.

METODOLOGIA.

La metodologia per projectes ens serveix per:

1. Atendre aspectes importants: compromís, solidaritat i responsabilitat, ja que suposa una implicació personal en tot el procés.
2. Reforçar d'una manera pràctica els aprenentatges necessaris per a construir nous coneixements.

3. Orientar el alumnes cap a una preparació professional, sigui un PQPI, CAPI o un CFGM.
4. Aproximar-los al món laboral.
5. Gaudir de la satisfacció de la feina ben feta i valorada pels demés.

Cada alumne presenta uns trets particulars, però hi ha algunes pautes metodològiques que són de caràcter general:

- a) L'adquisició d'hàbits de puntualitat, pel que fa al taller i a la presentació de la feina.
- b) La previsió de la tasca diària amb la revisió de la realitzada en les sessions anteriors.
- c) L'ús adequat del material necessari per a cada moment del procés.
- d) La dedicació d'un temps determinat a la recollida i neteja de les eines, maquinària i del taller.
- e) La valoració del reciclatge i la reparació dels objectes.
- f) L'exigència d'una conducta respectuosa envers professors, companys, materials, eines, etc.

Tot això es concreta en l'execució, sigui d'un treball molt senzill o d'un projecte amb una certa dificultat, que suposa:

- a) Concreció de la idea inicial i càlcul aproximat de les hores necessàries per a la seva realització.
- b) Desenvolupament del projecte, plànols, esborranys, croquis...
- c) Previsió del material necessari.
- d) Tria de les eines i maquinària a utilitzar.
- e) Càlcul dels terminis.
- f) Confecció del pressupost si s'escau.
- g) Aplicació de les normes de seguretat.
- h) Ús dels Elements de Protecció Individual (EPI) del taller.

AVALUACIÓ I RECUPERACIÓ

L'avaluació es farà de forma individual i contínua:

Una avaluació inicial dels alumnes per determinar el grau de destresa i coneixements.

Una avaluació processal que consistirà en:

- a) Una avaluació continuada per part dels professors del taller de les feines i projectes encomanats als alumnes..
- b) Una auto avaluació de l'alumne per a potenciar una imatge ajustada de sí mateix, la seva autonomia i la participació en la totalitat del seu projecte i més àmpliament en seu procés educatiu.

Aquesta és l'avaluació que ens dona més informació sobre el progrés dels alumnes i tan una com l'altra es fan sempre sobre l'anàlisi que professors i alumnes fem conjuntament de les següents habilitats que aquí presentem com a nivells, encara que els projectes sempre participen de dos o més d'ells.

- Nivell 1. Traçar:
- Nivell 2. Trepar .
- Nivell 3. Unir.
- Nivell 4. Quadrar.
- Nivell 5. Muntar.
- Nivell 6. Tallar.
- Nivell 7. Observar.

Nivell 8. Interpretar.

Nivell 9. Calcular.

Nivell 10. Decorar i tècniques de tinció

Nivell 11. (Propi de cada producte elaborat): inventariar i gestió de les ventes al públic

Una avaluació final per a mesurar els aprenentatges que han assolit els alumnes durant el curs escolar en relació als objectius proposats. Aquesta avaluació serà la que ens orientarà en quant a l'aprofitament que l'alumne ha fet del recurs que s'ha posat al seu abast i en la seva orientació professional o acadèmica.

Aquest procés d'avaluació comporta la valoració diària de la feina de l'alumne (d'acord amb tots els professors que participen en les activitats del taller); possibilitant així que tots: alumnes, professors i tutors coneguin i participin, si ho troben pertinent, del procés d'avaluació.

Es valora sobre tot la puntualitat i l'assistència, la realització de les tasques i l'actitud positiva respecte al grup classe.

Els criteris d'avaluació.

Són els següents:

- a. Utilitzar les eines i aparells per a la seva funció específica i d'acord amb les normes de seguretat.
- b. Descriure les propietats i aplicacions més importants d'alguns materials bàsics.
- c. Indicar les diferents magnituds, els símbols que les representen, les unitats corresponents i els instruments que les mesuren.
- d. Realitzar alguna operació de les que formen part d'un procés, comprovar-ne el resultat i situar-la en la seqüència d'operacions del procés.
- e. Descriure un objecte a partir del material, dels elements que el constitueixen i de la funció que fa.
- f. Analitzar objectes, processos i el funcionament d'aparells senzills de l'entorn immediat.
- g. Construir objectes després d'haver-ne seleccionat i preparat materials i components.

Considerem molt important que l'alumne sàpiga, en tot moment, sobre què i com serà avaluat (continguts, actituds, hàbits...)

Instruments d'avaluació

Bàsicament són l'estudi de la producció de l'alumne/a, fitxes d'auto control, comparació amb el model original.

Els professors del taller lliuren al tutor/a un informe de cada avaluació.

La recuperació, pel tipus de treball realitzat ha de ser immediata i en cada moment del procés i suposa l'anàlisi de les errades i la seva correcció.

RECURSOS

Recursos materials:

Folis i fotocopies; material informàtic.

Material de tecnologia (fusta, eines del taller, paper, cola...). El grup de PISE consumeix aproximadament un 30% dels recursos materials del taller. No tenir una assignació econòmica

específica, suposa una minva en els recursos materials que ara mateix fan impossible l'activitat del taller com l'hem coneguda aquests darrers 12 anys.

Material reciclat aportat pels professors i els alumnes.

Recursos espacials:

- Un taller.
- Els que són propis d'un institut.

Recursos humans:

Hores de docència directa:

- 1 hora mestra de Pedagogia Terapèutica
- 1 hora professor d'Àmbit Pràctic.

Recursos organitzatius:

1 reunió setmanal de Seguiment del Programa..

ACTIVITATS DE FOMENT DE LA LECTURA

- a) Verbalitzar el procés d'elaboració del projecte.
- b) Realitzar la fitxa de cada projecte.
- c) Llegir les instruccions dels productes que s'emprin al Taller.
- d) Jugar amb els dòminos lingüístics.
- e) Consulta de llibres/revistes sobre decoració.

PROGRAMACIÓ ALTER/PISE. LLENGUA I LITERATURA CATALANA I CASTELLANA 1.

Contribució de l'àrea o matèria a les competències bàsiques

-Competència en comunicació lingüística:

-Utilitzar el llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita.

-Ser conscients dels principals tipus d'interacció verbal.

-Ser progressivament competent en l'expressió i comprensió dels missatges orals que s'intercanvien en situacions comunicatives diverses.

-Adaptar la comunicació del context.

-Produir textos orals adequats a cada situació de comunicació.

-Cercar, recopilar y processar informació.

-Conèixer reflexivament el funcionament del llenguatge i les seves normes d'ús.

-Expressar adequadament les pròpies idees i emocions.

-Competència matemàtica

-Interpretar i expressar amb claredat i precisió informacions, dades i argumentacions.

-Conèixer i manejar els elements matemàtics bàsics en situacions reals o simulades de la vida quotidiana.

-Posar en pràctica els processos de raonament que duen a la solució dels problemes o a la obtenció d'informació.

-Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

-Identificar preguntes o problemes i obtenir conclusions basades en proves.

-Comprendre i prendre decisions sobre el món físic: ús de recursos naturals, cura del medi ambient i protecció de la salut social i individual.

-Desenvolupar un esperit crític en l'observació de la realitat en relació con qüestions individuals, temes socials o mediambientals.

-Tractament de la informació i competència digital

-Comprendre e integrar la informació en els esquemes previs de coneixement.

- Aprofitar la informació que proporcionen les TIC i analitzar-la de forma crítica mitjançant el treball personal autònom i el treball de col·laboració.
- Mantenir una actitud crítica i reflexiva en la valoració de la informació disponible, contrastant-la quan és necessari.

- Competència social i ciutadana
- Utilitzar el judici moral per a elegir i prendre decisions i exercir de manera activa i responsable els drets i deures de la ciutadania.
- Ser conscient dels valors de l'entorn i crear progressivament un sistema de valors propis que regeixi el comportament a l'hora d'afrontar una decisió o conflicte.
- Saber comunicar-se en distints contextos, expressant les pròpies idees i escoltant les alienes.
- Posar-se en el lloc de l'altre i comprendre el seu punt de vista, encara que sigui diferent del propi.
- Valorar les diferències i reconèixer la igualtat de drets, en particular entre home i dona.
- Defensar els drets dels altres.

- Competència cultural i artística
- Conèixer, comprendre, apreciar i valorar diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi i considerar-les com a part del patrimoni dels pobles.
- Valorar la llibertat d'expressió, el dret a la diversitat cultural, la importància del diàleg intercultural i la realització ' experiències artístiques compartides.
- Cultivar la pròpia capacitat estètica i creadora.

- Competència per a aprendre a aprendre
- Ser conscient del que se sap i del que és necessari aprendre, de com s'aprèn, i de com se gestionen i controlen de forma eficaç els processos d'aprenentatge.
- Ser capaç d'obtenir informació i transformar-la en coneixement propi, integrant-la amb els sabers previs i amb l'experiència personal.
- Valorar l'aprenentatge com un element que enriqueix la vida personal i social.

- Autonomia i iniciativa personal
- Elegir amb criteri propi.
- Poder transformar les idees en accions, és a dir, proposar-se objectius i planificar i posar en pràctica projectes.
- Analitzar possibilitats i limitacions, planificar, prendre decisions, actuar, avaluar, extraure conclusions i valorar les possibilitats de millora.
- Mostrar una actitud positiva cap el canvi i la innovació.
- Relacionar-se, cooperar i treballar en equip.

Adequació i seqüenciació dels objectius generals i específics

Aquest grup d'alumnes tindrà una hora setmanal de Llengua i literatura catalana i castellana, sols aquest motiu ja suposarà una tria d'objectius generals que ha d'acabar en un llistat molt just:

- Comprendre i produir textos orals i escrits en llengua catalana i castellana emprats principalment a l'àmbit personal, i social.
- Participar activament de les activitats que fomenten l'expressió oral.
- Entendre els textos com a mitjans de comunicació entre persones i institucions.
- Reconèixer diferents tipus de textos.
- Conèixer i valorar la realitat lingüística.
- Practicar la lectura en silenci.
- Utilitzar la llengua catalana i castellana per a comunicar-se a classe.

I uns objectius específics molt assequibles:

- Identificar, classificar i diferenciar els noms i els adjectius.
- Reconèixer i classificar els sons vocàlics.
- Llegir un text amb l'entonació pertinent.
- Interpretar un text informatiu i produir-ne d'altres.
- Crear vocabulari adequat mitjançant l'ús d'afixos.
- Identificar, classificar i diferenciar els determinants i els pronoms.
- Conèixer i utilitzar correctament les normes d'accentuació.
- Saber utilitzar el diccionari.
- Conèixer els dígrafs i les regles ortogràfiques en la partició.
- Analitzar sintagmes nominals i identificar els nuclis.
- Conèixer els prefixos i sufixos per formar derivats i antònims.

- Deduir el significat d'un mot i de frases fetes.
- Utilitzar i distingir les paraules sinònimes, polisèmiques i homòfones.
- Reconèixer els pronoms forts i febles i saber utilitzar-los.
- Conèixer i saber emprar correctament els sons i les grafies d'essa sonora i essa sorda.
- Reconèixer i classificar els adverbis.
- Identificar el ritme del vers i saber-ne produir-ne d'altres.
- Saber emprar correctament l'apòstrof.
- Reconèixer el verb i les formes verbals: temps, persona i conjugació.
- Refermar els usos verbals més corrents.
- Conèixer, diferenciar i saber utilitzar enllaços: preposicions i conjugacions.
- Identificar les oracions i els seus elements: subjecte, predicat i complements.
- Comprendre textos orals i escrits.
- Expressar verbalment l'emotivitat i el pensament propis.
- Descriure verbalment sensacions pròpies.
- Contar oralment un succés de forma objectiva.
- Expressar-se per escrit correctament.

La seqüenciació dels objectius dependrà de l'evolució individual de cada alumne i s'anirà adaptant a l'evolució i la capacitat de cadascun dels alumnes que configuren el grup.

- Seqüenciació dels continguts (conceptuals, procedimentals, actitudinals)

Aquests serien els continguts mínims a treballar per a tota la classe. Si és possible ampliar ho fariem adaptant la programació de 2n d'ESO ja que aquest grup tindrà 1 hora setmanal de Llengua i literatura catalana i castellana.

Continguts

Bloc 1. Comunicació

- La diversitat dels textos
- L'exposició i l'argumentació.
- La narració i la descripció.
- El diàleg.

Habilitats lingüístiques

- Escoltar, parlar i conversar

- Comprensió de discursos de la vida quotidiana i de notícies d'actualitat pròximes als interessos de l'alumnat procedents dels mitjans de comunicació audiovisual.
- Comprensió de textos orals utilitzats en l'àmbit acadèmic amb atenció especial a la presentació de tasques i instruccions per realitzar-los, a exposicions orals breus i a l'obtenció d'informacions en informatius i documentals.
- Resum oral de textos.
  - Narració oral, a partir d'un guió preparat prèviament, de fets relacionats amb l'experiència, presentada de manera seqüenciada i amb claredat, amb ajuda de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació.
  - Exposició d'informacions preses dels mitjans de comunicació posant en relleu diferències en la manera de presentar els fets en diferents mitjans.
  - Utilització de la llengua per prendre consciència dels coneixements, les idees i els sentiments propis i per regular la pròpia conducta.
  - Utilització de la llengua d'acord amb el registre adequat a cada situació comunicativa plantejada.
  - Valoració del diàleg com a mitjà per a arribar a acords i resoldre conflictes tant en l'àmbit personal com social.
  - Participació activa en situacions de comunicació pròpies de l'àmbit acadèmic: petició d'aclariments davant d'una instrucció, propostes sobre la manera d'organitzar les tasques, descripció de seqüències senzilles d'activitats realitzades, intercanvi d'opinions i exposició de conclusions.
- Actitud de cooperació i de respecte en situacions d'aprenentatge compartit.

- Llegir. Comprensió de textos escrits

- Comprensió de textos propis de la vida quotidiana i de les relacions socials en àmbits pròxims a l'experiència de l'alumnat.
- Comprensió de textos dels mitjans de comunicació.
  - Comprensió de textos de l'àmbit acadèmic, sobretot els de caràcter expositiu i explicatiu, les instruccions per realitzar tasques i la consulta en diversos suports (diccionaris, glossaris i altres fonts d'informació com enciclopèdies i webs educatives).
- Identificació del tema d'un text.
  - Actitud reflexiva i crítica referida a la informació de missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació o manipulació de la informació.

- Escriure. Composició de textos escrits

- Consolidació d'una lletra personal, adequada a la seva maduresa, clara i diferent, amb ús normatiu de majúscules i minúscules així com el coneixement de les regles de marges.
- Composició de textos propis de la vida quotidiana i de les relacions socials en àmbits pròxims a l'experiència de l'alumnat.
- Composició de textos propis dels mitjans de comunicació, especialment notícies destinades a un suport imprès o digital.
- Composició, manuscrita o digital, de textos propis de l'àmbit acadèmic, especialment resums, exposicions senzilles, glossaris i conclusions sobre tasques i aprenentatges efectuats.
- Conversió de textos orals en escrits.
  - Interès per la composició escrita com a font d'informació i aprenentatge, com a forma de comunicar les experiències, idees, opinions i coneixements propis i com a forma de regular la conducta.

Bloc 2. Llengua i societat

- La realitat plurilingüe de l'Estat espanyol.

Bloc 3. Coneixement de la llengua

- Fonètica i ortografia
- Principals esquemes sil·làbics del castellà. Diftongs, triftongs i hiats.
- La síl·laba en l'escriptura.
- Ús de la titlla en combinacions vocàliques (diftongs, triftongs, hiats).
- Ús dels signes d'exclamació i d'interrogació.
- Ús del guió, la ratlla, les cometes i el parèntesi.
- Coneixement i ús reflexiu de les normes ortogràfiques, apreciament el seu valor social i la necessitat de cenyir els escrits a la norma lingüística.

- Gramàtica
- Classes de paraules. El substantiu i l'adjectiu. El pronom: classificació. El determinant: classificació. El verb: la conjugació. L'adverbi. La preposició. La conjunció. La interjecció.
- Distinció entre paraules flexives i no flexives i reconeixement de les diferents categories gramaticals.
- Oracions simples.
- Classes d'oracions.
- Utilització d'una terminologia sintàctica bàsica: oració, subjecte i predicat, predicat nominal i predicat verbal; subjecte i verb.
- Reconeixement i ús coherent de les formes verbals als textos.

- Lèxic
- Relacions entre paraules per la forma i pel significat: polisèmia i homonímia; sinonímia i antonímia.

Bloc 4. L'educació literària

- Desenvolupament de l'autonomia lectora i estimació per la literatura com a font de plaer personal i de coneixement del món.
- Lectura comprensiva de diverses obres adequades, en extensió i contingut, a l'edat. - Recensió de lectures.
- Lectura comentada de relats.
- Lectura comentada i dramatitzada de fragments d'obres teatrals.
- Valoració de la creació literària pròpia com a expressió del pensament.

Bloc 5. Tècniques de treball

- Ús de diccionaris generals i especialitzats (sinònims, refranys, locucions, dubtes, etc.) i de correctors ortogràfics dels processadors de textos.
- Presa d'apunts.
- Síntesi. Elaboració d'esquemes i resums.
- Planificació i elaboració de guions, esquemes i esborranys previs a la producció de textos propis.
- Valoració de l'atenció, la concentració i la memòria com a eines útils per a l'aprenentatge de conceptes lingüístics.
- Autoavaluació i crítica del propi procés d'aprenentatge. Correcció de les pròpies produccions, orals i escrites. Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge amb una actitud positiva.
- Utilització progressivament autònoma de la biblioteca del centre i de les biblioteques virtuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació com a font per obtenir informació i de models per a la composició escrita.
- Interès per la bona presentació dels textos orals i escrits, tant manuscrits com digitals, respectant les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

Enfocaments metodològics

Aquests grups solen presentar greus dificultats a l'hora de comprendre i produir textos escrits i missatges orals, treballarem de forma exhaustiva aquest aspecte de la llengua i ho farem a partir de textos literaris i de textos de producció individual o col·lectiva; així l'estudi dels continguts es farà sobre textos més propers a la seva realitat i s'enllaçaran amb continguts (activitats) que tinguin relació directa amb el projecte que s'elaborarà aquest curs.

Atribuir significat als continguts, procediments i valors és l'objectiu de l'acció educativa i qualsevol intent de construcció d'aprenentatges significatius necessita:

- L'existència d'una organització coherent i entenedora que ha de proporcionar el docent i ha de ser clarament percebuda per l'alumne.
- L'acceptació, actualització i posada en valor dels coneixements que posseeixen els alumnes i que seran els fonaments dels nous aprenentatges.

La motivació per aprendre aquests nous continguts, procediments i valors que presentem amb el convenciment de que els seran útils i necessaris en el seu desenvolupament, és el principi rector del progrés i de la construcció de nous coneixements sobre la base de les experiències i capacitats prèvies, que són les que possibiliten un aprenentatge significatiu que desperta l'interès perquè connecta amb aspectes de la realitat més propera.

Una metodologia activa i participativa suposa que:

- L'experiència, l'entorn i les necessitats de l'alumne s'entenen com una font segura de motivació.
- L'estudi de la llengua com a part de la cultura pròpia d'un país a través de poemes, cançons, còmics, diaris, frases fetes...ens poden servir de suport físic als objectius que volem treballar.
- Es fomenta la iniciativa dels alumnes en la selecció de les lectures.
- L'alumne és protagonista del seu aprenentatge i pugui percebre el valor del seu treball i esforç.
- L'alumne conegui els objectius plantejats.

Així la metodologia es basa en els següents principis:

- Sempre partim dels coneixements previs que tenen els alumnes.
- Practicar el principi del *Bon tracte* com a element bàsic de respecte i comunicació.
- Iniciar els treball diari amb l'anàlisi d'una situació comunicativa: una salutació, un poema, una dita, una portada...
- Els aprenentatges han de ser significatius, han de servir per a millorar i fer més rica la nostra vida.

Temps i espai

El temps s'anirà adequant a les necessitats i les capacitats dels alumnes, ja que es tractarà d'un treball individual que dependrà del propi alumne i de la seva evolució. L'espai, generalment, serà la seva aula de referència.

Material i recursos

En les àrees lingüístiques els alumnes tendran un dossier adaptat a 1r i 2n de l'ESO, un recull de tasques que s'aniran realitzant durant el curs i que s'ampliaran o es reduiran un cop vistes les necessitats dels alumnes.

Avaluació

Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació

- Copsar les idees essencials i la intenció de textos orals i escrits d'àmbits socials pròxims a l'experiència de l'alumnat i en l'àmbit acadèmic; expressar-ne el contingut oralment i per escrit; captar la idea global d'informacions llegides a la premsa i seguir instruccions poc complexes per realitzar tasques d'aprenentatge.
- Aplicar els coneixements sobre la llengua i les normes d'ús lingüístic per solucionar problemes de comprensió de textos orals i escrits.
- Aplicar els coneixements sobre la llengua per expressar-se oralment i per escrit de la manera més adequada a cada situació comunicativa.
- Realitzar narracions, exposicions i resums orals i escrits en suport paper o digital, d'una manera clara i ben estructurada amb l'ajuda de mitjans audiovisuals i de les noves tecnologies, emprant el registre adequat, respectant es normes gramaticals i ortogràfiques i valorant la importància de planificar i revisar el text.
- Utilitzar tècniques senzilles de maneig de la informació: recerca, elaboració i presentació amb ajuda dels mitjans tradicionals i l'aplicació de les noves tecnologies de la informació i la comunicació...
- Saber llegir expressivament textos en prosa, literaris o no, amb entonació, ritme i volum adequats.
- Exposar una opinió sobre la lectura d'una obra completa adequada a l'edat.
- Reconèixer el gènere i l'estructura global i valorar l'ús del llenguatge.
- Diferenciar sentit literal i sentit de l'obra i relacionar el contingut amb la pròpia experiència.
- Composar textos breus amb intenció literària i utilitzar i valorar la lectura i la literatura en general com a formes d'aprenentatge i d'accés al patrimoni cultural i com a mètode d'enriquiment personal.
- Conèixer els principis fonamentals de la gramàtica, reconeixent les diferents unitats de la llengua i les seves combinacions.
- Comprendre l'origen i l'evolució de la llengua catalana. Relacionar la llengua catalana amb altres llengües i identificar-ne els fenòmens de contacte.

Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge

Tipus avaluació

- Individualitzada, centrant-nos en l'evolució de cada alumne i en la seva situació inicial.
  - Integradora, tindrem en compte l'existència de diferències i la flexibilitat en l'aplicació de criteris d'avaluació.
  - Qualitativa, valorarem tots els aspectes que incideixen en cada situació particular i avaluarem de manera equilibrada els diversos nivells de desenvolupament de l'alumne, no només els de caràcter cognitiu.
  - Orientadora, donat que aportarem a l'alumnat la informació precisa per a millorar l'aprenentatge i adquirir estratègies apropiades per a realitzar les tasques de forma eficient..
  - Continua, atendrem l'aprenentatge com a procés, contrastant els diversos moments i fases.
  - Avaluació inicial, Ens proporcionarà dades sobre el punt de partida de cada alumne, informació sobre els coneixements previs i les característiques personals, que ens permetrà una atenció a les diferències i una metodologia adequada.
  - Avaluació formativa, Ens donarà una visió de les dificultats i progressos de cada cas al llarg del procés.
  - Avaluació sumativa, Establirà els resultats al final del procés total de l'aprenentatge i l'assoliment dels objectius.
- Així mateix, tindrem en compte l'existència d'elements d'autoavaluació que impliquen l'alumnat en el procés.

A més dels aspectes concrets de l'assignatura, s'avaluaran una sèrie d'actituds i hàbits com:

- Puntualitat i assistència.
- Actitud positiva a l'aula.
- Responsabilitat i compliment de les seves obligacions.
- Respecte a les persones i els materials.
- Autonomia per a fer les seves activitats.
- Presentació dels treballs de forma correcta i acurada.
- Esforç i superació de les dificultats.

Tan important serà, a l'hora d'avaluar, l'actitud a classe com la realització dels treballs dins o fora de l'aula i les proves o controls. Un alumne amb qualificacions negatives en actituds o procediments pot suspendre l'assignatura igualment que si la mancança és en conceptes.

Instruments d'avaluació

Si valorem diversos aspectes és necessari l'ús de instruments d'avaluació com:

- Proves objectives o exàmens, realitzats en data concreta a tots els alumnes del grup en les mateixes condicions. Avaluen els conceptes i procediments assimilats o aconseguits.
- Activitats de classe, realitzades al llarg d'un període de temps, aquest aspecte inclou tota l'activitat de classe: apunts, exercicis, pràctiques, treballs, organització..., que ha de quedar reflectida normalment un quadern o en qualsevol altre suport acordat. S'hi avaluaran conceptes i procediments en procés d'assimilació o consolidació.
- Observació de l'actitud mostrada per l'alumne tant a classe com en el treball. S'hi valorarà l'interès per la matèria, la participació, el comportament, l'esforç, l'assistència...

Criteris de qualificació

Per a determinar la nota seguirà la ponderació següent:

Exàmens, proves, treballs i presentacions: 50%

Activitats d'aula i feina: 25%

Actitud i motivació: 25%

Criteris i procediments de recuperació

L'alumnat que no aprovi l'assignatura al mes de juny, tindrà l'oportunitat de fer els exàmens al mes de setembre i recuperar. Els departaments posaran a disposició de l'alumnat un treball per a l'estiu amb activitats per a preparar aquest examen de setembre.

Connexió amb altres àrees o matèries

El curs 2017-2018 es caracteritzarà pel treball comú de les àrees de català i castellà, a més, del treball paral·lel de l'assignatura d'anglès. Aquest treball estarà totalment coordinat cada setmana per tal de veure l'evolució dels alumnes i poder modificar, així, els continguts, els objectius... per tal d'adaptar-nos a les necessitats dels alumnes. El treball que es realitzarà en anglès tractarà de la revisió i control del dossier facilitat pel departament d'anglès per tal de recuperar aquesta àrea, així el treball s'anirà coordinant entre les dues professores d'àrea que controlaran aquest dossier i es coordinaran, a la vegada, amb la cap del departament d'anglès que serà qui avaluarà i posarà la nota final de pendants als alumnes que la portin suspesa.

PROGRAMACIÓ ALTER/PISE. MATEMÀTIQUES 1r

OBJECTIUS

Millorar la capacitat de pensament reflexiu i incorporar al llenguatge i a les maneres d'argumentació les formes d'expressió i raonament matemàtic, tant en els processos matemàtics o científics com en els diferents àmbits de l'activitat humana, a fi de comunicar-se de manera clara, concisa i precisa.

Aplicar amb facilitat i adequadament les eines matemàtiques adquirides a situacions de la vida diària.

Reconèixer i plantejar situacions susceptibles de ser formulades en termes matemàtics, elaborar i utilitzar diferents estratègies per abordar-les i analitzar-ne els resultats utilitzant els recursos més apropiats.

Detectar els aspectes de la realitat que siguin quantificables i que permetin interpretar-la millor. Utilitzar tècniques de recollida d'informació i procediments de mesura i realitzar l'anàlisi de les dades mitjançant l'ús de diferents classes de nombres i la selecció dels càlculs apropiats a cada situació.

Identificar els elements matemàtics (dades estadístiques, geomètriques, gràfics, càlculs, etc.) presents en els mitjans de comunicació, Internet, publicitat o altres fonts d'informació, en especial de les Illes Balears; analitzar críticament les funcions que exerceixen aquests elements matemàtics i valorar la seva aportació per a una millor comprensió dels missatges.

Elaborar estratègies personals per a l'anàlisi de situacions concretes i la identificació i resolució de problemes, utilitzant diferents recursos i instruments i valorant la conveniència de les estratègies utilitzades en funció de l'anàlisi dels resultats i del seu caràcter exacte o aproximat.

Manifestar una actitud positiva davant la resolució de problemes i mostrar confiança en la pròpia capacitat per enfrontar-s'hi amb èxit; adquirir un nivell d'autoestima adequat, que permeti gaudir dels aspectes creatius, manipulatius, estètics i utilitaris de les matemàtiques.

Valorar les matemàtiques com a part integrant de la nostra cultura, tant des d'un punt de vista històric com des de la perspectiva del seu paper en la societat actual; aplicar les competències matemàtiques adquirides per analitzar i valorar fenòmens socials, en especial de les Illes Balears, com la diversitat cultural, el respecte al medi ambient, la salut, el consum, la igualtat entre els sexes o la convivència pacífica.

CONTINGUTS

Bloc 1. Continguts comuns

- Utilització d'estratègies i tècniques en la resolució de problemes, com ara l'anàlisi de l'enunciat, l'assaig i l'error o la divisió del problema en parts, i comprovació de la solució obtinguda.
- Descripció verbal de procediments de resolució de problemes utilitzant termes adequats.
- Interpretació de missatges que contenguin informacions de caràcter quantitatiu o sobre elements o relacions espacials.
- Confiança en les pròpies capacitats per afrontar problemes, comprendre les relacions matemàtiques i prendre decisions a partir d'aquestes.
- Perseverança i flexibilitat en la recerca de solucions als problemes i en la millora de les trobades.
- Aplicació de les matemàtiques per analitzar i valorar fenòmens socials i activitats econòmiques de la comunitat de les Illes Balears.

Bloc 2. Nombres

- Interpretació de codis numèrics presents en la vida quotidiana.
- Divisibilitat de nombres naturals. Múltiples i divisors comuns a varis nombres. Criteris de divisibilitat. Nombres primers i nombres compostos. Descomposició factorial en nombres primers. Mínim comú múltiple i màxim comú divisor. Ús de la divisibilitat en la resolució de problemes associats a situacions quotidianes.
- Necessitat dels nombres negatius per expressar estats i canvis. Reconeixement i conceptualització en contextos reals.
- Nombres enters. Representació dels enters a la recta. Significats i usos de les operacions elementals.
- Jerarquia de les operacions i ús del parèntesi.
- Nombres fraccionaris i decimals en entorns quotidians. Relacions entre fraccions i decimals.
- Comparació i ordre en els nombres fraccionaris i decimals. Aproximacions, truncament i arrodoniment. Fraccions equivalents. Amplificació i simplificació de fraccions. Reducció a comú denominador. Operacions elementals.
- Càlcul mental utilitzant les propietats de les operacions numèriques.
- Elaboració i utilització d'estratègies personals per al càlcul mental, aproximat i amb calculadores.
- Raó i proporció.
- Identificació i utilització en situacions de la vida quotidiana de magnituds directament proporcionals.
- Aplicació a la resolució de problemes en els quals intervingui la proporcionalitat directa.

Bloc 3. Àlgebra

- Ús de lletres per simbolitzar nombres inicialment desconeguts i nombres sense concretar.
- Utilitat de la simbolització per expressar quantitats en diferents contextos.
- Traducció d'expressions del llenguatge quotidià a l'algebraic i viceversa.
- Recerca i expressió de propietats, relacions i regularitats en seqüències numèriques.
- Obtenció de valors numèrics en fórmules senzilles.
- Valoració de la precisió i simplicitat del llenguatge algebraic per representar i comunicar diferents situacions de la vida quotidiana.

Bloc 4. Geometria

- Elements bàsics de la geometria del pla: punt, recta, segment i angle. Utilització de la terminologia adequada per descriure amb precisió situacions, formes, propietats i configuracions del món físic.
- Descripció de les figures planes elementals: triangles, quadrilàters, polígons regulars.

- Classificació de triangles i quadrilàters a partir de diferents criteris. Estudi de les seves propietats característiques i relacions en aquests polígons.
- Mesura i càlcul d'angles en figures planes. Sistema sexagesimal.
- Estimació i càlcul d'àrees i perímetres de les figures planes. Càlcul d'àrees per descomposició en figures simples.

Bloc 5. Funcions i gràfics

- Organització de dades en taules de valors.
- El pla cartesià. Eixos de coordenades. Utilització de les coordenades cartesianes per representar i identificar punts.
- Identificació de relacions de proporcionalitat directa a partir de l'anàlisi de la seva taula de valors. Utilització d'exemples en els quals les magnituds no són directament proporcionals.
- Identificació i verbalització de relacions de dependència en situacions quotidianes.
- Interpretació i lectura de gràfics i taules relacionats amb els fenòmens naturals i el món de la informació.
- Detecció d'errors als gràfics que poden afectar-ne la interpretació.

METODOLOGIA

El professor, juntament amb el departament de matemàtiques, ha preparat un dossier d'exercicis i problemes, els quals seran resolts pels alumnes al llarg del curs. A l'inici de la classe el professor explicarà als alumnes els continguts a desenvolupar durant els 55 minuts de feina que tenim disponibles a la setmana, una vegada acabada la breu exposició per part del professor, els alumnes hauran de resoldre els exercicis corresponents a aquella sessió. El professor supervisarà en tot moment el correcte desenvolupament de les tasques per part dels alumnes, prestant especial atenció a aquells que demostrin més dificultats.

CRITERIS D'AVUACIÓ

- Utilitzar estratègies i tècniques simples de resolució de problemes tals com l'anàlisi de l'enunciat, l'assaig i error o la resolució d'un problema més senzill, i comprovar la solució obtinguda i expressar, utilitzant el llenguatge matemàtic adequat al seu nivell, el procediment que s'ha seguit en la resolució.

Amb aquest criteri es valora la forma d'enfrontar-se a tasques de resolució de problemes per als que no es disposa d'un procediment estàndard que permeti obtenir la solució. S'avalua des de la comprensió de l'enunciat a partir de l'anàlisi de cadascuna de les parts del text i la identificació dels aspectes més rellevants, fins a l'aplicació d'estratègies simples de resolució, així com l'hàbit i la destresa necessàries per comprovar la resolució. Es tracta d'avaluar, així mateix, la perseverança en la recerca de solucions i confiança en la pròpia capacitat per aconseguir-ho, i valorar la capacitat de transmetre amb un llenguatge adequat, les idees i processos personals desenvolupats, de mode que es facin entendre i entenguin els seus companys. També es pretén valorar la seva actitud positiva per realitzar aquesta activitat d'intercanvi.

- Utilitzar nombres naturals, enters, fraccionaris, decimals, les seves operacions i propietats per recollir, interpretar, transformar i intercanviar informació.

Es tracta de comprovar la capacitat d'identificar i emprar els nombres i les operacions (les quatre operacions elementals, les potències d'exponent natural i les arrels quadrades exactes) essent conscient del seu significat i propietats, elegir la forma de càlcul més apropiada (mental, escrita o amb calculadora) i transmetre informacions utilitzant els nombres de manera adequada. Cal prestar una especial atenció a valorar, en casos senzills, la competència en l'ús d'operacions combinades com a síntesi de la seqüència d'operacions aritmètiques, aplicant correctament les regles de prioritat i fent un ús adequat de signes i parèntesis.

- Resoldre problemes que precisin la utilització d'operacions amb nombres enters, decimals i fraccionaris, utilitzant la forma de càlcul apropiada i valorant l'adequació del resultat al context.

Es tracta de valorar la capacitat per assignar a les distintes operacions nous significats i determinar quin dels mètodes de càlcul és adequat a cada situació. Es pretén avaluar, així mateix, com s'interpreten els resultats obtinguts als càlculs i comprovar si s'adopta l'actitud que du a no prendre el resultat per bo sense contrastar-lo amb la situació de partida.

- Identificar relacions de proporcionalitat directa i utilitzar-les per resoldre problemes en situacions de la vida quotidiana.

Es pretén comprovar la capacitat d'identificar, a diversos contextos, una relació de proporcionalitat directa entre dues magnituds. Es tracta, així mateix, d'utilitzar diverses estratègies (utilització de taules, obtenció i ús de la constant de proporcionalitat, reducció a la unitat, regla de tres, etc.) per obtenir elements desconeguts a un problema a partir d'altres coneguts en situacions de la vida real on existeixin relacions de proporcionalitat directa. S'avaluaran també els percentatges com a cas particular de la proporcionalitat directa.

- Identificar i descriure regularitats, pautes i relacions en conjunts de nombres, utilitzar lletres per simbolitzar diverses quantitats i obtenir expressions algebraiques com a síntesi a seqüències numèriques, així com el valor numèric de fórmules senzilles.

Aquest criteri pretén comprovar la capacitat per percebre en un conjunt numèric allò que és comú, la seqüència lògica de la seva construcció, un criteri que permeti ordenar el seus elements i, quan sigui possible, expressar algebraicament la regularitat percebuda. Es pretén, així mateix, valorar l'ús del signe igual com assignador i de la lletra en les seves diverses accepcions. Forma part d'aquest criteri també l'obtenció del valor numèric en fórmules simples amb una sola lletra.

- Reconèixer i descriure figures planes, utilitzar les seves propietats per classificar-les i aplicar el coneixement geomètric adquirit per interpretar i descriure el món físic, fent ús de la terminologia adequada.

Es pretén comprovar la capacitat d'utilitzar els conceptes bàsics de la geometria per abordar diverses situacions i problemes de la vida quotidiana. Es pretén avaluar també l'experiència adquirida en la utilització de diversos elements i formes geomètriques.

- Estimar i calcular perímetres, àrees i angles de figures planes, utilitzant la unitat de mesura adequada.

Es pretén valorar la capacitat d'estimar algunes mesures de figures planes per diversos mètodes i d'emprar la unitat i precisió més adequada. Es valorarà també l'ús de mètodes de descomposició mitjançant figures geomètriques elementals per al càlcul d'àrees de figures planes de l'entorn.

- Utilitzar les unitats angulars i temporals per efectuar mesures, directes i indirectes, en la resolució de problemes relacionats amb la vida quotidiana.

Es tracta d'avaluar el domini en l'ús del sistema sexagesimal i les seves unitats, tant temporals com angulars. A més, es valorarà la capacitat per utilitzar el sistema sexagesimal per fer mesures i càlculs en situacions concretes i reals.

- Organitzar i interpretar informacions diverses mitjançant taules i gràfics, i identificar relacions de dependència en situacions quotidianes.

Aquest criteri pretén valorar la capacitat d'identificar les variables que intervenen a una situació quotidiana, la relació de dependència entre elles i visualitzar-la gràficament. Es tracta d'avaluar, a més, l'ús de les taules com instrument per recollir informació i transferir-la a uns eixos de coordenades, així com la capacitat per interpretar de forma qualitativa la informació presentada mitjançant taules i gràfics.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

A l'hora de qualificar als alumnes el professor tindrà en compte els següents ítems, cadascun d'ells ponderarà en la nota final el percentatge que hi figura al costat:

- **Actitud (25%).** Es valorarà l'interès per l'assignatura i la participació; l'assistència i puntualitat; l'expressió oral i escrita; el respecte per les normes del centre i el respecte envers als companys i al professor.
- **Feina (25%).** Es valorarà l'entrega amb puntualitat de les feines assignades pel professor.
- **Continguts (50%).** Es valorarà l'assimilació dels continguts, l'assoliment dels objectius i la correcció en les tasques desenvolupades al llarg del curs.

PROGRAMACIÓ ALTER/PISE. CIÈNCIES NATURALS I CIÈNCIES SOCIALS

Degut a les característiques dels programa PISE/ALTER s'han de rebaixar els continguts de cada una de les assignatures, intentant assolir els mínims de l'etapa (1r cicle d'ESO). Aprofitant que les dues matèries tenen temes que es solapen i complementen entre ells. Es treballarà amb un projecte comú, la creació d'una empresa, que serà l'eix que relacionarà totes les àrees i s'aportaran els coneixements assolits en cada una d'elles.

La temporalització dels continguts serà la següent:

1a. AVALUACIÓ	Es treballaran els continguts mínims no assolits de 1r d'ESO de l'àrea de Ciències Naturals i Ciències Socials
2a. AVALUACIÓ	Es treballaran els continguts mínims no assolits de 1r d'ESO de l'àrea de Ciències Naturals i Ciències Socials
3a. AVALUACIÓ	Contribuirem al projecte vertebrador des dels coneixements que s'han assolit

CIÈNCIES DE LA NATURALES A

Introducció

Les ciències de la naturalesa constitueixen la sistematització i formalització del coneixement sobre el món natural amb la finalitat de generar models que ajudin a comprendre'l i a preveure quin serà el comportament dels fenòmens i processos naturals. La construcció d'aquests models –alhora explicatius i predictius– es du a terme mitjançant procediments propis del quefer científic, com ara la identificació de problemes, la formulació d'hipòtesis, el disseny d'experiments, l'observació, etc., que han permès la construcció del coneixement científic i la millora de les condicions de vida de la humanitat.

Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències bàsiques

La competència científica es troba del tot relacionada amb la *capacitat per conèixer i interactuar amb el món físic*. Un coneixement correcte del món físic requereix, precisament, l'aprenentatge dels conceptes i procediments essencials de cadascuna de les ciències de la naturalesa i l'ús de les seves relacions. A més, aquesta competència també requereix els aprenentatges relatius a la manera de generar el coneixement sobre els fenòmens naturals. És necessari, per això, aconseguir la familiarització amb les diverses maneres pròpies del treball científic: discussió sobre problemes d'interès social relacionats amb la ciència i la tecnologia; plantejament de conjectures i inferències fonamentades; elaboració d'estratègies per obtenir conclusions; planificació i implementació de dissenys experimentals; anàlisi i comunicació dels resultats mitjançant l'ús de la terminologia científica adient per a cada cas, etc.

D'altra part, convé tenir en compte que alguns aspectes d'aquesta competència requereixen una atenció específica. És el cas, per exemple, del coneixement del propi cos i les relacions entre els hàbits i les formes de vida i la salut. També ho són les implicacions que determinats comportaments individuals i col·lectius i la utilització dels desenvolupaments científicotecnològics, derivats d'un model econòmic concret, tenen en el medi ambient. En aquest sentit, és necessari evitar caure en actituds simplistes d'exaltació o de rebuig del paper de la tecnociència, afavorir el coneixement de la naturalesa i les arrels dels grans problemes als quals s'enfronta avui la humanitat i cercar solucions per avançar cap a la sostenibilitat.

La *competència matemàtica* està íntimament associada als aprenentatges de les ciències de la naturalesa. En el treball científic es presenten sovint situacions de resolució de problemes de solució més o menys oberta, que exigeixen posar en joc estratègies associades a aquesta competència i la utilització adequada de les eines matemàtiques a cada context: mesura, tractament de dades, elaboració i interpretació de gràfiques, representacions geomètriques, ús de models matematitzats, etc. que convé treballar en la recerca de respostes a cada problema concret relacionat amb els fenòmens de la naturalesa.

La contribució d'aquesta matèria a la *competència en comunicació lingüística*, oral i escrita, es realitza a partir del coneixement i de l'ús del llenguatge de la ciència, imprescindible per descriure fets i fenòmens. D'altra banda, la configuració i la transmissió de les idees i les informacions sobre la naturalesa, posa en joc una manera específica de construcció del discurs, dirigit a argumentar o a fer explícites les relacions entre conceptes, idees, fets, fenòmens, etc. La cura en la precisió dels termes utilitzats, en l'encadenament adequat de les idees o en l'expressió verbal d'aquestes relacions farà efectiva la contribució. La utilització del català com a llengua vehicular en l'estudi de les matèries científiques pot contribuir de manera molt important a capacitar els alumnes per poder-se expressar en aquesta llengua en tots els àmbits de la seva activitat.

La competència en el *tractament de la informació i la competència digital* pot dur-se a terme a partir de la consideració que el treball científic té maneres específiques per a la recerca, la recollida, la selecció, el processament i la presentació de la informació que s'utilitza, a més, de formes molt diferents: verbal, numèrica, simbòlica o gràfica.

Així, afavoreix l'adquisició d'aquesta competència la utilització de recursos com són els esquemes, els mapes conceptuals, la producció i la presentació de memòries, textos, etc. D'altra banda, en la faceta de competència digital, també es contribueix, mitjançant la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), a l'aprenentatge de les ciències per comunicar-se, recollir informació, retroalimentar-la, simular i visualitzar situacions, obtenir i tractar dades, etc. Els recursos propis de les TIC també permeten, de manera especial, la modelització de fenòmens, la qual cosa permet mostrar una visió actualitzada de l'activitat científica.

La contribució de les ciències de la naturalesa a la *competència social i ciutadana* està lligada, en primer lloc, al paper de la ciència en la preparació de futurs ciutadans d'una societat democràtica per a la seva participació activa en la presa fonamentada de decisions: la realitat de cada dia ens diu que l'art, la ciència, la tècnica, la política, l'economia i els interessos de la societat en general, no es troben compartimentats segons el model de disciplines acadèmiques sinó que, de manera conjunta i integrada, constitueixen el coneixement i el saber, o sigui, la cultura. En segon lloc, el coneixement sobre determinats debats que han estat essencials per a l'avanç de la ciència, contribueix a comprendre millor l'evolució de la societat en èpoques passades i el món actual.

En aquesta línia de consideració global del coneixement, cal subratllar també la contribució que la ciència pot aportar també a la *competència cultural i artística*. Efectivament, el desenvolupament científic i les seves aplicacions s'acompanyen sovint d'estratègies basades en l'observació, la intuïció, la imaginació, la creativitat, etc., pròpies de l'art i de les diverses formes en què es manifesta. A més, per expressar idees, conceptes i principis de les ciències de la naturalesa, la utilització de distints codis per representar i explicar fenòmens és una constant en el quefer quotidià dels científics. Sens dubte, els museus de la ciència, amb els seus mitjans interpretatius, han de constituir un àmbit privilegiat per explorar com es manifesten les maneres de pensar relacionades amb la ciència que tenen les diferents cultures.

Els continguts associats a la forma de construir i transmetre el coneixement científic constitueixen una oportunitat per al desenvolupament de la *competència per aprendre a aprendre*. L'aprenentatge al llarg de la vida, en el cas del coneixement de la naturalesa, es va produint per la incorporació d'informacions provinents unes vegades de la mateixa experiència i, altres, de mitjans escrits o audiovisuals. La integració d'aquesta informació en l'estructura de coneixement de cada persona es produeix si es tenen adquirits, d'una part, els conceptes i teories essencials lligats al nostre coneixement del món natural i, d'altra banda, els procediments i destreses que són habituals en el treball científic. Això comporta la necessitat de plantejar-se qüestions sobre els fenòmens del nostre entorn i de donar-hi respostes coherents, de tenir la capacitat de treballar en grup i de saber compartir el coneixement amb els altres.

Finalment, la contribució al desenvolupament de l'*autonomia i la iniciativa personal* pot abordar-se des de la formació d'un esperit crític, capaç de qüestionar dogmes i prejudicis, propi del treball científic. És important, en aquest sentit, assenyalar el paper de l'estudi de les ciències com a potenciador de les capacitats d'enfrontar-se a problemes oberts, de saber resoldre les dificultats, d'assumir els errors com a part del procés de descobriment, de participar en la construcció temptativa de solucions i, en síntesi, d'implicar-se en allò que sol anomenar-se l'aventura de fer ciència.

Objectius

Les ciències de la naturalesa en l'educació secundària obligatòria tenen com a objectiu el desenvolupament de les capacitats següents:

Comprendre i expressar missatges de contingut científic utilitzant el llenguatge oral i escrit amb propietat; elaborar i interpretar diagrames, gràfiques, taules, mapes, i altres models de representació, i utilitzar expressions matemàtiques elementals i codis científics diversos, per tal de poder-se comunicar en l'àmbit de la ciència.

Utilitzar els conceptes, principis, lleis i teories fonamentals de la ciència, així com les estratègies pròpies del treball científic, per comprendre els principals fenòmens naturals, els fets rellevants de la vida quotidiana i les repercussions del desenvolupament tecnocientífic.

Aplicar, en la resolució de problemes, estratègies pròpies de la metodologia científica, com ara la identificació de problemes, la formulació d'hipòtesis fonamentades i deduccions lògiques, els dissenys experimentals, l'anàlisi de resultats, la consideració d'aplicacions i repercussions de l'estudi realitzat, i la recerca de coherència global.

Obtenir informació sobre temes científics utilitzant diversos mitjans i fonts, especialment els relacionats amb les tecnologies de la informació i la comunicació, transmetre-la emprant diferents suports, valorar críticament el contingut d'aquesta i emprar-la per orientar i fonamentar les pròpies opinions i actuacions.

Adoptar actituds crítiques, basades en el coneixement científic, per analitzar, individualment o en grup, qüestions científiques i tecnològiques rellevants i socialment controvertides.

Tendir a actuar en funció d'actituds i hàbits favorables a la cura i promoció de la salut personal i comunitària, fonamentats en el coneixement científic, per tal d'assumir els riscos de la societat actual en aspectes relacionats amb l'alimentació, el consum, les addiccions, la sexualitat i la prevenció de les malalties en general.

Comprendre la importància d'utilitzar els coneixements provinents de les ciències de la naturalesa per satisfer les necessitats humanes i per prendre decisions en relació amb els problemes locals i globals que ens afecten.

Conèixer i valorar les interaccions de la ciència i la tecnologia amb la societat i el medi ambient, amb atenció als problemes amb què es troba avui la humanitat, i especialment a aquells que afecten més directament les Illes Balears, així com la necessitat de recerca i aplicació de solucions adients per avançar cap a la sostenibilitat.

Reconèixer el caràcter creatiu i provisional del coneixement científic i les seves aportacions al pensament humà al llarg de la història, apreciament la importància del debat obert i lliure de dogmatismes dins l'evolució cultural de la humanitat, així com la contribució de la ciència i la tecnologia a la millora de les condicions de vida dels humans.

Adquirir coneixements sobre els elements naturals i socioculturals del medi a les Illes Balears i en altres àmbits geogràfics de major abast, i utilitzar-los per fonamentar valors, actituds i comportaments favorables a la conservació dels recursos, així com a la millora de la qualitat ambiental.

Continguts

- Familiarització amb les característiques bàsiques del treball científic: plantejament de problemes, formulació d'hipòtesis, descripció d'objectes i fenòmens, realització d'experiments i petites investigacions, per comprendre millor els fenòmens naturals i resoldre els problemes que el seu estudi planteja.
- Utilització dels mitjans de comunicació i les tecnologies de la informació per seleccionar informació sobre el medi natural.
- Interpretació de dades i informacions sobre la naturalesa i la utilització d'aquesta informació per conèixer-la.
- Reconeixement del paper del coneixement científic en el desenvolupament tecnològic i en la vida de les persones.
- Utilització curosa dels materials i els instruments bàsics d'un laboratori i respecte per les normes de seguretat en el laboratori.
- Respects per l'entorn natural i fiançament d'actituds favorables a la seva conservació i protecció, tot fent atenció a les circumstàncies ambientals relatives a la insularitat de la nostra comunitat.
- Reconeixement de la importància del treball en equip i el respecte a les aportacions dels altres en la labor científica i tècnica.
- Adquisició de les actituds característiques del treball científic: raonament de les solucions, rigor, precisió, creativitat, curiositat i obertura a noves idees.

Bloc 1. La Terra a l'Univers

1. L'Univers, estrelles i galàxies. La Via Làctia i el Sistema Solar.
2. Els planetes del Sistema Solar. La Terra com a planeta. Altres components del Sistema Solar.
3. Els moviments dels astres. Moviments de la Terra i els fenòmens relacionats: durada de l'any, estacions, dia i nit. Moviments de la Lluna i les seves fases. Els eclipsis.
4. Utilització de tècniques d'orientació. Observació del cel diürn i nocturn de les Illes Balears, a simple vista i amb instruments senzills.
5. L'astronomia a les Illes Balears.
6. Evolució històrica de les concepcions del lloc de la Terra a l'Univers: el pas del geocentrisme a l'heliocentrisme com a primera i gran revolució científica.

Bloc 2. La matèria a l'Univers

1. La matèria. Propietats generals de la matèria.
2. Estats en què es presenta la matèria a l'Univers. Característiques i relació amb la temperatura. Canvis d'estat.

3. Realització d'experiències senzilles en què es manifestin les propietats generals de sòlids, líquids i gasos.
4. Identificació de mesclures i substàncies pures. Utilització de tècniques de separació de mesclures.
5. Els elements que hi ha a l'Univers.
6. Els materials i la seva utilització en la vida quotidiana.
7. La generació de residus i la gestió sostenible: reducció, reutilització, recuperació i reciclatge.
8. El problema i la gestió dels residus a les Illes Balears.

Bloc 3. Materials terrestres

1. L'atmosfera. Estructura, composició i propietats de l'atmosfera. Importància del debat que va portar a establir-ne l'existència.
2. Fenòmens atmosfèrics. Variables que condicionen el temps atmosfèric. Distinció entre temps i clima. La predicció del temps a les Illes Balears. L'estació meteorològica.
3. Maneig d'instruments per mesurar la temperatura, la pressió, la velocitat i la humitat de l'aire.
4. Elaboració de taules de dades i gràfiques de paràmetres com temperatura i pluges. Interpretació de mapes del temps senzills.
5. Reconeixement del paper de l'atmosfera, de la importància de l'aire per als éssers vius i per a la salut humana, i de la necessitat de contribuir a tenir-ne cura.
6. La contaminació atmosfèrica i el canvi climàtic. Els efectes del canvi climàtic a les Illes Balears.
7. La hidrosfera. La importància de l'aigua en el clima, en la configuració del paisatge i en els éssers vius. La distribució de l'aigua a la Terra en les seves formes líquida, sòlida i gasosa.
8. Estudi experimental d'algunes de les propietats de l'aigua.
9. El cicle de l'aigua a la Terra i la seva relació amb el Sol com a font d'energia.
10. Reserves d'aigua dolça a la Terra: aigües superficials i subterrànies. Importància de la seva conservació. Les reserves d'aigua a les Illes Balears.
11. Aigua i salut. La potabilització. La contaminació de l'aigua i la seva depuració.
12. Els problemes de l'aigua a les Illes Balears: malbaratament, sobreexplotació, salinització i contaminació.
13. La gestió sostenible de l'aigua. Necessitat d'adoptar mesures d'estalvi d'aigua. La dessalinització i l'ús de l'aigua depurada.
14. La geosfera. Introducció a l'estructura interna de la Terra.
15. Diversitat de minerals i característiques que permeten identificar-los. Observació i descripció dels minerals més freqüents.
16. Tipus de roques i característiques que permeten diferenciar-les. Observació i descripció de les roques més freqüents. Utilització de claus senzilles per identificar roques. Les roques més abundants a les Illes Balears.
17. Importància, utilitat i explotació dels minerals i les roques. Les pedreres a les Illes Balears: explotació, usos i impacte.

Bloc 4. Els éssers vius i la seva diversitat

1. Factors que fan possible la vida a la Terra.
2. Característiques comunes dels éssers vius. Les funcions vitals: nutrició, relació i reproducció.
3. La unitat dels éssers vius: el descobriment de la cèl·lula.
4. Introducció a l'estudi de la biodiversitat. Aproximació a la classificació dels éssers vius. Els cinc regnes.
5. Utilització de claus senzilles d'identificació d'éssers vius.
6. La diversitat com a resultat del procés evolutiu. Els fòssils i la història de la vida.
7. Els éssers vius més senzills: virus, bacteris, protozous i algues.
8. Els fongs: característiques generals. Els bolets, les floridures i els llevats.
9. Els vegetals: característiques generals. Les moltes, les falgueres i les plantes amb flors. Les plantes de les Illes Balears.
10. Els animals: característiques generals. Els animals més senzills, els mol·luscs, els artròpodes i els vertebrats. Els animals de les Illes Balears.
11. Utilització de la lupa i el microscopi òptic per a l'observació i la descripció d'organismes unicel·lulars, fongs, plantes i animals.

12. Valoració de la importància de mantenir la diversitat dels éssers vius. Anàlisi dels problemes associats a la seva pèrdua.
13. Les espècies en perill a les Illes Balears. Els espais protegits de les Illes Balears: situació, extensió i tipus de protecció.
14. Responsabilitat davant la necessitat de conservar la flora i la fauna de les Illes Balears com a part del patrimoni natural.
15. Respects per totes les formes de vida i actitud crítica davant l'explotació irracional, el maltractament i la mort innecessària d'éssers vius.

Criteris d'avaluació

Realitzar investigacions senzilles en les quals s'apliquin les estratègies típiques de la investigació científica i que s'enllaçaran amb el projecte de la tercera avaluació

Es tracta de comprovar si l'alumnat és capaç d'aplicar les estratègies del treball científic (plantejament de problemes, formulació d'hipòtesis, descripció d'objectes i fenòmens, identificació de variables, disseny d'experiències, anàlisi i interpretació de resultats, etc.) per resoldre problemes de tipus científic de rellevància social o personal.

Explicar l'organització del Sistema Solar, descriure els moviments relatius entre la Lluna, la Terra i el Sol i interpretar alguns fenòmens naturals mitjançant l'elaboració de models senzills i representacions a escala del Sistema Solar.

Es tracta de comprovar que l'alumnat és capaç de justificar raonadament alguns fenòmens naturals, com la durada dels anys, el dia i la nit, els eclipsis, les estacions o les fases de la Lluna mitjançant la interpretació dels moviments relatius de la Terra i la Lluna al Sistema Solar. S'ha de valorar la capacitat d'interpretar models gràfics senzills (com el planetari o les representacions esquemàtiques a escala) que expliquin els fenòmens descrits.

Descriure raonadament algunes de les observacions i els procediments científics que han permès avançar en el coneixement del nostre planeta i del lloc que ocupa en l'Univers.

Es tracta d'avaluar si l'alumnat comprèn els principals arguments que justifiquen el desenvolupament de les teories astronòmiques i la seva evolució històrica (sobre l'esfericitat de la Terra i els moviments terrestres, sistemes geocèntrics vs. sistemes heliocèntrics, etc.), posant èmfasi en les repercussions socials d'aquestes teories.

Descriure les propietats de la matèria que ens envolta, com ara la massa, el volum, els estats en què es presenta, i interpretar-les qualitativament i quantitativament, així com identificar els canvis que experimenta.

L'alumnat ha de ser capaç, a partir d'experiències senzilles, d'interpretar quantitativament i qualitativament les propietats de la matèria i identificar els canvis d'estat que experimenta, molt en particular dels gasos.

Relacionar propietats dels materials amb l'ús que se'n fa i diferenciar entre mesclades i substàncies, en base a les propietats característiques d'aquestes últimes, així com aplicar algunes tècniques de separació.

Es tracta de saber si l'alumnat relaciona l'ús dels materials en la construcció d'objectes amb les seves propietats i és capaç de diferenciar les mesclades de les substàncies pures per la possibilitat de separar-les per processos físics com la filtració, la decantació, la cristallització, etc.

Conèixer l'existència de l'atmosfera, valorar la importància del paper protector d'aquesta per als éssers vius i considerar les repercussions que hi té l'activitat humana.

L'alumnat ha de ser capaç de valorar la importància de l'atmosfera en el manteniment de la vida a la Terra i ha de conèixer els problemes greus de contaminació ambiental actuals i les seves repercussions més importants, així com tenir una actitud positiva davant la necessitat de contribuir a solucionar-los.

Obtenir i analitzar dades meteorològiques per valorar qualitativament fenòmens atmosfèrics.

L'alumnat ha de ser capaç d'obtenir, analitzar i representar dades de diferents variables meteorològiques amb instruments de mesura que li permetin arribar a interpretar alguns fenòmens meteorològics senzills.

Explicar, a partir del coneixement de les propietats de l'aigua, el cicle de l'aigua en la naturalesa i la seva importància per als éssers vius, i valorar les repercussions de les activitats humanes en relació amb la seva utilització.

Es tracta d'avaluar si l'alumnat és capaç d'interpretar i elaborar esquemes sobre el cicle de l'aigua i valorar la importància dels problemes que les activitats humanes han generat quant a la gestió dels recursos d'aigua dolça i la contaminació d'aquesta. Demostrar una actitud positiva davant la necessitat de la gestió sostenible de l'aigua, i conèixer i assumir actuacions personals que potenciïn la reducció en el consum i la seva reutilització.

Reconèixer les roques i els minerals més freqüents, en especial els que es troben a les Illes Balears, identificar-les utilitzant claus senzilles, i conèixer-ne la importància i utilitat.

L'alumnat ha de distingir els diferents tipus de roques (magmàtiques, metamòrfiques i sedimentàries) i els minerals més comuns a partir de les seves propietats característiques, especialment les roques que es troben a les Illes Balears, identificar-ne les aplicacions més freqüents i l'impacte que produeix la seva explotació.

Reconèixer que els éssers vius estan constituïts per cèl·lules i que porten a terme funcions vitals que els diferencien de la matèria inert.

Es tracta de comprovar que l'alumnat és capaç de reconèixer i descriure les característiques d'estructura, organització i funció dels éssers vius, a partir de mostres, fotografies, dibuixos o altres mitjans.

Identificar i reconèixer les peculiaritats dels grups més importants, mitjançant l'ús de claus dicotòmiques per identificar-los i conèixer l'ús de la lupa binocular i el microscopi òptic com a eines necessàries per millorar l'observació.

L'alumnat ha d'adquirir els criteris que permeten classificar els éssers vius amb l'ús de claus senzilles i tècniques d'observació, com ara l'ús de la lupa binocular i el microscopi, per identificar els trets més rellevants d'un ésser viu que expliquen la pertinença d'aquest a un grup taxonòmic determinat.

Valorar la importància del manteniment de la diversitat d'éssers vius i les accions que es fan per tal d'evitar la pèrdua de biodiversitat.

Es tracta de saber si l'alumnat és conscient de la importància del manteniment de la biodiversitat per a la humanitat i si coneix algunes de les accions que es duen a terme per conservar-la, especialment en l'àmbit de les Illes Balears.

CIÈNCIES SOCIALS, GEOGRAFIA I HISTÒRIA

Introducció

La introducció dels coneixements socials i culturals dins l'aula té una llarga tradició dins la pedagogia i des de sempre ha esdevingut un instrument de valor indiscutible a l'hora de proporcionar als futurs ciutadans eines per poder entendre críticament l'entorn pròxim i el llunyà, per poder-s'hi inserir de manera participativa, per desenvolupar les identitats personals i col·lectives en un marc de respecte envers les altres cultures i societats i per així poder desplegar les aptituds i potencialitats humanes, com ara el pensament abstracte, la curiositat, la creativitat o la sensibilitat envers els fets culturals.

Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències bàsiques

El caràcter integrador de la matèria de ciències socials, geografia i història, fa que el seu aprenentatge contribueixi a l'adquisició de diverses competències bàsiques.

La *competència social i ciutadana* està estretament lligada a l'objecte d'estudi en si. Pot dir-se que tot el currículum contribueix a l'adquisició d'aquesta competència, ja que la comprensió de la realitat social, actual i històrica és l'objecte d'aprenentatge, però realment s'aconseguirà si es té la perspectiva del coneixement sobre l'evolució i organització de les societats, dels seus èxits i dels seus problemes. Ha de poder ser utilitzada per l'alumnat per desenvolupar-se socialment i l'ha d'ajudar a entendre els trets de les societats actuals, la seva pluralitat i els reptes i compromisos que planteja. Tot això contribueix a crear sentiments comuns que afavoreixen la convivència i ajuden a l'adquisició d'habilitats socials.

També possibilita l'empatia, la valoració i l'exercici del diàleg com a via necessària per a la solució dels problemes. Afavoreix el respecte envers les persones amb opinions que no coincideixen amb les pròpies i, a més, fomenta l'exercici d'aquests valors creant un marc idoni per al treball en col·laboració i per a la realització de debats en els quals es puguin expressar les pròpies idees i

escoltar i respectar les dels altres. Òbviament, l'acostament a diferents realitats socials, actuals o històriques, o la valoració de les aportacions de diferents cultures, ajuda, encara que sigui indirectament, al desenvolupament de les habilitats de tipus social.

En l'adquisició de la *competència en el coneixement i la interacció amb el món físic*, la contribució és rellevant. Inclou, entre altres aspectes, la percepció i el coneixement de l'espai físic en què es desenvolupa l'activitat humana, tant en grans àmbits com a l'entorn immediat, així com la interacció que es produeix entre tots dos. La percepció directa o indirecta de l'espai en el qual es desenvolupa l'activitat humana constitueix un dels principals eixos de treball de la geografia: la comprensió de l'espai en què tenen lloc els fets socials i la vida de l'alumne, és a dir, la dimensió espacial en què adquireixen especial importància els procediments d'orientació, localització, observació i interpretació dels espais i paisatges, reals o representats.

Una altra aportació, no menys significativa, es possibilita des del coneixement de la interacció home-medi i l'organització del territori resultant. La matèria proporciona ocasions abundants per analitzar l'acció de l'ésser humà en la utilització de l'espai i dels seus recursos, no només pel que fa als problemes que a vegades genera, sinó també per les accions que des d'un ús responsable d'ambdós, cerquen assegurar la protecció i la cura del medi ambient.

La contribució a la *competència cultural i artística* es relaciona principalment amb el seu vessant de conèixer i valorar les manifestacions del fet artístic. L'esmentada contribució es facilitarà realment si es preveu una selecció d'obres d'art rellevants, bé sigui pel seu significat en la caracterització d'estils o artistes o per formar part del patrimoni cultural, i es dota l'alumnat de destreses d'observació i de comprensió d'aquells elements tècnics imprescindibles per a la seva anàlisi dins el context real i com a expressió dels seus autors, de la seva interpretació de la realitat que ens envoltava. Des d'aquest plantejament s'afavoreix l'apreciació de les obres d'art, s'adquireixen habilitats perceptives i de sensibilització, es desenvolupa la capacitat d'emocionar-s'hi, a més s'ajuda a valorar el patrimoni cultural, a respectar-lo i a interessar-se per la seva conservació.

La contribució al *tractament de la informació i competència digital* ve donada per la importància que té en la comprensió dels fenòmens socials i històrics comptar amb destreses relatives a l'obtenció i comprensió d'informació, element imprescindible d'una bona part dels aprenentatges de la matèria. L'establiment de criteris de selecció de la informació proporcionada per diverses fonts segons criteris d'objectivitat i pertinença, la distinció entre els aspectes rellevants i els que no ho són, la relació i comparació de fonts o la integració i l'anàlisi de la informació de manera crítica són algunes de les aportacions fonamentals que es fan en l'adquisició d'aquesta competència.

El pes que té la informació en aquesta matèria singularitza les relacions existents entre aquesta competència i la *competència en comunicació lingüística*, més enllà de la utilització del llenguatge com a vehicle de comunicació en el procés d'ensenyament/aprenentatge. A més, es facilita que s'aconsegueixin habilitats per utilitzar diferents variants del discurs, especialment la descripció, la narració, la dissertació i l'argumentació i es col·labora en l'adquisició de vocabulari, el caràcter bàsic del qual hauria de venir donat per aquelles paraules que, corresponent al vocabulari específic, haurien de formar part del llenguatge habitual de l'alumnat o per aquelles altres que tenen un clar valor funcional en l'aprenentatge de la mateixa matèria.

Es contribueix també, en certa manera, a l'adquisició de la *competència matemàtica*. El coneixement dels aspectes quantitius i espacials de la realitat permet col·laborar en la seva adquisició, en la mesura que la matèria incorpora operacions senzilles, magnituds, percentatges, proporcions, nocions d'estadística bàsica, ús d'escala numèriques i gràfiques, sistemes de referència o reconeixement de formes geomètriques, criteris de mesures i codificació numèrica d'informacions amb la seva representació gràfica. La utilització de totes aquestes eines en la descripció i anàlisi de la realitat social amplien el conjunt de situacions en què els alumnes perceben la seva aplicabilitat i, amb això, fan més funcionals els aprenentatges associats a la competència matemàtica.

La *competència per aprendre a aprendre* suposa tenir eines que facilitin l'aprenentatge, però també tenir una visió estratègica dels problemes i saber preveure i adaptar-se als canvis que es produeixen amb una visió positiva. A tot això es contribueix des de les possibilitats que ofereix per aplicar raonaments de diferents tipus, per buscar explicacions multicausals i predir efectes dels fenòmens socials i per proporcionar coneixements de les fonts d'informació i de la seva utilització mitjançant la recollida i classificació de la informació obtinguda per diversos mitjans i sempre que se'n faci una anàlisi. També s'hi contribueix quan s'afavoreix el desenvolupament d'estratègies per pensar, per organitzar, memoritzar i recuperar informació, com ara resums, esquemes o mapes conceptuals.

Perquè aquesta matèria participi de l'*autonomia i iniciativa personal* és necessari afavorir el desenvolupament d'iniciatives de planificació i execució, així com processos de presa de decisions. Aquestes habilitats estan presents més clarament en la realització de debats i de treballs individuals o en grup, ja que aquesta tasca implica idear, analitzar, planificar, actuar, revisar el fet, comparar els objectius previstos amb els assolits i extreure'n conclusions.

Objectius

Les ciències socials, la geografia i la història de l'educació secundària obligatòria tenen com a objectiu el desenvolupament de les capacitats següents:

Comprendre el territori com a resultat de la interacció de les societats sobre el medi en el qual es desenvolupen i organitzen.

Identificar, localitzar i analitzar, a diferents escales, els elements bàsics que caracteritzen el medi físic, les interaccions que es donen entre aquests i les que els grups humans estableixen en la utilització de l'espai i dels seus recursos, valorant les conseqüències de tipus econòmic, social, polític i mediambiental.

Identificar els processos i mecanismes que regeixen els fets socials i les interrelacions entre fets polítics, econòmics i culturals i utilitzar aquest coneixement per comprendre la pluralitat de causes que expliquen l'evolució de les societats actuals, el paper que homes i dones hi acompleixen i els seus problemes més rellevants.

Conèixer, localitzar i comprendre les característiques bàsiques de la diversitat geogràfica del món i de les grans àrees socioeconòmiques, culturals i polítiques, així com els trets físics i humans del món, d'Europa, de l'Estat espanyol i de les Illes Balears .

Identificar i localitzar en el temps i en l'espai els processos i esdeveniments històrics rellevants de la història del món, d'Europa, de l'Estat espanyol i de les Illes Balears per adquirir una perspectiva global de l'evolució de la humanitat amb un marc cronològic precís que faciliti la comprensió de la diversitat de comunitats socials a les quals es pertany.

Conèixer, assumir i valorar les característiques específiques del territori i de la identitat històrica i cultural de la Unió Europea tenint en compte les especificitats regionals que la configuren amb una atenció especial a les regions de la Mediterrània.

Conèixer i valorar les característiques específiques del territori i de la identitat lingüística i cultural de les Illes Balears, com també de la seva evolució històrica, tenint en compte les especificitats insulars i les seves relacions amb els territoris de parla catalana i amb la resta de les comunitats de l'Estat espanyol.

Valorar i respectar el patrimoni cultural, lingüístic, històric, artístic i mediambiental, assumint les responsabilitats que implica la seva conservació. Conscienciar-se de la significació especial que té aquest patrimoni com a manifestació de la memòria col·lectiva i expressió de la identitat pròpia de les Illes Balears.

Valorar la diversitat cultural manifestant actituds de respecte i tolerància envers altres cultures i opinions que no coincideixen amb les pròpies, sense renunciar per això a fer-ne un judici.

Adquirir i emprar el vocabulari específic que aporten les ciències socials amb precisió i rigor perquè la seva incorporació al vocabulari habitual augmenti la precisió en l'ús del llenguatge i millori la comunicació.

Seleccionar informació amb els mètodes i les tècniques propis de la geografia i de la història, per explicar les causes i conseqüències dels problemes i per comprendre el passat històric i l'espai geogràfic.

Cercar i seleccionar, comprendre i relacionar, tractar i comunicar de manera organitzada i intel·ligible informació verbal, escrita, gràfica, icònica, estadística i cartogràfica, procedent de fonts diverses, especialment la que proporciona l'entorn físic i social, els mitjans de comunicació i les tecnologies de la informació.

Utilitzar les imatges i les representacions cartogràfiques per identificar, localitzar i explicar objectes i fets geogràfics, i la seva distribució a diferents escales, amb especial atenció al territori espanyol i molt concretament a les Illes Balears.

Comprendre els elements tècnics bàsics que caracteritzen les manifestacions artístiques en la seva realitat social i cultural per valorar i respectar el patrimoni natural, històric, cultural i artístic, assumint la responsabilitat que suposa la seva conservació i apreciar-lo com a recurs per a l'enriquiment individual i col·lectiu.

Realitzar tasques en grup i participar en debats amb una actitud constructiva, crítica i tolerant, fonamentant adequadament les opinions i valorant el diàleg com una via necessària per a la solució dels problemes humans i socials.

Conèixer el funcionament de les societats democràtiques, apreciand els seus valors i bases fonamentals, així com els drets i llibertats com un èxit irrenunciable i una condició necessària per a la

pau, denunciant actituds i situacions discriminatòries i injustes i mostrant-se solidari amb els pobles, grups socials i persones privats dels seus drets o dels recursos econòmics necessaris.

Continguts

Anàlisi i interpretació dels diferents paisatges geogràfics i històrics i dels elements que els configuren.

Percepció de la realitat geogràfica mitjançant l'observació directa o indirecta. Interpretació i elaboració de gràfics. Lectura, anàlisi i interpretació d'imatges i mapes de diferents escales i característiques.

Adquisició i aplicació del vocabulari geogràfic, històric i artístic bàsic en la realització d'exposicions orals i escrites d'informes i opinions de contingut social.

Coneixement dels medis naturals de la Terra i del seu funcionament com a camí per valorar-los com a riquesa que s'ha de respectar i conservar.

Obtenció d'informació mitjançant fonts diverses (iconogràfiques, arqueològiques, d'obres d'art, escrites, TIC, etc.). Classificació del tipus d'informació que proporcionen i elaboració escrita de la informació obtinguda. Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per a l'estudi de la història, tant en la recerca d'informació com en la comunicació de resultats.

Localització en el temps i en l'espai dels períodes, les cultures i les civilitzacions i els esdeveniments històrics. Coneixement del concepte de periodització en la història. Nocions elementals de temps històric. Ús de la cronologia i periodització. Representació gràfica de seqüències temporals.

Identificació de causes i conseqüències dels fets històrics i dels processos d'evolució i canvi relacionant-los amb els factors que els van originar.

Coneixement i interpretació dels elements bàsics que caracteritzen les manifestacions artístiques més rellevants en el seu context històric.

Valoració de l'herència cultural i del patrimoni artístic com a riquesa que s'ha de preservar i col·laborar en la seva conservació.

Bloc 1. La Terra i els medis naturals

- La representació de la Terra. Aplicació de tècniques d'orientació i localització geogràfica.
- Localització en el mapa i caracterització de continents, oceans, mars, unitats del relleu i rius en el món, a Europa, a l'Estat espanyol i a les Illes Balears.
- Caracterització dels principals medis naturals, identificació dels components bàsics del relleu, els climes, les aigües i la vegetació i comprensió de les interaccions que mantenen.
- El clima: elements, factors, característiques i distribució. Aigües i formacions vegetals.
- Els grans medis naturals del món. Regions polars i subpolars, serralades alpines, espais tropicals, zona temperada, amb especial referència als medis temperats d'Europa i de la península Ibèrica.
- Observació i interpretació d'imatges representatives d'aquests espais naturals. Valoració de la diversitat com a riquesa que cal conservar.
- La varietat natural de l'espai europeu. La configuració del relleu, els climes i els paisatges vegetals, les xarxes hidrogràfiques. El medi físic de les Illes Balears i de la península Ibèrica en el context natural d'Europa.
- Descripció i anàlisi del fet insular: unitat i diversitat del medi físic balear. El fet insular en el context europeu i mediterrani.
- Els grups humans i la utilització del medi: anàlisi de les seves interaccions. Riscs naturals, degradació i polítiques correctores. Presa de consciència de les possibilitats que el medi ofereix i disposició favorable per contribuir al manteniment de la biodiversitat i a un desenvolupament sostenible.

Bloc 2. Societats prehistòriques, primeres civilitzacions i edat antiga

- La mesura i la representació gràfica del temps històric. La periodificació històrica: la prehistòria i la història, els conceptes.
- El procés d'hominització. Caçadors i recol·lectors. Canvis produïts per la revolució neolítica. Aspectes significatius de la prehistòria en el territori espanyol. L'art prehistòric. El megalitisme a les Illes Balears: la cultura talaiòtica.
- Les primeres civilitzacions urbanes. Egipte i Mesopotàmia. Art i cultura.
- El món clàssic (I). Grècia: fonaments de la cultura europea. La polis. La democràcia atenesa. L'hel·lenisme. Art i cultura: anàlisi de manifestacions artístiques significatives.

- El món clàssic (II). Roma: la civilització romana i la unitat del món mediterrani. Les formes d'organització econòmica, administrativa i política romanes. Art i cultura.
- La Hispània romana. Conquesta i romanització. La ciutat i la forma de vida urbana. La integració de les Illes Balears al món romà.
- Origen i expansió del cristianisme.
- La crisi i el final de l'Imperi romà. Les invasions germàniques i el fraccionament de la unitat mediterrània.

Criteris d'avaluació

- Localitzar llocs o espais en un mapa utilitzant dades de coordenades geogràfiques i obtenir informació sobre l'espai representat a partir de la llegenda i la simbologia i comunicar les conclusions de forma oral o escrita.

Amb aquest criteri s'intenta comprovar que l'alumnat és capaç d'identificar les línies bàsiques del sistema d'orientació geogràfica (meridians, paral·lels i línies bàsiques imaginàries) i situar llocs en el mapa mitjançant la longitud i la latitud. Així mateix, permet avaluar si se sap descodificar informació simbòlica i interpretar-la per descriure el contingut de la informació expressada en un mapa.

- Localitzar en un mapa els elements bàsics que configuren el medi físic mundial, d'Europa, de l'Estat espanyol i de les Illes Balears (oceans i mars, continents, unitats de relleu i rius) i caracteritzar els trets que predominen en un espai concret.

Amb aquest criteri es tracta d'avaluar que es coneix el mapa físic del món, d'Europa i de l'Estat espanyol en els seus trets bàsics i particularment el de les Illes Balears. Se'n localitzen espacialment els elements i l'alumnat és capaç d'expressar els que predominen a cada territori.

- Comparar els trets físics més destacats (relleu, clima, aigües i elements biogeogràfics) que formen els grans medis naturals del planeta, amb especial referència a l'Estat espanyol i a les Illes Balears, localitzar-los en l'espai representat i relacionar-los amb les possibilitats que ofereixen als grups humans.

Es tracta d'avaluar si l'alumnat és capaç de reconèixer i localitzar en l'espai els principals medis naturals del món, de l'Estat espanyol i de les Illes Balears, de caracteritzar-los i distingir-los en funció de la interacció dels trets físics predominants que formen paisatges geogràfics diferenciats i relacionar-los amb les formes de vida que possibiliten.

- Identificar i explicar alguns exemples dels impactes que l'acció humana té sobre el medi natural, analitzar-ne les causes i els efectes i reflexionar sobre les mesures i conductes que serien necessàries per limitar-los.

Amb aquest criteri es tracta d'avaluar si els alumnes coneixen alguns problemes mediambientals rellevants, especialment els relacionats més directament amb les característiques del medi natural (escassetat d'aigua, pèrdua de boscos, canvi climàtic, etc.), si els relaciona amb les causes i els efectes possibles, i també si és capaç de proposar accions que poden contribuir a millorar-los a través de la ciència, la tecnologia, el consum responsable i el desenvolupament d'actituds ètiques.

- Utilitzar les convencions i unitats cronològiques i les nocions d'evolució i canvi aplicant-les als fets i processos referits a la prehistòria i història antiga del món, de la península Ibèrica i de les Illes Balears en l'àmbit mediterrani.

Amb aquest criteri es tracta d'avaluar si s'utilitza la periodització i datació correcta com a referència temporal en la localització de fets i processos històrics i si es té capacitat per identificar, en processos referits a les societats, en la prehistòria i l'edat antiga, elements de permanència i de canvi.

- Identificar les principals diferències entre caçadors i recol·lectors. Exposar els canvis que va suposar la revolució neolítica en l'evolució de la humanitat i valorar la seva importància i les conseqüències en comparar-los amb els elements que van constituir les societats depredadores.

Amb aquest criteri es tracta de comprovar que s'identifiquen els elements bàsics que van conformar les principals societats depredadores i els canvis radicals que van acompanyar la revolució neolítica i de constatar les conseqüències que aquesta va tenir en l'evolució de la humanitat. També s'ha de valorar en l'exposició la correcció en el llenguatge i la utilització d'un vocabulari bàsic adequat.

- Caracteritzar i valorar la cultura talaiòtica com a manifestació específica del megalitisme a les Illes Balears.

Amb aquest criteri es tracta de comprovar que l'alumnat és capaç de contextualitzar un procés històric d'àmbit local i extrapolar-lo per comprendre el desenvolupament de processos d'abast més ampli.

- Identificar els trets més rellevants que caracteritzen les primeres civilitzacions urbanes i les seves aportacions a l'evolució de la humanitat.

Amb aquest criteri es tracta de comprovar que l'alumnat és capaç de localitzar en el temps i en l'espai les civilitzacions d'Egipte i Mesopotàmia i reconèixer els elements més bàsics que les van formar, valorant aspectes significatius de la seva aportació en l'evolució de les societats humanes, com l'escriptura.

- Caracteritzar els trets essencials de la civilització grega, identificant els elements originals d'aquesta i valorant el seu paper i la seva gran aportació a la civilització occidental. Reconèixer els elements culturals i artístics bàsics.

Amb aquest criteri es tracta de comprovar que l'alumnat és capaç de localitzar en el temps i en l'espai les civilitzacions del món clàssic i caracteritzar els elements bàsics que les van formar. Valorar la importància del món grec en la configuració de la civilització occidental. Així mateix es tracta de comprovar si es reconeixen en el món actual i en el patrimoni cultural i artístic elements rellevants de l'aportació de Grècia.

- Caracteritzar els trets més significatius de la civilització romana, valorar la transcendència de la romanització per a la pervivència del seu llegat en la cultura occidental, especialment a Hispània i esmentar el seu llegat a les Illes Balears.

Amb aquest criteri es tracta d'avaluar el coneixement dels trets de la civilització romana, amb especial atenció a l'organització política, social i econòmica, reconèixer la pertinença d'Hispània a la unitat del món mediterrani creada per Roma i identificar en el patrimoni artístic i en altres trets culturals actuals el llegat de la civilització romana al món occidental, al nostre país i a la nostra Comunitat. Conèixer la importància del seu llegat lingüístic.

- Fer una lectura comprensiva de fonts d'informació escrita de contingut geogràfic o històric i comunicar la informació obtinguda de manera correcta per escrit.

Amb aquest criteri es tracta d'avaluar que es fa una lectura comprensiva, d'acord amb les capacitats pròpies de l'edat dels alumnes, de diferents fonts d'informació escrita utilitzades en l'estudi de la matèria per obtenir les idees principals que contenen i relacionar-les amb altres per formar esquemes explicatius, i ser capaç de comunicar la informació obtinguda utilitzant correctament l'expressió escrita i el vocabulari idoni al seu nivell i edat.

MATERIALS

S'utilitzaran com a material dossiers per treballar els continguts pendents d'assimilar del primer curs de les dues assignatures. Per treballar els continguts del segon curs es doran apunts, fitxes, mapes, fotocòpies i tendran accés a la recerca per Internet, de tal manera que, encara que no es pugui aprofundir en tots els temes de la programació per qüestió de temps, si que es desenvoluparan de manera especial aquells que es puguin treballar al projecte "Crear una empresa" dins el món de la jardineria, com per exemple fer un estudi de mercat (gràfiques i tractament estadístic de dades que es complementarà amb l'àrea de matemàtiques), o bé incloure tots els coneixements sobre la fotosíntesi i els cicles vitals de plantes per fonamentar el màrqueting de la nova empresa.

PROCEDIMENTS D'AVUACIÓ I CRITERIS DE QUALIFICACIÓ DE L'APRENTATGE

Tipus d'avaluació

- Individualitzada**, centrat-nos en l'evolució de cada alumne i en la seva situació inicial.
- Integradora**, tendrem en compte l'existència de diferències i la flexibilitat en l'aplicació de cada un dels criteris d'avaluació.

- Qualitativa**, valorarem tots els aspectes que incideixen en cada situació particular i avaluarem de manera equilibrada els diversos nivells de desenvolupament de l'alumne, no només la de caràcter cognitiu.
- Orientadora**, donat que aportarem la informació precisa per a millorar l'aprenentatge i adquirir estratègies per fer les tasques de manera eficient.
- Continua**, atendrem l'aprenentatge com un procés, contrastant els diversos moments i fases.
- Avaluació inicial**
- Avaluació formativa**, que ens donarà una visió de les dificultats i progressos al llarg del curs.
- Avaluació sumativa**, que establirà els resultats al final del procés total de l'aprenentatge i assoliment dels objectius.

A més s'avaluaran una sèrie d'actituds i hàbits com:
 Puntualitat i assistència
 Actitud positiva a l'aula
 Responsabilitat i compliment de les seves obligacions
 Respecte a les persones i els materials
 Autonomia per a fer les seves activitats
 Presentació dels treballs de forma correcta i acurada
 Esforç i superació de les dificultats

Instrumentes d'avaluació

Proves objectives o exàmens.
 Activitats de classe com la realització de dossiers, apunts, exercicis, treballs, pràctiques....
 Actitud, es valorarà l'interès per la matèria, la participació, el comportament, l'esforç, l'assistència...

Criteris de qualificació

Per a determinar la nota es seguirà la següent ponderació:

Exàmens, proves, treballs i presentacions	50%
Activitats d'aula i feina	25%
Actitud i motivació	25%

Criteris de recuperació

L'alumnat que no aprovi l'assignatura al mes de juny, tindrà l'oportunitat de fer els exàmens al mes de setembre i recuperar. Els departaments posaran a disposició de l'alumnat un treball per a l'estiu amb activitats per preparar l'examen del setembre.

LLENGUA I LITERATURA CATALANA, CASTELLANA i MATEMÀTIQUES 2n

Contribució de l'àrea o matèries a les competències bàsiques

-Competència en comunicació lingüística:

- Utilitzar el llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita.
- Ser conscients dels principals tipus d'interacció verbal.
- Ser progressivament competent en l'expressió i comprensió dels missatges orals que s'intercanvien en situacions comunicatives diverses.
- Adaptar la comunicació del context.
- Produir textos orals adequats a cada situació de comunicació.
- Cercar, recopilar y processar informació.
- Conèixer reflexivament el funcionament del llenguatge i les seves normes d'ús.

-Expressar adequadament les pròpies idees i emocions.

-Competència matemàtica

-Interpretar i expressar amb claredat i precisió informacions, dades i argumentacions.

-Conèixer i manejar els elements matemàtics bàsics en situacions reals o simulades de la vida quotidiana.

-Posar en pràctica els processos de raonament que duen a la solució dels problemes o a la obtenció d'informació.

Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

-Identificar preguntes o problemes i obtenir conclusions basades en proves.

-Comprendre i prendre decisions sobre el món físic: ús de recursos naturals, cura del medi ambient i protecció de la salut social i individual.

-Desenvolupar un esperit crític en l'observació de la realitat en relació con qüestions individuals, temes socials o mediambientals.

-Tractament de la informació i competència digital

-Comprendre e integrar la informació en els esquemes previs de coneixement.

-Aprofitar la informació que proporcionen les TIC i analitzar-la de forma crítica mitjançant el treball personal autònom i el treball de col·laboració.

-Mantenir una actitud crítica i reflexiva en la valoració de la informació disponible, contrastant-la quan és necessari.

-Competència social i ciutadana

-Utilitzar el judici moral per a elegir i prendre decisions i exercir de manera activa i responsable els drets i deures de la ciutadania.

-Ser conscient dels valors de l'entorn i crear progressivament un sistema de valors propis que regeixi el comportament a l'hora d'afrontar una decisió o conflicte.

-Saber comunicar-se en distints contextos, expressant les pròpies idees i escoltant les alienes.

-Posar-se en el lloc de l'altre i comprendre el seu punt de vista, encara que sigui diferent del propi.

-Valorar les diferències i reconèixer la igualtat de drets, en particular entre home i dona.

-Defensar els drets dels altres.

-Competència cultural i artística

-Conèixer, comprendre, apreciar i valorar diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi i considerar-les com a part del patrimoni dels pobles.

-Valorar la llibertat d'expressió, el dret a la diversitat cultural, la importància del diàleg intercultural i la realització ' experiències artístiques compartides.

-Cultivar la pròpia capacitat estètica i creadora.

-Competència per a aprendre a aprendre

-Ser conscient del que se sap i del que és necessari aprendre, de com s'aprèn, i de com se gestionen i controlen de forma eficaç els processos d'aprenentatge.

-Ser capaç d'obtenir informació i transformar-la en coneixement propi, integrant-la amb els sabers previs i amb l'experiència personal.

-Valorar l'aprenentatge com un element que enriqueix la vida personal i social.

-Autonomia i iniciativa personal

-Elegir amb criteri propi.

-Poder transformar les idees en accions, és a dir, proposar-se objectius i planificar i posar en pràctica projectes.

-Analitzar possibilitats i limitacions, planificar, prendre decisions, actuar, avaluar, extraure conclusions i valorar les possibilitats de millora.

-Mostrar una actitud positiva cap el canvi i la innovació.

-Relacionar-se, cooperar i treballar en equip.

Adequació i seqüenciació dels objectius generals i específics

Aquest grup d'alumnes tindrà 4 hores setmanals de Llengua i literatura catalana i Llengua i literatura castellana, i matemàtiques, sols aquest motiu ja suposarà una tria d'objectius generals que ha d'acabar en un llistat molt just:

-Comprendre i produir textos orals i escrits en llengua catalana i castellana emprats principalment a l'àmbit personal, i social.

-Participar activament de les activitats que fomenten l'expressió oral.

-Entendre els textos com a mitjans de comunicació entre persones i institucions.

-Reconèixer diferents tipus de textos.

-Conèixer i valorar la realitat lingüística.

-Practicar la lectura en silenci.

-Utilitzar la llengua catalana i castellana per a comunicar-se a classe.

- Ser capaç de formular i resoldre problemes bàsics utilitzant les 4 operacions bàsiques.
- Ser capaç de produir i interpretar gràfiques de taules de doble entrada i diagrames de sectors.
- Ser capaç d'interpretar i fer servir percentatges.
- Ser capaç de resoldre equacions d'una incògnita.

Ser capaç d'utilitzar i operar amb fraccions.

I uns objectius específics molt assequibles:

- Identificar, classificar i diferenciar els noms i els adjectius.
- Reconèixer i classificar els sons vocàlics.
- Llegir un text amb l'entonació pertinent.
- Interpretar un text informatiu i produir-ne d'altres.
- Crear vocabulari adequat mitjançant l'ús d'afixos.
- Identificar, classificar i diferenciar els determinants i els pronoms.
- Conèixer i utilitzar correctament les normes d'accentuació.
- Saber utilitzar el diccionari.
- Conèixer els dígrafs i les regles ortogràfiques en la partició.
- Analitzar sintagmes nominals i identificar els nuclis.
- Conèixer els prefixos i sufixos per formar derivats i antònims.
- Deduir el significat d'un mot i de frases fetes.
- Utilitzar i distingir les paraules sinònimes, polisèmiques i homòfones.
- Reconèixer els pronoms forts i febles i saber utilitzar-los.
- Conèixer i saber emprar correctament els sons i les grafies d'essa sonora i essa sorda.
- Reconèixer i classificar els adverbis.
- Identificar el ritme del vers i saber-ne produir-ne d'altres.
- Saber emprar correctament l'apòstrof.
- Reconèixer el verb i les formes verbals: temps, persona i conjugació.
- Refermar els usos verbals més corrents.
- Conèixer, diferenciar i saber utilitzar enllaços: preposicions i conjugacions.
- Identificar les oracions i els seus elements: subjecte, predicat i complements.
- Comprendre textos orals i escrits.
- Expressar verbalment l'emotivitat i el pensament propis.
- Descriure verbalment sensacions pròpies.

-Contar oralment un succés de forma objectiva.

-Expressar-se per escrit correctament.

- Seqüenciació dels continguts (conceptuals, procedimentals, actitudinals)

Aquests serien els continguts mínims a treballar per a tota la classe. Els de matemàtiques corresponen a un nivell de 1^r d'ESO. Si fos possible ampliar-los ho fariem adaptant la programació de 2n d'ESO.

Tots els alumnes tenen un nivell molt baix de català, dos dels 8 són NEE per IT, en aquest sentit sembla important prioritzar l'ús de la llengua catalana, especialment la llengua oral. El seu nivell de matemàtiques és aproximadament de 4 de primària, sense consolidar els algorismes de les 4 operacions aritmètiques bàsiques.

Durant la primera avaluació han tingut un nivell d'absentisme massa elevat, que fa difícil consolidar els hàbits de feina.

LA seqüenciació dels continguts s'ajustarà als treballs per projectes, el primer ha estat el seguiment i registre de les activitats a l'hort escolar que cultiven els alumnes.

Continguts de llengües

Bloc 1. Comunicació Oral: escoltar i parlar

- La diversitat dels textos
- L'exposició i l'argumentació.
- La narració i la descripció.
- El diàleg.

Habilitats lingüístiques

- Escoltar, parlar i conversar

- Comprensió de discursos de la vida quotidiana i de notícies d'actualitat pròximes als interessos de l'alumnat procedents dels mitjans de comunicació audiovisual.
- Comprensió de textos orals utilitzats en l'àmbit acadèmic amb atenció especial a la presentació de tasques i instruccions per realitzar-los, a exposicions orals breus i a l'obtenció d'informacions en informatius i documentals.
- Resum oral de textos.
  - Narració oral, a partir d'un guió preparat prèviament, de fets relacionats amb l'experiència, presentada de manera seqüenciada i amb claredat, amb ajuda de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació.
  - Exposició d'informacions preses dels mitjans de comunicació posant en relleu diferències en la manera de presentar els fets en diferents mitjans.
  - Utilització de la llengua per prendre consciència dels coneixements, les idees i els sentiments propis i per regular la pròpia conducta.
  - Utilització de la llengua d'acord amb el registre adequat a cada situació comunicativa plantejada.
  - Valoració del diàleg com a mitjà per a arribar a acords i resoldre conflictes tant en l'àmbit personal com social.

- Participació activa en situacions de comunicació pròpies de l'àmbit acadèmic: petició d'aclariments davant d'una instrucció, propostes sobre la manera d'organitzar les tasques, descripció de seqüències senzilles d'activitats realitzades, intercanvi d'opinions i exposició de conclusions.
- Actitud de cooperació i de respecte en situacions d'aprenentatge compartit.

BLOC 2. COMUNICACIÓ ESCRITA: Llegir i escriure

- Comprensió de textos propis de la vida quotidiana i de les relacions socials en àmbits pròxims a l'experiència de l'alumnat.
- Comprensió de textos dels mitjans de comunicació.
  - Comprensió de textos de l'àmbit acadèmic, sobretot els de caràcter expositiu i explicatiu, les instruccions per realitzar tasques i la consulta en diversos suports (diccionaris, glossaris i altres fonts d'informació com enciclopèdies i webs educatives).
- Identificació del tema d'un text.
  - Actitud reflexiva i crítica referida a la informació de missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació o manipulació de la informació.
  - Composició de textos propis de la vida quotidiana i de les relacions socials en àmbits pròxims a l'experiència de l'alumnat.
  - Composició de textos propis dels mitjans de comunicació, especialment notícies destinades a un suport imprès o digital.
  - Composició, manuscrita o digital, de textos propis de l'àmbit acadèmic, especialment resums, exposicions senzilles, glossaris i conclusions sobre tasques i aprenentatges efectuats.
- Conversió de textos orals en escrits.
  - Interès per la composició escrita com a font d'informació i aprenentatge, com a forma de comunicar les experiències, idees, opinions i coneixements propis i com a forma de regular la conducta.
- Ús de diccionaris generals i especialitzats (sinònims, refranys, locucions, dubtes, etc.) i de correctors ortogràfics dels processadors de textos.
- Presa d'apunts.
- Síntesi. Elaboració d'esquemes i resums.
- Planificació i elaboració de guions, esquemes i esborranys previs a la producció de textos propis.
- Valoració de l'atenció, la concentració i la memòria com a eines útils per a l'aprenentatge de conceptes lingüístics.
- Autoavaluació i crítica del propi procés d'aprenentatge. Correcció de les pròpies produccions, orals i escrites. Acceptació de l'error com a part dels processos d'aprenentatge amb una actitud positiva.
- Utilització progressivament autònoma de la biblioteca del centre i de les biblioteques virtuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació com a font per obtenir informació i de models per a la composició escrita.
- Interès per la bona presentació dels textos orals i escrits, tant manuscrits com digitals, respectant les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

Bloc 3. Coneixement de la llengua. Llengua i societat

- Fonètica i ortografia
- Principals esquemes sil·làbics del castellà i del català. Diftongs, triftongs i hiats.
- La síl·laba en l'escriptura.
- Ús de la titlla en combinacions vocàliques (diftongs, triftongs, hiats).
- Ús dels signes d'exclamació i d'interrogació.
- Ús del guió, la ratlla, les cometes i el parèntesi.
- Coneixement i ús reflexiu de les normes ortogràfiques, apreciament el seu valor social i la necessitat de cenyir els escrits a la norma lingüística.

- Gramàtica
- Classes de paraules. El substantiu i l'adjectiu. El pronom: classificació. El determinant: classificació. El verb: la conjugació. L'adverbi. La preposició. La conjunció. La interjecció.
- Distinció entre paraules flexives i no flexives i reconeixement de les diferents categories gramaticals.
- Oracions simples.
- Classes d'oracions.
- Utilització d'una terminologia sintàctica bàsica: oració, subjecte i predicat, predicat nominal i predicat verbal; subjecte i verb.
- Reconeixement i ús coherent de les formes verbals als textos.
- Lèxic
- Relacions entre paraules per la forma i pel significat: polisèmia i homonímia; sinonímia i antonímia.
- Sociolingüística. La realitat plurilingüe de l'Estat espanyol. Llengües en contacte, normalització lingüística,

Bloc 5. L'educació literària

- Desenvolupament de l'autonomia lectora i estimació per la literatura com a font de plaer personal i de coneixement del món.
- Lectura comprensiva de diverses obres adequades, en extensió i contingut, a l'edat.
- Recensió de lectures.
- Lectura comentada de relats.
- Lectura comentada i dramatitzada de fragments d'obres teatrals.
- Valoració de la creació literària pròpia com a expressió del pensament.

Enfocaments metodològics

Aquest grup presenta greus dificultats a l'hora de comprendre i produir textos escrits i missatges orals, més, encara, en català. Treballarem de forma exhaustiva aquest aspecte de la llengua i ho farem a partir de textos literaris i de textos de producció individual o col·lectiva; així l'estudi dels continguts es farà sobre textos més propers a la seva realitat i s'enllaçaran amb continguts (activitats) que tenguin relació directa amb el projecte que s'elaborarà aquest curs.

Atribuir significat als continguts, procediments i valors és l'objectiu de l'acció educativa i qualsevol intent de construcció d'aprenentatges significatius necessita:

-L'existència d'una organització coherent i entenedora que ha de proporcionar el docent i ha de ser clarament percebuda per l'alumne.

-L'acceptació, actualització i posada en valor dels coneixements que posseeixen els alumnes i que seran els fonaments dels nous aprenentatges.

La motivació per aprendre aquests nous continguts, procediments i valors que presentem amb el convenciment de que els seran útils i necessaris en el seu desenvolupament, és el principi rector del progrés i de la construcció de nous coneixements sobre la base de les experiències i capacitats prèvies, que són les que possibiliten un aprenentatge significatiu que desperta l'interès perquè connecta amb aspectes de la realitat més propera.

Una metodologia activa i participativa suposa que:

-L'experiència, l'entorn i les necessitats de l'alumne s'entenen com una font segura de motivació.

-L'estudi de la llengua com a part de la cultura pròpia d'un país a través de poemes, cançons, còmics, diaris, frases fetes...ens poden servir de suport físic als objectius que volem treballar.

-Es fomenti la iniciativa dels alumnes en la selecció de les lectures.

-L'alumne és protagonista del seu aprenentatge i pugui percebre el valor del seu treball i esforç.

-L'alumne conegui els objectius plantejats.

Així la metodologia es basa en els següents principis:

- Sempre partim dels coneixements previs que tenen els alumnes.

- Practicar el principi del *Bon tracte* com a element bàsic de respecte i comunicació.

- Iniciar els treball diari a partir del registre d'activitats a l'hort escolar i els textos que s'hi pugin relacionar.

- Partir dels interessos expressats pels alumnes i presents en els mitjans de comunicació

- Els aprenentatges han de ser significatius, han de servir per a millorar i fer més rica la nostra vida.

Temps i espai

El temps s'anirà adequant a les necessitats i les capacitats dels alumnes. Serà un treball cooperatiu, organitzat en grups de 4 alumnes. L'espai, generalment, serà la biblioteca del centre, l'hort escolar i l'entorn pròxim del centre.

Material i recursos

Els alumnes tendran quaderns individuals i d'equip dels diferents projectes. Els quaderns recullen les tasques que s'aniran realitzant durant el curs i que s'ampliaran en funció de les necessitats dels alumnes.

Avaluació

Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació.

Criteris d'avaluació/Estàndars d'aprenentatge avaluable de les matèries de Llengua catalana i literatura/ Llengua castellana i literatura.

Bloc 1. Comunicació Oral: escoltar i parlar

1. Comprendre, interpretar i valorar textos orals propis de l'àmbit personal, acadèmic/escolar i social.

1.1. Comprèn el sentit global de textos orals propis de l'àmbit personal, escolar i acadèmic i social, n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa del parlant.

1.2. Anticipa idees i infereix dades de l'emissor i del contingut del text i analitza fonts de procedència no verbal.

1.3. Reté informació rellevant i n'extreu informacions concretes..

1.4. Segueix i interpreta instruccions orals i respecta la jerarquia donada.

1.5. Comprèn el sentit global de textos publicitaris, informatius, i d'opinió que procedeixen dels mitjans de comunicació, en distingeix la informació de la persuasió en la publicitat i la informació de l'opinió en notícies, reportatges, etc.

1.6. Resumeix textos, de forma oral, en recull les idees principals i les integra, de forma clara, en oracions que es relacionen lògicament i semànticament.

2. Comprendre e interpretar i valorar textos orals de diferent tipus:

2.1. Comprèn el sentit global de textos orals d'intenció narrativa, descriptiva, instructiva, expositiva i argumentativa i n'identifica la informació rellevant, en determina el tema i en reconeix la intenció comunicativa del parlant, així com la seva estructura i les estratègies de cohesió textual oral.

2.2. Anticipa idees i infereix dades de l'emissor i del contingut del text analitzant fonts de procedència no verbal.

2.3. Reté informació rellevant i n'extreu informacions concretes.

2.4. Interpreta i valora aspectes concrets del contingut i de l'estructura de textos narratius, descriptius, argumentatius i instructius, i emet judicis raonats i els relaciona amb conceptes personals per justificar un punt de vista particular.

2.5. Usa progressivament instruments adequats per localitzar el significat de paraules i enunciats desconeguts (demana ajuda, cerca en diccionaris, recorda el context en el qual apareix...)

2.6. Resumeix textos narratius, descriptius, instructius, expositius i argumentatius de forma clara, en recull les idees principals i integra la informació en oracions que es relacionin lògicament i semànticament.

3. Comprendre el sentit global de textos orals

3.1. Escolta, observa i explica el sentit global de debats, col·loquis i converses espontànies, identifica la informació rellevant, determina el tema i reconeix la intenció comunicativa i l'actitud de cada participant, així com les diferències formals i de contingut que regulen els intercanvis comunicatius formals i els intercanvis comunicatius espontanis.

3.2. Observa i analitza les intervencions particulars de cada participant en un debat i es té en compte el to emprat, el llenguatge que s'utilitza, el contingut i el grau de respecte a les opinions dels altres.

3.3. Reconeix i assumeix les regles d'interacció, intervenció i cortesia que regulen els debats i qualsevol intercanvi comunicatiu oral.

4. Valorar la importància de la conversa en la vida social mitjançant la pràctica d'actes de parla: contant, descrivint, opinant, dialogant... en situacions comunicatives pròpies de l'activitat escolar.

4.1. Intervé i valora la seva participació en actes comunicatius orals.

5. Reconèixer, interpretar i avaluar progressivament la claredat expositiva, l'adequació, la coherència i la cohesió del contingut, de les produccions orals pròpies i alienes, així com els aspectes prosòdics i els elements no verbals (gestos, moviments, mirada...)

5.1. Coneix el procés de producció de discursos orals i en valora la claredat expositiva, l'adequació, la coherència del discurs, així com a la coherència dels continguts.

5.2. Reconeix la importància dels aspectes prosòdics del llenguatge no verbal de la gestió del temps i l'ajuda dels suports audiovisuals en qualsevol tipus de discurs.

5.3. Reconeix els errors de la producció oral pròpia i aliena a partir de la pràctica habitual de l'avaluació i l'autoavaluació, i proposa solucions per millorar-les

6. Aprendre a parlar en públic en situacions formals i informals, de forma individual o en grup

6.1. Fa presentacions orals.

6.2. Organitza el contingut i elabora guions previs a la intervenció oral formal, en selecciona la idea central i el moment en què ha de ser presentada a l'auditori, així com les idees secundàries i exemples que han de donar suport al seu desenvolupament.

6.3. Dur a terme intervencions no planificades, dins l'aula, analitza i compara les similituds i diferències entre discursos formals i discursos espontanis.

6.4. Incorpora progressivament paraules pròpies del nivell formal de la llengua en les seves pràctiques orals.

6.5. Pronuncia amb correcció i claredat, modula i adapta el seu missatge a la finalitat de la pràctica oral.

6.6. Avalua per mitjà de guies, les produccions pròpies i alienes, i millora progressivament les pràctiques discursives.

7. Participar i valorar la intervenció en debats, col·loquis, i converses espontànies.

7.1. Participa activament en debats, col·loquis... escolars i respecta les regles d'interacció, intervenció i cortesia que les regulen, manifesta les seves opinions i respecta les opinions dels altres.

7.2. Se cenyeix al tema, no divaga i atén les instruccions del moderador en debats i col·loquis.

7.3. Avalua les intervencions pròpies i alienes.

7.4. Respecta les normes de cortesia que han de regular les converses orals i s'ajusta al torn de paraula, respecta l'espai, gesticula de forma adequada, escolta activament els altres i usa fórmules de salutació i comiat.

8. Reproduir situacions reals o imaginàries de comunicació potenciant el desenvolupament progressiu de les habilitats socials, l'expressió verbal i no verbal i la representació de realitats, sentiments i emocions.

8.1. Dramatitza i improvisa situacions reals o imaginàries de comunicació

BLOC 2: COMUNICACIÓ ORAL I ESCRITA

1. Aplicar estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos

1.1. Posa en pràctica diferents estratègies de lectura en funció de l'objectiu i el tipus de text.

1.2. Comprén el significat de les paraules pròpies de nivell formal de llengua i les incorpora al seu repertori lèxic.

1.3. Relaciona la informació implícita i explícita d'un text i la posa en relació al context.

1.4. Dedueix la idea principal d'un text, reconeix les idees secundàries i comprén les relacions que s'hi estableixen

2. Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos.

2.1. Reconeix i expressa el tema i la intenció comunicativa de textos escrits propis de l'àmbit personal i familiar, acadèmic i escolar i àmbit social (mitjans de comunicació), identifica la tipologia textual seleccionada, l'organització del contingut, les marques lingüístiques i el format utilitzat.

2.2. Reconeix i expressa el tema i la intenció comunicativa de textos narratius, descriptius, expositius, argumentatius i dialogats, i identifica la tipologia textual seleccionada, les marques lingüístiques i l'organització del contingut.

2.3. Entén instruccions escrites de certa complexitat que li permeten desenvolupar-se en situacions de la vida quotidiana i en els processos d'aprenentatge.

2.4. Interpreta, explica i dedueix la informació donada en diagrames, gràfics, fotografies, mapes conceptuals, esquemes...

3. Manifestar una actitud crítica davant la lectura de qualsevol tipus de textos o obres literàries a través d'una lectura reflexiva, que permetin identificar actituds d'acord o desacord respectant a tota hora les opinions dels altres.

3.1. Identifica i expressa les actituds d'acord i desacord sobre aspectes parcials o globals d'un text.

3.2. Elabor la seva pròpia interpretació sobre el significat d'un text.

3.3. Respecta les opinions dels altres.

4. Seleccionar els coneixements que s'obtinguin de les biblioteques o de qualsevol altra font d'informació impresa en paper o digital i els integra en un procés d'aprenentatge continu.

4.1. Empra, de forma autònoma, diverses fonts d'informació i integra els coneixements adquirits als seus discursos orals o escrits.

4.2. Reconeix i empra habitualment diccionaris impresos o en versió digital.

4.3. Coneix el funcionament de biblioteques (escolars, locals...), així com a les biblioteques digitals i és capaç de sol·licitar vídeos, llibres... autònomament.

5. Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats.

5.1. Aplica tècniques diverses per planificar els escrits: esquemes, arbres, mapes conceptuals, etc. i redacta esborranys d'escriptura.

5.2. Escriu textos usant el registre adequat, n'organitza les idees amb claredat, enllaça enunciats en seqüències lineals cohesionades i respecta les normes ortogràfiques i gramaticals.

5.3. Revisa el text diverses fases per aclarir problemes amb el contingut (idees i estructura) o la forma (puntuació, ortografia, gramàtica i presentació) i avalua la seva pròpia producció o la dels companys,

5.4. Reescriu textos propis o aliens, aplica les propostes de millora que es dedueixen de l'avaluació de la producció i s'ajusta a les normes ortogràfiques i gramaticals que permeten una comunicació fluida escrita

6. Escriure textos en relació expositius, argumentatius, i dialogats, identifica i a l'àmbit d'ús.

6.1. Escriu textos propis de l'àmbit personal i familiar, àmbit escolar/acadèmic i àmbit social i imita els models.

6.2. Escriu textos narratius, descriptius i instructius, expositius, argumentatius i dialogats i imita textos model.

6.3. Escriu textos argumentatius amb diferent organització seqüencial, incorpora diferents tipus d'arguments i imita textos model.

6.4. Usa diferents i variats organitzadors textuais en les exposicions i argumentacions.

6.5. Resumeix textos de diferent tipus i evita parafrasear el text resumit

7. Valorar la importància de l'escriptura com a eina d'adquisició dels aprenentatges i com a estímulo del desenvolupament personal.

7.1. Produeix textos diversos i reconeix en l'escriptura l'instrument que és capaç d'organitzar el seu pensament.

7.2. Empra en els seus escrits paraules pròpies del nivell formal de la llengua, les incorpora al seu repertori a la millora de lèxic i reconeix l'importància d'enriquir el seu vocabulari per expressar-se oralment i per escrit amb exactitud i precisió.

7.3. Coneix i utilitza eines de les TIC, participa, intercanvia opinions, comenta i valora escrits aliens o escriu i dóna a conèixer els seus propis.

BLOC 3: CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

1. Aplicar els coneixements sobre la llengua i les seves normes d'ús per resoldre problemes de comprensió de textos orals i escrits i per compondre i revisar progressivament autònoma els textos propis i aliens.

1.1. Reconeix i aplica l'ús de les categories gramaticals en els textos i utilitza aquest coneixement per corregir errors de concordança en textos propis i aliens.

1.2. Reconeix i corregeix errors ortogràfics i gramaticals en els textos propis i aliens, aplica els coneixements adquirits per millorar la producció de textos verbals a les seves produccions orals i escrites.

1.3. Coneix i usa adequadament les formes verbals men les seves produccions orals i escrites.

2. Reconèixer i analitzar l'estructura de les paraules pertanyents a les diferents categories gramaticals i distingir les flexives i no flexives.

2.1. Reconeix i explica els elements constitutius de la paraula: arrel, i afixos, aplica aquest coneixement a la millora de la comprensió de textos escrits i a l'enriquiment del seu vocabulari actiu.

2.2. Explica els diferents procediments de formació de paraules i distingeix les compostes, derivades, les sigles i els acrònims.

3. Comprendre el significat de les paraules en tota la seva extensió per reconèixer i diferenciar els usos objectius dels usos subjectius.

3.1. Diferencia els components denotatius i connotatius en el significat de les paraules dins un text oral o escrit.

4. Comprendre i valorar les relacions d'igualtat i de contrarietat que s'estableixen entre paraules i el seu ús en el discurs oral i escrit.

4.1. Reconeix i usa sinònims i antònims d'una paraula i explica el seu ús concret en una frase, o en un text o en un escrit.

5. Reconèixer els diferents canvis de significat que afecten la paraula en el text: metàfora, metonímia, sinédoque, paraules tabú i eufemismes.

5.1. Reconeix i explica l'ús metafòric i metonímic de les paraules d'una frase o en un text oral o escrit.

5.2. Identifica i explica els fenòmens contextuais que afecten al significat global de les paraules: tabú i eufemisme.

6. Emprar de forma efectiva els diccionaris i altres fonts de consulta, tant en paper.

6.1. Utilitza fonts variades de consulta en formats diversos per resoldre els dubtes sobre l'ús de la llengua i per ampliar vocabulari.

7. Observar, reconèixer i explicar els usos dels grups nominals, adjectivals, verbals, preposicionals, i adverbials dins el marc de l'oració simple.

7.1. Identifica els diferents grups de paraules en frases i textos, diferencia la paraula nuclear de la resta de paraules que el formen i explica el seu funcionament en el marc de l'oració simple.

7.2. Reconeix i explica en els textos el funcionament sintàctic del verb a partir del seu significat i distingeix els grups de paraules que poden funcionar com a complements verbals argumentals i adjunts.

8. Reconèixer, usar i explicar els elements constitutius de l'oració simple.

8.1. Reconeix i explica en els textos els elements constitutius de l'oració simple, diferencia subjecte i predicat i interpreta la presència o absència del subjecte com una marca de l'actitud, objectiva o subjectiva, de l'emissor.

8.2. Transforma oracions actives en passives i a l'inrevés i explica els diferents papers semàntics del subjecte: agent, pacient, causa.

8.3. Amplia oracions en un text, usa diferents grups de paraules, utilitza els nexes adequats i crea oracions amb sentit complet

9. Identificar els connectors textuais (d'addició, de contrast i explicació) i els principals mecanismes de referència interna, gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (el·lipsi i substitucions mitjançant sinònims i hiperònims), i valora la seva funció en l'organització del contingut del text.

9.1. Reconeix, usa i explica els connectors textuais (addició contrast i explicació), els principals mecanismes de referència interna, gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (el·lipsi, i

substitucions mitjançant sinònims i hiperònims) i valora la seva funció en l'organització del contingut del text.

10. Identifica la intenció comunicativa de la persona que parla o escriu.

10.1. Reconeix l'expressió de l'objectivitat o subjectivitat i identifica les modalitats assertives, interrogatives, exclamatives, desideratives, dubitatives i imperatives en relació a la intenció comunicativa del emissor.

10.2. Identifica i empra en textos orals o escrits les formes lingüístiques que fan referència a l'emissor, al receptor, o audiència: la persona gramatical, l'ús de pronoms, el subjecte agent o pacient, les oracions impersonals etc.

Explica la diferència significativa ue implica l'ús del temps i maneres verbals

11. Interpretar de forma adequada els discursos orals i escrits tenint en compte els elements lingüístics, les relacions gramaticals i lèxiques, l'estructura i la disposició dels continguts en funció de la intenció comunicativa.

11.1. Reconeix la coherència d'un discurs, atén la intenció comunicativa de l'emissor i identifica l'estructura i la disposició de continguts.

11.2. Identifica diferents estructures textuais: narració, descripció, explicació i diàleg, explica els mecanismes lingüístics que les diferencien i aplica els coneixements adquirits a la producció i millora de textos propis i aliens

12 Conèixer la realitat plurilingüe d'Espanya i la distribució geogràfica de les seves diferents llengües i dialectes, els seus orígens històrics i alguns dels seus trets diferencials.

12.1. Localitza en un mapa les diferents llengües d'Espanya, n'explica alguna característica diferencial i compara diversos textos, en reconeix els seus orígens històrics i alguns dels seus trets diferencials.

12.2. Reconeix les varietats dialectals del català i castellà dins i fora de l'Estat espanyol.

13. Reconèixer les semblances i diferències que hi ha entre les diferents llengües romàniques.

13.1.. Reconeix les semblances que hi ha entre les diferents llengües romàniques.

13.2. Distingueix tant les diferències com les coincidències entre el castellà i el català per evitar errors (gramaticals, lèxics, fonètics o sintàctics)

14. Identificar els fenòmens de contacte.

14.1. Identifica fenòmens de contacte de llengües.

15. Reconèixer els principals conceptes sociolingüístics.

15.1. Reconèixer els principals conceptes sociolingüístics.

16. Reconèixer la tasca normalitzadora de l'IEC, RAE, Euskaltzaindia...

16.1. Reconèixer la tasca normalitzadora de l'IEC, RAE, Euskaltzaindia...

BLOC 4: EDUCACIÓ LITERÀRIA

1. Llegeix obres de la literatura catalana, castellana i universal, i de la literatura juvenil properes als gustos i aficions dels alumnes i mostrar interès per la lectura.

1.1. Valora alguna de les obres de lectura lliura, resumeix el contingut, explica els aspectes que més li criden l'atenció i el que la lectura li aporta com a experiència personal.

2. Afavorir la lectura i la comprensió d'obres literàries de la literatura catalana, castellana i universal i de la literatura juvenil, properes als propis gustos i aficions dels alumnes, contribuint a la formació de la personalitat literària.

2.1. Desenvolupa progressivament la capacitat de reflexió a través de l'observació, anàlisi i explicació de de la relació existent entre diverses manifestacions artístiques de totes les èpoques (música, pintura, cinema...)

3. Promoure la reflexió sobre la connexió entre la literatura i la resta de les arts. Música, pintura, cinema, etc., com a expressió del sentiment humà, a més d'analitzar i d'interrelacionar obres (literàries, musicals, arquitectòniques...), personatges, temes, etc. de totes les èpoques.

3.1. Parla en classe dels llibres i comparteix les seves impressions amb els companys

4. Fomentar el gust i l'hàbit per la lectura en tots els vessants: com a font d'accés al coneixement i com a instrument de lleure i diversió que permet explorar mons diferents dels nostres, reals o imaginaris..

6. Redactar textos personals d'intenció literària a partir de models donats seguint les convencions del gènere, amb intenció lúdica i creativa.

Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge

Tipus avaluació

-Individualitzada, centrant-nos en l'evolució de cada alumne i en la seva situació inicial.

-Integradora, tindrem en compte l'existència de diferències i la flexibilitat en l'aplicació de criteris d'avaluació.

-Qualitativa, valorarem tots els aspectes que incideixen en cada situació particular i avaluarem de manera equilibrada els diversos nivells de desenvolupament de l'alumne, no només els de caràcter cognitiu.

-Orientadora, donat que aportarem a l'alumnat la informació precisa per a millorar l'aprenentatge i adquirir estratègies apropiades per a realitzar les tasques de forma eficient..

-Continua, atendrem l'aprenentatge com a procés, contrastant els diversos moments i fases.

-Avaluació inicial, Ens proporcionarà dades sobre el punt de partida de cada alumne, informació sobre els coneixements previs i les característiques personals, que ens permetrà una atenció a les diferències i una metodologia adequada.

-Avaluació formativa, Ens donarà una visió de les dificultats i progressos de cada cas al llarg del procés.

-Avaluació sumativa, Establirà els resultats al final del procés total de l'aprenentatge i l'assoliment dels objectius.

Així mateix, tindrem en compte l'existència d'elements d'autoavaluació que impliquen l'alumnat en el procés.

A més dels aspectes concrets de l'assignatura, s'avaluaran una sèrie d'actituds i hàbits com:

- Puntualitat i assistència.
- Actitud positiva a l'aula.
- Responsabilitat i compliment de les seves obligacions.
- Respecte a les persones i els materials.
- Autonomia per a fer les seves activitats.
- Presentació dels treballs de forma correcta i acurada.
- Esforç i superació de les dificultats.

Tan important serà, a l'hora d'avaluar, l'actitud a classe com la realització dels treballs dins o fora de l'aula. Un alumne amb qualificacions negatives en actituds o procediments pot suspendre l'assignatura igualment que si la mancança és en conceptes.

Instruments avaluació

Si valorem diversos aspectes és necessari l'ús de instruments d'avaluació com:

-Activitats de classe, realitzades al llarg d'un període de temps, aquest aspecte inclou tota l'activitat de classe: apunts, exercicis, pràctiques, treballs, organització..., que ha de quedar reflectida normalment un quadern o en qualsevol altre suport acordat. S'hi avaluaran conceptes i procediments en procés d'assimilació o consolidació.

-Observació de l'actitud mostrada per l'alumne tant a classe com en el treball. S'hi valorarà l'interès per la matèria, la participació, el comportament, l'esforç, l'assistència...

Criteris de qualificació

Per a determinar la nota seguirà la ponderació següent:

Activitats d'aula i feina: 75%

Actitud i motivació:25%

Criteris i procediments de recuperació

L'alumnat que no aprovi l'assignatura al mes de juny, tindrà l'oportunitat de presentar les feines que no hagi superades i recuperar-les al mes de setembre.

Connexió entre àrees o matèries

El curs 2017-2018 es caracteritzarà pel treball comú de les àrees de català i castellà i matemàtiques. Aquest treball es valorarà cada setmana per tal de veure l'evolució dels alumnes i poder modificar, així, els continguts, els objectius... per tal d'adaptar-nos a les necessitats dels alumnes.

PROGRAMACIÓ ALTER/PISE. MATEMÀTIQUES 2n

OBJECTIUS

Millorar la capacitat de pensament reflexiu i incorporar al llenguatge i a les maneres d'argumentació les formes d'expressió i raonament matemàtic, tant en els processos matemàtics o científics com en els diferents àmbits de l'activitat humana, a fi de comunicar-se de manera clara, concisa i precisa.

Aplicar amb facilitat i adequadament les eines matemàtiques adquirides a situacions de la vida diària.

Reconèixer i plantejar situacions susceptibles de ser formulades en termes matemàtics, elaborar i utilitzar diferents estratègies per abordar-les i analitzar-ne els resultats utilitzant els recursos més apropiats.

Detectar els aspectes de la realitat que siguin quantificables i que permetin interpretar-la millor. Utilitzar tècniques de recollida d'informació i procediments de mesura i realitzar l'anàlisi de les dades mitjançant l'ús de diferents classes de nombres i la selecció dels càlculs apropiats a cada situació.

Identificar els elements matemàtics (dades estadístiques, geomètriques, gràfics, càlculs, etc.) presents en els mitjans de comunicació, Internet, publicitat o altres fonts d'informació, en especial de les Illes Balears; analitzar críticament les funcions que exerceixen aquests elements matemàtics i valorar la seva aportació per a una millor comprensió dels missatges.

Elaborar estratègies personals per a l'anàlisi de situacions concretes i la identificació i resolució de problemes, utilitzant diferents recursos i instruments i valorant la conveniència de les estratègies utilitzades en funció de l'anàlisi dels resultats i del seu caràcter exacte o aproximat.

Manifestar una actitud positiva davant la resolució de problemes i mostrar confiança en la pròpia capacitat per enfrontar-s'hi amb èxit; adquirir un nivell d'autoestima adequat, que permeti gaudir dels aspectes creatius, manipulatius, estètics i utilitaris de les matemàtiques.

Valorar les matemàtiques com a part integrant de la nostra cultura, tant des d'un punt de vista històric com des de la perspectiva del seu paper en la societat actual; aplicar les competències matemàtiques adquirides per analitzar i valorar fenòmens socials, en especial de les Illes Balears, com la diversitat cultural, el respecte al medi ambient, la salut, el consum, la igualtat entre els sexes o la convivència pacífica.

CONTINGUTS

Bloc 1. Continguts comuns

- Utilització d'estratègies i tècniques en la resolució de problemes, com ara l'anàlisi de l'enunciat, l'assaig i l'error o la divisió del problema en parts, i comprovació de la solució obtinguda.
- Descripció verbal de procediments de resolució de problemes utilitzant termes adequats.
- Interpretació de missatges que contenguin informacions de caràcter quantitatiu o sobre elements o relacions espacials.
- Confiança en les pròpies capacitats per afrontar problemes, comprendre les relacions matemàtiques i prendre decisions a partir d'aquestes.

- Perseverança i flexibilitat en la recerca de solucions als problemes i en la millora de les trobades.
- Aplicació de les matemàtiques per analitzar i valorar fenòmens socials i activitats econòmiques de la comunitat de les Illes Balears.

Bloc 2. Nombres

- Interpretació de codis numèrics presents en la vida quotidiana.
- Divisibilitat de nombres naturals. Múltiples i divisors comuns a varis nombres. Criteris de divisibilitat. Nombres primers i nombres compostos. Descomposició factorial en nombres primers. Mínim comú múltiple i màxim comú divisor. Ús de la divisibilitat en la resolució de problemes associats a situacions quotidianes.
- Necessitat dels nombres negatius per expressar estats i canvis. Reconeixement i conceptualització en contextos reals.
- Nombres enters. Representació dels enters a la recta. Significats i usos de les operacions elementals.
- Jerarquia de les operacions i ús del parèntesi.
- Nombres fraccionaris i decimals en entorns quotidians. Relacions entre fraccions i decimals.
- Comparació i ordre en els nombres fraccionaris i decimals. Aproximacions, truncament i arrodoniment. Fraccions equivalents. Amplificació i simplificació de fraccions. Reducció a comú denominador. Operacions elementals.
- Càlcul mental utilitzant les propietats de les operacions numèriques.
- Elaboració i utilització d'estratègies personals per al càlcul mental, aproximat i amb calculadores.
- Raó i proporció.
- Identificació i utilització en situacions de la vida quotidiana de magnituds directament proporcionals.
- Aplicació a la resolució de problemes en els quals intervingui la proporcionalitat directa.

Bloc 3. Àlgebra

- Ús de lletres per simbolitzar nombres inicialment desconeguts i nombres sense concretar.
- Utilitat de la simbolització per expressar quantitats en diferents contextos.
- Traducció d'expressions del llenguatge quotidià a l'àlgebraic i viceversa.
- Recerca i expressió de propietats, relacions i regularitats en seqüències numèriques.
- Obtenció de valors numèrics en fórmules senzilles.
- Valoració de la precisió i simplicitat del llenguatge àlgebraic per representar i comunicar diferents situacions de la vida quotidiana.

Bloc 4. Geometria

- Elements bàsics de la geometria del pla: punt, recta, segment i angle. Utilització de la terminologia adequada per descriure amb precisió situacions, formes, propietats i configuracions del món físic.
- Descripció de les figures planes elementals: triangles, quadrilàters, polígons regulars.

- Classificació de triangles i quadrilàters a partir de diferents criteris. Estudi de les seves propietats característiques i relacions en aquests polígons.
- Mesura i càlcul d'angles en figures planes. Sistema sexagesimal.
- Estimació i càlcul d'àrees i perímetres de les figures planes. Càlcul d'àrees per descomposició en figures simples.

Bloc 5. Funcions i gràfics

- Organització de dades en taules de valors.
- El pla cartesià. Eixos de coordenades. Utilització de les coordenades cartesianes per representar i identificar punts.
- Identificació de relacions de proporcionalitat directa a partir de l'anàlisi de la seva taula de valors. Utilització d'exemples en els quals les magnituds no són directament proporcionals.
- Identificació i verbalització de relacions de dependència en situacions quotidianes.
- Interpretació i lectura de gràfics i taules relacionats amb els fenòmens naturals i el món de la informació.
- Detecció d'errors als gràfics que poden afectar-ne la interpretació.

METODOLOGIA

Els continguts de l'àrea matemàtica es treballaran de manera global, juntament amb els de llengua catalana i castellana dis de projectes de treball. El professor supervisarà en tot moment el correcte desenvolupament de les tasques per part dels alumnes, prestant especial atenció a aquells que demostrin més dificultats.

Criteris d'avaluació/Estàndars d'aprenentatge avaluable de matemàtiques

(Corresponents a 1^r d'ESO)

1. Expressar verbalment, de forma raonada, el procés seguit en la resolució d'un problema.

1.1. Expressa verbalment, de forma raonada, el procés seguit en la resolució d'un problema, amb el rigor i la precisió adequats.

2. Utilitzar processos de raonament i estratègies de resolució de problemes, fent els càlculs necessaris i comprovant les solucions obtingudes.

2.1. Analitza i comprèn l'enunciat dels problemes (dades, relacions entre les dades, context del problema).

2.2. Valora la informació d'un enunciat i la relaciona amb el nombre de solucions del problema.

2.3. Fa estimacions i elabora conjectures sobre els resultats dels problemes que s'han de resoldre, i en valora la utilitat i l'eficàcia.

2.4. Fa servir estratègies heurístiques i processos de raonament en la resolució de problemes, i reflexiona sobre el procés de resolució de problemes.

3. Descriure i analitzar situacions de canvi per trobar patrons, regularitats i lleis matemàtiques en contextos numèrics, geomètrics, funcionals, estadístics i probabilitístics, i valorar-les utilitat per fer prediccions.

3.1. Identifica patrons, regularitats i lleis matemàtiques en situacions de canvi en contextos numèrics, geomètrics, funcionals, estadístics i probabilístics.

3.2. Empra les lleis matemàtiques trobades per fer simulacions i prediccions sobre els resultats possibles, i en valora l'eficàcia i la idoneïtat.

4. Aprofundir en problemes resolts plantejant petites variacions en les dades, altres preguntes i altres contextos.

4.1. Aprofundeix en els problemes una vegada resolts: revisant el procés de resolució i les passes i les idees importants, analitzant la coherència de la solució o cercant altres formes de resolució.

4.2. Es planteja nous problemes, a partir d'un de resolt: variant les dades, proposant noves preguntes, resolent altres problemes semblants, plantejant casos particulars o més generals d'interès, establint connexions entre el problema i la realitat.

5. Elaborar i presentar informes sobre el procés, els resultats i les conclusions obtingudes en els processos d'investigació.

5.1. Exposa i defensa el procés seguit, a més de les conclusions obtingudes, utilitzant diferents llenguatges: algebraic, gràfic, geomètric i estadisticoprobabilístic.

6. Desenvolupar processos de matematització en contextos de la realitat quotidiana (numèrics, geomètrics, funcionals, estadístics o probabilístics) a partir de la identificació de problemes en situacions problemàtiques de la realitat.

6.1. Identifica situacions problemàtiques de la realitat, susceptibles de contenir problemes d'interès.

6.2. Estableix connexions entre un problema del món real i el món matemàtic identificant els problemes matemàtics subjacents i els coneixements matemàtics necessaris.

6.3. Usa, elabora o construeix models matemàtics senzills que permetin la resolució de problemes dins el camp de les matemàtiques.

6.4. Interpreta la solució matemàtica del problema en el context de la realitat.

6.5. Fa simulacions i prediccions, en el context real, per valorar l'adequació i les limitacions dels models i proposa millores que n'augmentin l'eficàcia.

7. Valorar la modelització matemàtica com un recurs per resoldre problemes de la realitat quotidiana i avaluar l'eficàcia i les limitacions dels models emprats o construïts.

7.1. Reflexiona sobre el procés i obté conclusions sobre aquest i sobre els resultats.

8. Desenvolupar i conrear les actituds personals inherents a la tasca matemàtica.

8.1. Desenvolupa actituds adequades per al treball en matemàtiques: esforç, perseverança, flexibilitat i acceptació de la crítica raonada.

8.2. Es planteja la resolució de reptes i problemes amb la precisió, la cura i l'interès adequats al nivell educatiu i a la dificultat de la situació.

8.3. Distingeix entre problemes i exercicis, i adopta l'actitud adequada per a cada cas.

8.4. Desenvolupa actituds de curiositat i indagació, i hàbits de plantejar preguntes i cercar respostes adequades, tant en l'estudi dels conceptes com en la resolució de problemes.

9. Superar bloqueigs i inseguretats davant la resolució de situacions desconegudes.

9.1. Pren decisions en els processos de resolució de problemes, d'investigació i de matematització o de modelització, i en valora les conseqüències i la conveniència per la senzillesa i la utilitat.

10. Reflexionar sobre les decisions preses i aprendre'n per a situacions futures similars.

10.1. Reflexiona sobre els problemes resolts i els processos desenvolupats, valora la potència i la senzillesa de les idees clau i n'aprèn per a situacions futures similars.

11. Emprar les eines tecnològiques adequades, de forma autònoma, fent càlculs numèrics, algebraics o estadístics, elaborant representacions gràfiques, recreant situacions matemàtiques mitjançant simulacions o analitzant amb sentit crític situacions diverses que ajudin a comprendre conceptes matemàtics o a resoldre problemes.

11.1. Selecciona eines tecnològiques adequades i les utilitza per dur a terme càlculs numèrics, algebraics o estadístics quan la dificultat d'aquests impedeix o no aconsella fer-los manualment.

11.2. Empra mitjans tecnològics per fer representacions gràfiques de funcions amb expressions algebraiques complexes i n'extreu informació qualitativa i quantitativa.

11.3. Dissenya representacions gràfiques per explicar el procés seguit en la resolució de problemes, mitjançant la utilització de mitjans tecnològics.

11.4. Recrea entorns i objectes geomètrics amb eines tecnològiques interactives per mostrar, analitzar i comprendre propietats geomètriques.

12. Fer servir les tecnologies de la informació i la comunicació de manera habitual en el procés d'aprenentatge, cercant, analitzant i seleccionant informació rellevant a Internet o a altres fonts, elaborant documents propis, fent-ne exposicions i argumentacions i compartint-los en entorns apropiats per facilitar la interacció.

12.1. Elabora documents digitals propis (text, presentació, imatge, vídeo, so...), com a resultat del procés de recerca, anàlisi i selecció d'informació rellevant, amb l'eina tecnològica adequada i els comparteix per discutir-los o difondre'ls.

12.2. Empra els recursos creats per fonamentar l'exposició oral dels continguts treballats a l'aula.

12.3. Usa adequadament els mitjans tecnològics per estructurar i millorar el seu procés d'aprenentatge recollint la informació de les activitats, analitzant punts forts i febles del seu procés acadèmic i establint pautes de millora.

13. Emprar nombres naturals, les seves operacions i propietats per recollir, transformar i intercanviar informació i resoldre problemes relacionats amb la vida diària.

13.1. Identifica els nombres naturals i els fa servir per representar, ordenar i interpretar adequadament informació quantitativa.

13.2. Calcula el valor d'expressions numèriques de nombres naturals mitjançant les operacions elementals

i les potències d'exponent natural aplicant correctament la jerarquia de les operacions.

13.3. Empra adequadament els nombres naturals i les seves operacions per resoldre problemes quotidians

contextualitzats, i representa i interpreta mitjançant mitjans tecnològics, quan sigui necessari, els resultats obtinguts.

14. Conèixer i usar propietats i nous significats dels nombres en contextos de paritat, divisibilitat i operacions elementals, i millorar així la comprensió del concepte i dels tipus de nombres.

14.1. Fa càlculs en què intervenen potències d'exponent natural i aplica les regles bàsiques de les operacions amb potències.

14.2. Empra la notació científica i en valora l'ús per simplificar càlculs i representar nombres molt grans.

15. Desenvolupar, en casos senzills, la competència en l'ús d'operacions combinades com a síntesi de la seqüència d'operacions aritmètiques, aplicant correctament la jerarquia de les operacions o estratègies de càlcul mental.

15.1. Fa operacions combinades amb eficàcia, mitjançant el càlcul mental, algorismes de llapis i paper, calculadora o mitjans tecnològics, emprant la notació més adequada i respectant la jerarquia de les operacions.

16. Triar la forma de càlcul apropiada (mental, escrita o amb calculadora), usant diferents estratègies que permetin simplificar les operacions amb nombres naturals i estimant la coherència i la precisió dels resultats obtinguts.

16.1. Desenvolupa estratègies de càlcul mental per dur a terme càlculs exactes o aproximats i valora la precisió exigida en l'operació o en el problema.

16.2. Fa càlculs amb nombres naturals decidint la forma més adequada (mental, escrita o amb calculadora), coherent i precisa.

17. Conèixer i usar propietats i nous significats dels nombres en contextos de paritat, divisibilitat i operacions elementals, i millorar així la comprensió del concepte i dels tipus de nombres.

17.1. Reconeix nous significats i propietats dels nombres en contextos de resolució de problemes sobre paritat, divisibilitat i operacions elementals.

17.2. Aplica els criteris de divisibilitat per 2, 3, 5, 9 i 11 per descompondre en factors primers nombres naturals i els empra en exercicis, activitats i problemes contextualitzats.

17.3. Identifica i calcula el màxim comú divisor i el mínim comú múltiple de dos o més nombres naturals mitjançant l'algorisme adequat i els aplica a la resolució de problemes contextualitzats

17.4. Fa càlculs en què intervenen potències d'exponent natural i aplica les regles bàsiques de les operacions amb potències.

18. Emprar nombres naturals, enters, fraccionaris, decimals i percentatges, les seves operacions i propietats per recollir, transformar i intercanviar informació i resoldre problemes relacionats amb la vida diària.

18.1. Identifica els nombres fraccionaris i decimals i els fa servir per representar, ordenar i interpretar adequadament informació quantitativa.

18.2. Calcula el valor d'expressions numèriques de diferents tipus de nombres mitjançant les operacions elementals i les potències d'exponent natural aplicant correctament la jerarquia de les operacions.

18.3. Empra adequadament els diferents tipus de nombres i les seves operacions per resoldre problemes quotidians contextualitzats, i representa i interpreta mitjançant mitjans tecnològics, quan sigui necessari, els resultats obtinguts.

19. Conèixer i usar propietats i nous significats dels nombres en contextos de paritat, divisibilitat i operacions elementals, i millorar així la comprensió del concepte i dels tipus de nombres.

19.1. Fa operacions d'arrodoniment i truncament de nombres decimals coneixent el grau d'aproximació i l'aplica a casos concrets.

19.2. Fa operacions de conversió entre nombres decimals i fraccionaris, troba fraccions equivalents i simplifica fraccions, per aplicar-ho a la resolució de problemes.

20. Desenvolupar, en casos senzills, la competència en l'ús d'operacions combinades com a síntesi de la seqüència d'operacions aritmètiques, aplicant correctament la jerarquia de les operacions o estratègies de càlcul mental.

20.1. Fa operacions combinades entre nombres decimals i fraccionaris, amb eficàcia, mitjançant el càlcul mental, algorismes de llapis i paper, calculadora o mitjans tecnològics, emprant la notació més adequada i respectant la jerarquia de les operacions.

21. Triar la forma de càlcul apropiada (mental, escrita o amb calculadora), usant diferents estratègies que permetin simplificar les operacions amb fraccions i decimals i estimant la coherència i la precisió dels resultats obtinguts.

21.1. Desenvolupa estratègies de càlcul mental per dur a terme càlculs exactes o aproximats i valora la precisió exigida en l'operació o en el problema.

21.2. Fa càlculs amb nombres fraccionaris i decimals decidint la forma més adequada (mental, escrita o amb calculadora), coherent i precís.

22. Emprar nombres naturals, enters, fraccionaris, decimals i percentatges, les seves operacions i propietats per recollir, transformar i intercanviar informació i resoldre problemes relacionats amb la vida diària.

22.1. Empra adequadament els diferents tipus de nombres i les seves operacions per resoldre problemes

quotidians contextualitzats, i representa i interpreta mitjançant mitjans tecnològics, quan sigui necessari,

els resultats obtinguts.

23. Triar la forma de càlcul apropiada (mental, escrita o amb calculadora), usant diferents estratègies que permetin simplificar les operacions amb nombres enters, fraccions, decimals i percentatges i estimant la coherència i la precisió dels resultats obtinguts.

23.1. Desenvolupa estratègies de càlcul mental per dur a terme càlculs exactes o aproximats i valora la precisió exigida en l'operació o en el problema.

23.2. Fa càlculs amb nombres naturals, fraccionaris i decimals decidint la forma més adequada (mental, escrita o amb calculadora), coherent i precisa.

24. Utilitzar diferents estratègies (ús de taules, obtenció i ús de la constant de proporcionalitat, reducció a la unitat) per obtenir elements desconeguts en un problema a partir d'altres coneguts en situacions de la vida real en les quals hi hagi variacions percentuals i magnituds directament o inversament proporcionals.

24.1. Identifica i discrimina relacions de proporcionalitat numèrica (com el factor de conversió o el càlcul de percentatges) i les empra per resoldre problemes en situacions quotidianes.

24.2. Analitza situacions senzilles i reconeix que hi intervenen magnituds que no són directament ni inversament proporcionals.

25 . Emprar nombres enters, les seves operacions i propietats per recollir, transformar i intercanviar informació i resoldre problemes relacionats amb la vida diària.

25.1. Identifica els nombres enters i els fa servir per representar, ordenar i interpretar adequadament informació quantitativa.

25.2. Calcula el valor d'expressions numèriques de diferents tipus de nombres mitjançant les operacions

elementals i les potències d'exponent natural aplicant correctament la jerarquia de les operacions.

25.3. Empra adequadament els diferents tipus de nombres i les seves operacions per resoldre problemes

quotidians contextualitzats, i representa i interpreta mitjançant mitjans tecnològics, quan sigui necessari,

els resultats obtinguts.

26. Conèixer i usar propietats i nous significats dels nombres en contextos de paritat, divisibilitat i operacions

elementals, i millorar així la comprensió del concepte i dels tipus de nombres.

26.1. Fa càlculs en què intervenen potències d'exponent natural i aplica les regles bàsiques de les operacions amb potències.

26.2. Calcula i interpreta adequadament l'oposat i el valor absolut d'un nombre enter, i en comprèn el significat i el contextualitza en problemes de la vida real.

27. Desenvolupar, en casos senzills, la competència en l'ús d'operacions combinades com a síntesi de la seqüència d'operacions aritmètiques, aplicant correctament la jerarquia de les operacions o estratègies de càlcul mental.

27.1. Fa operacions combinades entre nombres enters amb eficàcia, mitjançant el càlcul mental, algorismes de llapis i paper, calculadora o mitjans tecnològics, emprant la notació més adequada i respectant la jerarquia de les operacions

28. Triar la forma de càlcul apropiada (mental, escrita o amb calculadora), usant diferents estratègies que permetin simplificar les operacions amb nombres enters, fraccions, decimals i percentatges i estimant la coherència i la precisió dels resultats obtinguts.

28.1. Desenvolupa estratègies de càlcul mental per dur a terme càlculs exactes o aproximats i valora la precisió exigida en l'operació o en el problema.

28.2. Fa càlculs amb nombres enters decidint la forma més adequada (mental, escrita o amb calculadora), coherent i precisa.

29. Reconèixer i descriure figures planes i els seus elements i propietats característics per classificar-les, identificar situacions, descriure el context físic i abordar problemes de la vida quotidiana.

29.1. Reconeix i descriu les propietats característiques dels polígons regulars: angles interiors, angles centrals, diagonals, apotemes, simetries.

29.2. Defineix els elements característics dels triangles, traçant-los i coneixent la propietat comuna a cada

un, i els classifica atenent tant els seus costats com els seus angles.

29.3. Classifica els quadrilàters i els paral·lelograms atenent el paral·lelisme entre els costats oposats i coneixent les seves propietats referents a angles, costats i diagonals.

29.4. Identifica les propietats geomètriques que caracteritzen els punts de la circumferència i el cercle.

30. Utilitzar estratègies, eines tecnològiques i tècniques simples de la geometria analítica plana per resoldre problemes de perímetres, àrees i angles de figures planes, emprar el llenguatge matemàtic adequat i expressar el procediment seguit en la resolució.

30.1. Resol problemes relacionats amb distàncies i angles de figures planes en contextos de la vida real,

fent servir les eines tecnològiques i les tècniques geomètriques més apropiades.

31 Utilitzar estratègies, eines tecnològiques i tècniques simples de la geometria analítica plana per resoldre problemes de perímetres, àrees i angles de figures planes, emprar el llenguatge matemàtic adequat i expressar el procediment seguit en la resolució.

31.1. Resol problemes relacionats amb distàncies, perímetres, superfícies i angles de figures planes en contextos de la vida real, fent servir les eines tecnològiques i les tècniques geomètriques més apropiades.

31.2. Calcula la longitud de la circumferència, l'àrea del cercle, la longitud d'un arc i l'àrea d'un sector circular, i les aplica per resoldre problemes geomètrics.

32. Reconèixer el significat aritmètic del teorema de Pitàgores (quadrats de nombres, ternes pitagòriques) i el significat geomètric (àrees de quadrats construïts sobre els costats), i emprar-lo per resoldre problemes geomètrics.

32.1. Comprèn els significats aritmètic i geomètric del teorema de Pitàgores i els empra per cercar ternes pitagòriques o comprovar el teorema construint altres polígons sobre els costats del triangle rectangle.

32.2. Aplica el teorema de Pitàgores per calcular longituds desconegudes en la resolució de triangles i àrees de polígons regulars, en contextos geomètrics o en contextos reals.

33. Conèixer, tractar i interpretar el sistema de coordenades cartesianes.

33.1. Localitza punts en el pla a partir de les coordenades i anomena punts del pla escrivint-ne les coordenades.

34. Tractar les diferents formes de presentar una funció: llenguatge habitual, taula numèrica, gràfic i expressió analítica, passar d'unes formes a altres i triar la millor en funció del context.

34.1. Passa d'unes formes de representació d'una funció a les altres i tria la més adequada en funció del context.

35. Comprendre el concepte de funció. Reconèixer, interpretar i analitzar les gràfiques de les funcions.

35.1. Reconeix si un gràfic representa o no una funció.

35.2. Interpreta una gràfica, l'analitza i en reconeix les propietats més característiques.

36. Formular preguntes adequades per conèixer les característiques d'interès d'una població i recollir, organitzar i presentar dades rellevants per respondre-les, emprant els mètodes estadístics apropiats i les eines adequades, organitzant les dades en taules i construint

gràfics, calculant els paràmetres rellevants i obtenint conclusions raonables a partir dels resultats obtinguts.

36.1. Defineix població, mostra i individu des del punt de vista de l'estadística, i els aplica a casos concrets.

36.2. Reconeix i proposa exemples de diferents tipus de variables estadístiques, tant qualitatives com quantitatives.

36.3. Organitza en taules dades obtingudes d'una població de variables qualitatives o quantitatives, en calcula les freqüències absolutes i relatives i les representa gràficament.

36.4. Calcula la mitjana aritmètica, la mediana (interval medià), la moda (interval modal) i el rang, i els emprava per resoldre problemes.

36.5. Interpreta gràfics estadístics senzills recollits en mitjans de comunicació.

37. Utilitzar eines tecnològiques per organitzar dades, generar gràfics estadístiques, calcular paràmetres rellevants i comunicar els resultats obtinguts que responguin a les preguntes formulades prèviament sobre la situació estudiada.

37.1. Empra la calculadora i eines tecnològiques per organitzar dades, generar gràfics estadístics i calcular les mesures de tendència central i el rang de variables estadístiques quantitatives.

37.2. Empra les tecnologies de la informació i la comunicació per comunicar informació resumida i rellevant sobre una variable estadística analitzada.

Corresponents a 2ⁿ ESO

UNITAT 0: PROCESSOS, MÈTODES I ACTITUDS EN MATEMÀTIQUES

CRITERIS D'AVUACIÓ ESTÀNDARDS D'APRENTATGE

1. Expressar verbalment, de forma raonada, el procés seguit en la resolució d'un problema.

1.1. Expressa verbalment, de forma raonada, el procés seguit en la resolució d'un problema, amb el rigor i la precisió adequats.

2. Utilitzar processos de raonament i estratègies de resolució de problemes, fent els càlculs necessaris i comprovant les solucions obtingudes.

2.1. Analitza i comprèn l'enunciat dels problemes (dades, relacions entre les dades, context del problema).

2.2. Valora la informació d'un enunciat i la relaciona amb el nombre de solucions del problema.

2.3. Fa estimacions i elabora conjeitures sobre els resultats dels problemes que s'han de resoldre, i en valora la utilitat i l'eficàcia.

2.4. Fa servir estratègies heurístiques i processos de raonament en la resolució de problemes, i reflexiona sobre el procés de resolució de problemes.

3. Descriure i analitzar situacions de canvi per trobar patrons, regularitats i lleis matemàtiques en contextos numèrics, geomètrics, funcionals, estadístics i probabilístics, i valorar-ne la utilitat per fer prediccions.

3.1. Identifica patrons, regularitats i lleis matemàtiques en situacions de canvi en contextos numèrics, geomètrics, funcionals, estadístics i probabilístics.

3.2. Empra les lleis matemàtiques trobades per fer simulacions i prediccions sobre els resultats possibles, i en valora l'eficàcia i la idoneïtat.

4. Aprofundir en problemes resolts plantejant petites variacions en les dades, altres preguntes i altres contextos.

4.1. Aprofundeix en els problemes una vegada resolts: revisant el procés de resolució i les passes i les idees importants, analitzant la coherència de la solució o cercant altres formes de resolució.

4.2. Es planteja nous problemes, a partir d'un de resolts: variant les dades, proposant noves preguntes, resolent altres problemes semblants, plantejant casos particulars o més generals d'interès, establint connexions entre el problema i la realitat.

5. Elaborar i presentar informes sobre el procés, els resultats i les conclusions obtingudes en els processos d'investigació.

5.1. Exposar i defensar el procés seguit, a més de les conclusions obtingudes, utilitzant diferents llenguatges: algebraic, gràfic, geomètric i estadisticoprobabilístic.

6. Desenvolupar processos de matematització en contextos de la realitat quotidiana (numèrics, geomètrics, funcionals, estadístics o probabilístics) a partir de la identificació de problemes en situacions problemàtiques de la realitat.

6.1. Identifica situacions problemàtiques de la realitat, susceptibles de contenir problemes d'interès.

6.2. Estableix connexions entre un problema del món real i el món matemàtic identificant els problemes matemàtics subjacents i els coneixements matemàtics necessaris.

6.3. Usa, elabora o construeix models matemàtics senzills que permetin la resolució de problemes dins el camp de les matemàtiques.

6.4. Interpreta la solució matemàtica del problema en el context de la realitat.

6.5. Fa simulacions i prediccions, en el context real, per valorar l'adequació i les limitacions dels models i proposa millores que n'augmentin l'eficàcia.

7. Valorar la modelització matemàtica com un recurs per resoldre problemes de la realitat quotidiana i avaluar l'eficàcia i les limitacions dels models emprats o construïts.

7.1. Reflexiona sobre el procés i obté conclusions sobre aquest i sobre els resultats.

8. Desenvolupar i conrear les actituds personals inherents a la tasca matemàtica.

8.1. Desenvolupa actituds adequades per al treball en matemàtiques: esforç, perseverança, flexibilitat i acceptació de la crítica raonada.

8.2. Es planteja la resolució de reptes i problemes amb la precisió, la cura i l'interès adequats al nivell educatiu i a la dificultat de la situació.

8.3. Distingeix entre problemes i exercicis, i adopta l'actitud adequada per a cada cas.

8.4. Desenvolupa actituds de curiositat i indagació, i hàbits de plantejar preguntes i cercar respostes adequades, tant en l'estudi dels conceptes com en la resolució de problemes.

9. Superar bloqueigs i inseguretats davant la resolució de situacions desconegudes.

9.1. Pren decisions en els processos de resolució de problemes, d'investigació i de matematització o de modelització, i en valora les conseqüències i la conveniència per la senzillesa i la utilitat.

10. Reflexionar sobre les decisions preses i aprendre'n per a situacions futures similars.

10.1. Reflexiona sobre els problemes resolts i els processos desenvolupats, valora la potència i la senzillesa de les idees clau i n'aprèn per a situacions futures similars.

11. Emprar les eines tecnològiques adequades, de forma autònoma, fent càlculs numèrics, algebraics o estadístics, elaborant representacions gràfiques, recreant situacions

matemàtiques mitjançant simulacions o analitzant amb sentit crític situacions diverses que ajudin a comprendre conceptes matemàtics o a resoldre problemes.

11.1. Selecciona eines tecnològiques adequades i les utilitza per dur a terme càlculs numèrics, algebraics o estadístics quan la dificultat d'aquests impedeix o no aconsella fer-los manualment.

11.2. Empra mitjans tecnològics per fer representacions gràfiques de funcions amb expressions algebraiques complexes i n'extreu informació qualitativa i quantitativa.

11.3. Disseny representacions gràfiques per explicar el procés seguit en la resolució de problemes, mitjançant la utilització de mitjans tecnològics.

11.4. Recrea entorns i objectes geomètrics amb eines tecnològiques interactives per mostrar, analitzar i comprendre propietats geomètriques.

12. Fer servir les tecnologies de la informació i la comunicació de manera habitual en el procés d'aprenentatge, cercant, analitzant i seleccionant informació rellevant a Internet o a altres fonts, elaborant documents propis, fent-ne exposicions i argumentacions i compartint-los en entorns apropiats per facilitar la interacció.

12.1. Elabora documents digitals propis (text, presentació, imatge, vídeo, so...), com a resultat del procés de recerca, anàlisi i selecció d'informació rellevant, amb l'eina tecnològica adequada i els comparteix per discutir-los o difondre'ls.

12.2. Empra els recursos creats per fonamentar l'exposició oral dels continguts treballats a l'aula.

12.3. Usa adequadament els mitjans tecnològics per estructurar i millorar el seu procés d'aprenentatge recollint la informació de les activitats, analitzant punts forts i febles del seu procés acadèmic i establint pautes de millora.

UNITAT 1: NOMBRES ENTERS. POTÈNCIES I ARRELS

CRITERIS D'AVUACIÓ ESTÀNDARDS D'APRENETATGE

1. Emprar nombres naturals, enters, fraccionaris, decimals i percentatges, les seves operacions i propietats per recollir, transformar i intercanviar informació i resoldre problemes relacionats amb la vida diària.

1.1. Identifica els nombres enters i els fa servir per representar, ordenar i interpretar adequadament informació quantitativa.

1.2. Calcula el valor d'expressions numèriques de diferents tipus de nombres mitjançant les operacions elementals i les potències d'exponent natural aplicant correctament la jerarquia de les operacions.

1.3. Empra adequadament els diferents tipus de nombres i les seves operacions per resoldre problemes quotidians contextualitzats, i representa i interpreta mitjançant mitjans tecnològics, quan sigui necessari, els resultats obtinguts.

2. Conèixer i usar propietats i nous significats dels nombres en contextos de paritat, divisibilitat i operacions elementals, i millorar així la comprensió del concepte i dels tipus de nombres.

2.1. Fa càlculs en què intervenen potències d'exponent natural i aplica les regles bàsiques de les operacions amb potències.

2.2. Calcula i interpreta adequadament l'oposat i el valor absolut d'un nombre enter, i en comprèn el significat i el contextualitza en problemes de la vida real.

3. Desenvolupar, en casos senzills, la competència en l'ús d'operacions combinades com a síntesi de la seqüència d'operacions aritmètiques, aplicant correctament la jerarquia de les operacions o estratègies de càlcul mental.

3.1. Fa operacions combinades amb nombres enters amb eficàcia, mitjançant el càlcul mental, algorismes de llapis i paper, calculadora o mitjans tecnològics, emprant la notació més adequada i respectant la jerarquia de les operacions.

4. Triar la forma de càlcul apropiada (mental, escrita o amb calculadora), usant diferents estratègies que permetin simplificar les operacions amb nombres enters, fraccions, decimals i percentatges i estimant la coherència i la precisió dels resultats obting

4.1. Desenvolupa estratègies de càlcul mental per dur a terme càlculs exactes o aproximats i valora la precisió exigida en l'operació o en el problema.

4.2. Fa càlculs amb nombres enters decidint la forma més adequada (mental, escrita o amb calculadora), coherent i precisa.

UNITAT 2: FRACCIONS

CRITERIS D'AVUACIÓ ESTÀNDARDS D'APRENTATGE

1. Emprar nombres naturals, enters, fraccionaris, decimals i percentatges, les seves operacions i propietats per recollir, transformar i intercanviar informació i resoldre problemes relacionats amb la vida diària.

1.1. Identifica els nombres fraccionaris i decimals i els fa servir per representar, ordenar i interpretar adequadament informació quantitativa.

1.2. Calcula el valor d'expressions numèriques de diferents tipus de nombres mitjançant les operacions elementals i les potències d'exponent natural aplicant correctament la jerarquia de les operacions.

1.3. Empra adequadament els diferents tipus de nombres i les seves operacions per resoldre problemes quotidians contextualitzats, i representa i interpreta mitjançant mitjans tecnològics, quan sigui necessari, els resultats obtinguts.

2. Conèixer i usar propietats i nous significats dels nombres en contextos de paritat, divisibilitat i operacions elementals, i millorar així la comprensió del concepte i dels tipus de nombres.

2.1. Aplica els criteris de divisibilitat per 2, 3, 5, 9 i 11 per descompondre en factors primers nombres naturals i els empra en exercicis, activitats i problemes contextualitzats.

2.2. Identifica i calcula el màxim comú divisor i el mínim comú múltiple de dos o més nombres naturals mitjançant l'algoritme adequat i els aplica a la resolució de problemes contextualitzats

2.3. Fa càlculs en què intervenen potències d'exponent natural i aplica les regles bàsiques de les operacions amb potències.

2.4. Fa operacions de conversió entre nombres decimals i fraccionaris, troba fraccions equivalents i simplifica fraccions, per aplicar-ho a la resolució de problemes.

3. Desenvolupar, en casos senzills, la competència en l'ús d'operacions combinades com a síntesi de la seqüència d'operacions aritmètiques, aplicant correctament la jerarquia de les operacions o estratègies de càlcul mental.

3.1. Fa operacions combinades amb nombres decimals i fraccionaris amb eficàcia, mitjançant el càlcul mental, algorismes de llapis i paper, calculadora o mitjans tecnològics, emprant la notació més adequada i respectant la jerarquia de les operacions.

4. Triar la forma de càlcul apropiada (mental, escrita o amb calculadora), usant diferents estratègies que permetin simplificar les operacions amb nombres enters, fraccions, decimals i percentatges i estimant la coherència i la precisió dels resultats obtinguts.

4.1. Desenvolupa estratègies de càlcul mental per dur a terme càlculs exactes o aproximats i valora la precisió exigida en l'operació o en el problema.

4.2. Fa càlculs amb nombres, fraccionaris i decimals decidint la forma més adequada (mental, escrita o amb calculadora), coherent i precisa.

UNITAT 3: LLENGUATGE ALGEBRAIC

CRITERIS D'AVUACIÓ ESTÀNDARDS D'APRENTATGE

1. Analitzar processos numèrics canviants i identificar els patrons i les lleis generals que els regeixen, utilitzant el llenguatge algebraic per expressar-los, comunicar-los, fer prediccions sobre la manera com es comporten en modificar les variables, i operar amb expressions algebraiques.

1.1. Descriu situacions o enunciats que depenen de quantitats variables o desconegudes i seqüències lògiques o regularitats, mitjançant expressions algebraiques, i hi opera.

1.2. Identifica propietats i lleis generals a partir de l'estudi de processos numèrics recurrents o canviants, les expressa mitjançant el llenguatge algebraic i les emprava per fer prediccions.

1.3. Utilitza les identitats algebraiques notables i les propietats de les operacions per transformar expressions algebraiques.

UNITAT 4: EQUACIONS DE PRIMER GRAU

CRITERIS D'AVUACIÓ ESTÀNDARDS D'APRENTATGE

1. Usar el llenguatge algebraic per simbolitzar i resoldre problemes mitjançant el plantejament d'equacions de primer i segon grau i sistemes d'equacions, aplicar mètodes algebraics o gràfics per resoldre'ls i contrastar els resultats obtinguts.

1.1. Comprova, donada una equació, si un nombre és la solució.

1.2. Formula algebraicament una situació de la vida real mitjançant equacions de primer grau, les resol i interpreta el resultat obtingut.

UNITAT 5: EQUACIONS DE SEGON GRAU

CRITERIS D'AVUACIÓ ESTÀNDARDS D'APRENTATGE

1. Usar el llenguatge algebraic per simbolitzar i resoldre problemes mitjançant el plantejament d'equacions de primer i segon grau i sistemes d'equacions, aplicar mètodes algebraics o gràfics per resoldre'ls i contrastar els resultats obtinguts.

1.1. Comprova, donada una equació, si un nombre és la solució.

1.2. Formula algebraicament una situació de la vida real mitjançant equacions de segon grau, les resol i interpreta el resultat obtingut.

UNITAT 6: SISTEMES D'EQUACIONS LINEALS

CRITERIS D'AVUACIÓ ESTÀNDARDS D'APRENTATGE

1. Usar el llenguatge algebraic per simbolitzar i resoldre problemes mitjançant el plantejament d'equacions de primer i segon grau i sistemes d'equacions, aplicar mètodes algebraics o gràfics per resoldre'ls i contrastar els resultats obtinguts.

1.1. Comprova, donat un sistema d'equacions lineal si uns nombres són solució.

1.2. Formula algebraicament una situació de la vida real mitjançant sistemes d'equacions lineals amb dues incògnites, les resol i interpreta el resultat obtingut.

UNITAT 7: PROPORCIONALITAT GEOMÈTRICA

CRITERIS D'AVUACIÓ ESTÀNDARDS D'APRENTATGE

1. Analitzar i identificar figures semblants, calculant l'escala o la raó de semblança i la raó entre longituds, àrees i volums de cossos semblants.

1.1. Reconeix figures semblants i calcula la raó de semblança i la raó de superfícies i volums de figures semblants.

1.2. Empra l'escala per resoldre problemes de la vida quotidiana sobre plans, mapes i altres contextos de semblança.

UNITAT 8: COSSOS GEOMÈTRICS

CRITERIS D'AVUACIÓ ESTÀNDARDS D'APRENTATGE

1. Analitzar diferents cossos geomètrics (cubs, ortoedres, prismes, piràmides, cilindres, cons i esferes) i identificar-ne els elements característics (vèrtexs, arestes, cares, desenvolupaments plans, seccions en tallar amb plans, cossos obtinguts mitjançant seccions, simetries).

1.1. Analitza i identifica les característiques de diferents cossos geomètrics, utilitzant el llenguatge geomètric adequat.

1.2. Construeix seccions senzilles dels cossos geomètrics, a partir de talls amb plans, mentalment i usant els mitjans tecnològics adequats.

1.3. Identifica els cossos geomètrics a partir dels seus desenvolupaments plans i recíprocament.

2. Resoldre problemes que comportin el càlcul de longituds, superfícies i volums del món físic, utilitzant propietats, regularitats i relacions dels políedres.

2.1. Resol problemes de la realitat mitjançant el càlcul d'àrees i volums de cossos geomètrics, fent servir els llenguatges geomètric i algebraic adequats.

UNITAT 9: FUNCIONS

CRITERIS D'AVUACIÓ ESTÀNDARDS D'APRENTATGE

1. Tractar les diferents formes de presentar una funció llenguatge habitual, taula numèrica, gràfic i expressió analítica, passar d'unes formes a altres i triar la millor en funció del context.

1.1. Passa d'unes formes de representació d'una funció a les altres i tria la més adequada en funció del context.

2. Comprendre el concepte de funció. Reconèixer, interpretar i analitzar les gràfiques de les funcions.

2.1. Interpreta una gràfica, l'analitza i en reconeix les propietats més característiques.

3. Reconèixer, representar i analitzar les funcions lineals, i emprar-les per resoldre problemes.

- 3.1. Reconeix i representa una funció lineal a partir de l'equació o d'una taula de valors, i obté el pendent de la recta corresponent.
- 3.2. Obté l'equació d'una recta a partir de la gràfica o la taula de valors.
- 3.3. Escriu l'equació corresponent a la relació lineal existent entre dues magnituds i la representa.
- 3.4. Estudia situacions reals senzilles i, basant-se en recursos tecnològics, identifica el model matemàtic funcional (lineal o afí) més adequat per explicar-les i fa prediccions i simulacions sobre el seu comportament.

UNITAT 10: INICIACIÓ A LA PROBABILITAT

CRITERIS D'AVUACIÓ ESTÀNDARDS D'APRENTATGE

1. Diferenciar els fenòmens deterministes dels aleatoris i valorar la possibilitat que ofereixen les matemàtiques per analitzar i fer prediccions raonables sobre el comportament dels fenòmens aleatoris a partir de les regularitats obtingudes en repetir un nombre significatiu de vegades l'experiència aleatòria o del càlcul de la seva probabilitat.

- 1.1. Identifica els experiments aleatoris i els distingeix dels deterministes.
- 1.2. Calcula la freqüència relativa d'un esdeveniment mitjançant l'experimentació.
- 1.3. Fa prediccions sobre un fenomen aleatori a partir del càlcul exacte de la seva probabilitat o l'aproximació d'aquesta mitjançant l'experimentació.

2. Introduir la noció de probabilitat a partir del concepte de freqüència relativa i com a mesura d'incertesa associada als fenòmens aleatoris, sigui possible o no l'experimentació.

- 2.1. Descriu experiments aleatoris senzills i enumera tots els resultats possibles, basant-se en taules, recomptes o diagrames en arbre senzills.
- 2.2. Distingeix entre esdeveniments elementals equiprobables i no equiprobables.
- 2.3. *Calcula la probabilitat d'esdeveniments associats a experiments senzills mitjançant la regla de Laplace, i l'expressa en forma de fracció i com a percentatge.*

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

A l'hora de qualificar als alumnes el professor tindrà en compte els següents ítems, cadascun d'ells ponderarà en la nota final el percentatge que hi figura al costat:

- **Actitud (30%).** Es valorarà l'interès per l'assignatura i la participació; l'assistència i puntualitat; l'expressió oral i escrita; el respecte per les normes del centre i el respecte envers als companys i al professor.
- **Feina (40%).** Es valorarà l'entrega amb puntualitat de les feines assignades pel professor.
- **Continguts (40%).** Es valorarà l'assimilació dels continguts, l'assoliment dels objectius i la correcció en les tasques desenvolupades al llarg del curs.

2.1.4. TALLER DE LLENGUA

INTRODUCCIÓ

Els principis que impregnen la tasca educativa en els centres escolars quant a atenció a l'alumnat i a la diversitat que se'n deriva són el d'igualtat d'oportunitats i el de normalització. És imprescindible tenir en compte aquests principis per a l'atenció de l'alumnat d'incorporació tardana al nostre sistema educatiu.

La migració és un fenomen actual i es manifesta en l'augment a les nostres aules d'alumnat en qualsevol moment del curs escolar. És un alumnat molt heterogeni que en el cas de les Illes Balears, prové de gran nombre d'estats, amb presència de tot tipus de cultures, religions i llengües molt diverses.

A l'escola li correspon facilitar l'adaptació i la integració de l'alumnat i de les seves famílies en la vida quotidiana del centre, sense perdre de vista l'objectiu final que ha de ser el de la d'inserció social.

El procés d'adaptació ha de començar per un bon acolliment al centre educatiu i es concreta en la presa de decisions de la comunitat escolar en general, dels claustres i equips docents en particular, sobre l'organització adient per atendre a un alumnat que arriba al centre amb una situació possiblement diferent a la de l'alumnat autòcton. Aquest acolliment, si es planifica correctament, facilitarà una ràpida integració social i lingüística, per tant permetrà als alumnes comunicar-se, relacionar-se i accedir als diferents continguts curriculars.

CARACTERÍSTIQUES GENERALS DE L'ALUMNAT ESTRANGER

En aquest alumnat esdevenen una sèrie de característiques que condicionen qualsevol planificació a l'hora d'integrar-lo socialment, lingüísticament i acadèmicament:

- Té un perfil cultural heterogeni ja que prové de diferents països amb diferents realitats socials, culturals, econòmiques i religioses la qual cosa fa que s'adoptin actituds i comportaments diferents (Colòmbia, Alemanya, Equador, Cuba, Veneçuela, República Dominicana, Marroc, Espanya, Holanda...)
- Prové de sistemes educatius heterogenis segons els països de procedència.
- En alguns casos conflueix una situació d'escolarització irregular.
- La nova situació escolar portarà aquest alumnat a haver de fer un esforç afegit a l'hora d'aprendre català, castellà i almenys una altra llengua. La seva llengua materna, en molts casos, té caràcters orals i escrits que són diferents a les llengües catalana i castellana.
- El contacte amb la llengua catalana fora de l'àmbit escolar pot variar segons la zona on resideix, malgrat que en un breu període de temps ha de poder incorporar-se al ritme normal d'escolarització en classes impartides en aquesta llengua. Per això, ha de poder fer-se entendre per escrit per poder continuar el seu ritme d'aprenentatge.
- Pot arribar al centre en diferents moments del curs escolar.

Pel que fa al tractament educatiu cal tenir present:

- No viu una situació d'immersió encara que pugui tenir un contacte molt intens amb la L2 ja que:
  - el mestre no ha de conèixer necessàriament la seva L1,
  - la seva L1 no sol ser dominant en el context,
  - en la majoria dels casos el nostre sistema educatiu no té en compte el tractament de la seva L1 en el currículum.
- No es troba en una situació d'aprenentatge d'una llengua estrangera ja que:
  - té una necessitat immediata d'usar la nova llengua,
  - el seu desconeixement li suposa una dificultat afegida per continuar l'escolaritat amb normalitat.

TRACTAMENT EDUCATIU AMB L'ALUMNAT NOUINGUT

Un dels objectius bàsics dins l'àmbit educatiu és el de preveure, treballar i aplicar estratègies facilitadores per a un adequat procés de socialització de l'alumnat, de qualsevol edat, qualsevol procedència i pertinença social.

D'acord amb els drets dels infants, una de les mesures d'obligat compliment en l'àmbit educatiu consisteix a donar una plaça escolar a qualsevol infant/jove que arribi a les Illes Balears i que estigui en edat d'escolarització obligatòria. Aquesta mesura es compleix rigorosament, però s'aplica dins un dèficit d'infraestructura d'espais escolars.

És necessari, doncs, partir del coneixement i reconeixement de les característiques que sol presentar l'alumnat nouingut en el moment d'arribada a un centre escolar per tal d'elaborar estratègies d'acolliment i d'atenció educativa que ens condueixin a afavorir l'èxit personal i curricular aplicant així, els principis de normalització i d'igualtat d'oportunitats.

El professorat, ens haurem de replantejar la nostra feina des d'una altra perspectiva si volem tenir en compte les diferents cultures que interactuen en els nostres centres. En aquest procés, l'escola hi juga un paper molt important. Pot ser de molta utilitat que el professorat ens documentem sobre els trets culturals més característics dels països d'origen dels nostres alumnes. I que parlem amb les famílies per tal d'obtenir informació sobre el seu fill. Per tal que vegem un retrat complet de l'alumne que ens permeti fer-li arribar millor els elements a treballar a l'aula.

EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

Els trets característics dels centres d'educació secundària i la varietat d'estudis que s'hi imparteixen fan que a l'hora d'organitzar el suport lingüístic específic per als alumnes d'incorporació tardana, tot i que la manera de fer-ho parteix dels mateixos pressupòsits bàsics que a primària (donar a aquests alumnes una atenció específica intensa en un primer moment i extensa al llarg del procés), cada centre hagi de cercar les seves pròpies estratègies i formes organitzatives la finalitat de les quals ha de ser atendre transitòriament les possibles mancances d'escolarització i dels aprenentatges bàsics d'aquest alumnat. Caldrà tenir present que la formació de tot el professorat i un tractament específic de centre poden ajudar a resoldre la integració d'aquesta tipologia d'alumnat.

Les tasques d'assessorament i intervenció a famílies les assumirà el Departament d'Orientació, on estaran adscrits els professors encarregats d'impartir aquest suport lingüístic, que variarà segons les necessitats lingüístiques i socials de l'alumnat.

L'agrupament del present curs es fa per nivells (s'hi adjunta annex de l'horari dels grups, alumnes i professors responsables) corresponents als cursos de l'ESO. En total i, llevat de casos excepcionals, l'atenció serà de 5 hores setmanals com a màxim a cada grup. S'ha de tenir en compte que els alumnes no podran sortir més d'un hora setmanal de la mateixa assignatura, i que ho hauran de fer sempre amb l'autorització prèvia del professor de l'àrea afectada i del tutor del grup. Durant el curs els alumnes podran variar l'horari d'acord amb la seva evolució.

OBJECTIUS

<p>Comprensió oral</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Comprendre preguntes que se'ls formulin relacionades amb l'àmbit dels seus interessos o dels seus coneixements. b) Comprendre avisos, advertiments, ordres i consells adreçats a ells en particular o a un conjunt de persones. c) Comprendre explicacions, indicacions i instruccions, especialment les que es deriven de la seva activitat escolar. d) Comprendre contes adequats a la seva edat.
<p>Expressió oral</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Demanar i donar informació sobre un mateix i sobre el seu entorn (familiar, local, social i escolar). b) Expressar sentiments i estats d'ànim. c) Descriure persones, objectes i llocs. d) Narrar experiències viscudes. e) Transmetre informació rebuda a través d'altres persones o d'altres canals (escrits, gràfics, audiovisuals) i explicitar les idees principals dels missatges escoltats. f) Expressar raonaments senzills. g) Formular peticions, demanar ajut i expressar necessitats, desitjos o voluntat de fer alguna cosa. h) Participar en diàlegs propis de la vida quotidiana (demanar indicacions, comprar, saludar, felicitar-se, demanar consell...). i) Llegir textos senzills en veu alta, amb adequació de pronúncia, dicció i ritme. j) Participar en diàlegs, debats, etc., respectant el torn de paraula i escoltant la persona que hi intervé.

<p>Comprensió escrita</p>	<p>a) Conèixer l'alfabet llatí i la correspondència entre els sons i les grafies de la llengua catalana.</p> <p>b) Comprendre el sentit global de textos senzills i adequats al seu nivell.</p> <p>c) Identificar les idees principals d'un text.</p> <p>d) Extreure informació específica a partir de textos.</p> <p>e) Ser capaços de comprendre diversos tipus de text adequats a la seva edat (textos didàctics; anuncis, avisos i rètols; revistes il·lustrades, contes i còmics; correspondència personal; impresos senzills; notícies breus de premsa).</p> <p>f) Iniciar-se en l'ús i maneig dels diccionaris de llengua catalana i bilingües.</p>
<p>Expressió escrita</p>	<p>a) Aplicar en els seus escrits les normes ortogràfiques bàsiques, com també les normes de puntuació i d'utilització de majúscules.</p> <p>b) Aplicar en els seus escrits les normes bàsiques de concordança gramatical: gènere, nombre i conjugació de temps verbals senzills.</p> <p>c) Resumir o esquematitzar textos senzills.</p> <p>d) Dur l'agenda de la seva activitat escolar i extraescolar (horaris, adreces, telèfons, activitats...)</p> <p>e) Expressar per escrit, en forma de dietari, de resum o de correspondència, experiències relacionades amb la seva activitat quotidiana o lectiva.</p> <p>f) Omplir impresos (d'inscripció a un club, a una biblioteca...)</p> <p>g) Mantenir correspondència amb amics (cartes o postals).</p>

Ens presentem

1. L'alfabet.
2. Ús de les majúscules i del punt.
3. . Reconeixement dels noms i els articles.
4. . Verbs d'ús freqüent. (ser, estar, tenir)
5. . Els colors.
6. . Els dies de la setmana i els mesos de l'any.
7. Els sons vocàlics.
8. Presentació personal

A l'escola amb els meus amics

1. El lèxic de l'escola
2. L'estructura "hi ha"
3. L'article, el nom i l'adjectiu
4. Els possessius
5. La família
6. Les tres conjugacions verbals
7. Sons vocàlics i consonàntics

Tenc mal de cap!

1. Les parts del cos
2. La roba
3. Diferenciació de les tres conjugacions verbals.
4. Present indicatiu
5. El lèxic relacionat amb la salut.
6. L'estat anímic

Ca nostra

1. El vocabulari de l'habitatge.
3. L'estructura "casa nostra", "casa teva", etc.
4. Discriminació d'alguns sons consonàntics.(s sorda i sonora)
5. Ampliació del lèxic de la família
6. Adjectius
7. Descripcions

Faig de....

1. El lèxic dels oficis i les eines.
2. El gènere i el nombre en els noms d'oficis.
3. L'estructura "fa de..."
4. Les rutines. Verbs

Com puc trobar la biblioteca?

1. El lèxic del carrer i del barri.
2. Donar indicacions
3. Les preposicions i les contraccions.
4. Obligació: L'imperatiu, haver de + inf
5. Separació sil·làbica.
6. Diftongs

Anam de compres

1. El lèxic referent a botigues, comerços i mercats.
2. Els interrogatius.
3. Numerals. D-U-C
4. Monedes i bitllets
5. Anam de compres.
6. Accentuació i dièresi

Fa dos anys vaig anar a París

1. El lèxic dels esports i el seu entorn.
- 2.El lèxic dels transports i viatges
3. El passat.
4. Expressions temporals
5. El darrer viatge.

M'agrada la sobrassada

1. El lèxic dels menjars.
2. Introducció verbs pronominals
3. Gustos, m'agrada, no m'agrada
4. Adverbis de quantitat
5. El futur

ESPAIS

Les classes s'impartiran a l'aula específica del taller de llengua i a les altres aules assignades per la cap d'estudis.

AVALUACIÓ

Els alumnes del taller de llengua rebran un seguiment per part del professor encarregat del taller de llengua. Aquesta informació serà compartida amb els professors del departament de català principalment.

MATERIALS DIDÀCTICS I RECURSOS

GRUP PROMOTOR SANTILLANA. **MÓN. Llengua i interculturalitat.**

EDICIONS L'ÀLBER. Dolors Badia. **Llengua Catalana, nivell llindar 1.**

SES SITGES. Tomeu Albrines, Antònia Capó, altres... **La Brulla.**

Lledó Montanyès, Maria Magdalena Pons. Maite Vidal. **Fitxes de llengua per a no catalanoparlants.**

EUMO EDITORIAL. Salvador Comelles i Anna Cross. **Exercicis autocorrectius d'ampliació de vocabulari.**

PELC: <http://pelc.illesbalears.cat/pelc/>

VINCLES: <http://www.edu365.cat/eso/muds/catala/vincles/index.htm>

Materials enviats per l'Administració:

- Llibres de text. Vincles. Edició de les IB.
- Material informàtic divers (DOCTA, DIC, A l'Abast...)
- Material lúdic (Connector, scrabble, La quina d'accions, fitxes visuals...)
- Llibres (Xarxa, Dic, Digui Digui, Diccionaris traductors de la Gran Enciclopèdia Catalana...)
- Altres: vídeos, estructures de volum, un rellotge, rètols, mapes...)

Altres materials facilitat des del corresponent departament del centre:

Llibres: *Diccionari visual Altea*, *Refranys i frases fetes*, Còmics diversos en català, llibres de text ordinaris de Secundària, *Lèxic 1-2-3*

Materials elaborats entre professors i alumnes

Dossiers de fitxes de vocabulari recollides d'aplecs com *La Brulla*, *Llindar*, *Història de Mallorca* en còmic; fitxes de mapes del Departament de Ciències Socials; i material del Departament de Ciències Naturals, jocs diversos, etc.

Material digital:

En la seva major part provinent del xtec, edu365, i gencat.

<http://www.scribd.com/doc/33092508/Recursos-en-linia-per-a-l-aula-d-acollida>

Llibres digitals:

Vincles 1, 2, 3.

Programari:

Vine. GV

De persona a persona. GV

ALUMNES

El grup d'alumnes és obert perquè sempre arriben incorporacions noves que necessiten aquest suport. Els alumnes que, actualment, participen en aquest programa són:

1r A	Jada Karabas Lucia Ramos
1r C	Jiale Huang Nayel Daniel Suntasig
1r D	Maximilian Boehm Cristóbal Tiany Li Samir Vaca
1r E	Óscar Bonachera Aaron Villegas
1r F	Wasim Chnaf
2n A	Nicolas Vezzosi
2n D	Volkan Karabas Said Vaca
1n F	Daniela Rodríguez
3r A	Sammy de la Cruz Alba Torres Valeria Vasco
3r C	Walter Suntasig
3r D	Lennin Cilio
3r E	Dominic Streubel
4t B	Lina M. Wessel
4t D	Nadia Ayala Cantero Kerly Suntasig Raquel Rial Anna Soer
4t E	Brayan Martínez Nohelia Sanabria

HORARI

HORARI TALLER DE LLENGUA					
	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOURS	DIVENDRES
1a	Eva Cristóbal (1rD) Óscar (1rE) Nayel (1r C) Samir(1rD)	Eva Yefri(2nB)Said (2nD) Volkan(2nD) Sammy(3r A) Alba(3rA) Valeria(3rA) Yohanny(3rB) Walter (3rC)	Eva Cristóbal (1rD) Óscar (1rE) Nayel (1r C) Samir(1rD)		
2a				M.Mar Dominic(3rE)Marie(4tB) kayra(4tC)Nadia(4tD) Raquel(4tD) Kerly(4tD) Brayan(4tE)Nohelia (4tD) Anna (4tD)	M.Mar Lennin(3rD) Dominic(3rE)Marie(4tB) kayra(4tC) Nadia(4tD)Raquel(4tD) Kerly (4tD) Brayan(4tE) Nohelia (4tD) Anna (4tD)
3a	Eva Said (2nD) Volkan(2nD) Sammy(3r A) Alba(3rA) Valeria(3rA) Yohanny(3r B) Walter (3rC)	M.Mar Jada(1rA)Lucia(1rA) Jiale(1rC) Max(1rD) Aaron(1rE)Wasim(1r F) Daniela(1r F)Nicolas(2nA)Simon(2nA)		M.Mar Lennin(3rD) Dominic(3rE)Marie(4tB) kayra(4tC)Nadia(4tD) Raquel(4tD) Kerly(4tD) Brayan (4tE)	M.Mar Jada(1rA)Lucia(1rA) Max(1rD) Aaron(1rE)Wasim(1rF) Daniela(1rF)Nicolas(2nA)Simon(2nA)

4a		M.Mar Jada(1rA)Lucia(1rA) Jiale(1rC) Max(1rD) Aaron(1rE)Wasim(1r F) Daniela(1rF)Nicolas(2nA)Simon(2nA)			
5a	Eva Cristóbal (1rD) Óscar (1rE) Nayel (1r C) Samir(1rD)	M.Mar Lennin(3rD) Dominic(3rE)Marie(4 tB) kayra(4tC)Nadia(4tD)Raquel(4tD) Kerly (4tD) Brayan (4tE) Nohelia (4tD) Anna (4tD)		M.Mar Lennin(3rD) Marie(4tB)Nadia(4t D)Raquel(4tD) Kerly (4tD) Brayan (4tE)Nohelia (4tD) Anna (4tD) ----- --- Eva Yefri(2nB) Said (2nD) Volkan(2nD) Sammy(3r A) Alba(3rA) Valeria(3rA) Yohanny(3rB) Walter (3rC)	M.Mar Jada(1rA)Lucia(1rA)Jiale(1 rC) Max(1rD) Aaron(1rE)Wasim(1rF) Daniela(1rF) Nicolas(2nA)Simon(2nA)
6a		Eva Yefri(2nB)Said (2nD) Volkan(2nD) Sammy(3r A) Alba(3rA) Valeria(3rA) Yohanny(3rB) Walter (3rC)			

PROFESSORAT

Els professors encarregats d'impartir aquestes sessions de llengua són:

M.Mar Caro Mesquida

Eva Maria Tomàs Sanchis

2.2.FORMACIÓ PROFESSIONAL BÀSICA

2.3.2-MÒDULS OBLIGATORIS GENERALS:

Comunicació i societat I / Ciències Aplicades I)

INTRODUCCIÓ. ESTRUCTURA DELS MÒDULS

Els mòduls professionals dels títols professionals bàsics s'expressen en termes de resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts, prenent com a referència les competències professionals, personals i socials o de l'aprenentatge permanent que es pretenen desenvolupar a través del mòdul professional. La seva estructura respon a la dels mòduls professionals de la resta d'ensenyaments de la formació professional del sistema educatiu.

Els mòduls són els següents:

a) Mòduls associats a unitats de competència del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals

b) Mòduls associats als blocs comuns:

- Mòduls Comunicació i societat I i II(Llengua Catalana, castellana, estrangera i Ciències Socials)
- Mòduls Ciències Aplicades I i II (Matemàtiques)

c) Mòdul Formació en centres de treball

OBJECTIUS GENERALS RELACIONATS AMB ELS MÒDULS DE COMUNICACIÓ I SOCIETAT/ CIÈNCIES APLICADES I

1.- Conèixer els fenòmens que succeeixen a l'entorn natural mitjançant el coneixement científic com a un saber integrat, així com conèixer i aplicar els mètodes per identificar i resoldre problemes bàsics als diversos camps del coneixement i de l'experiència.

2.- Desenvolupar habilitats per formular, plantejar, interpretar i resoldre problemes, aplicar el raonament de càlcul matemàtic per a desenvolupar-se a la societat, a l'entorn laboral i gestionar els seus recursos econòmics.

3.- Identificar i comprendre els aspectes bàsics de funcionament del cos humà i posar-los en relació amb la salut individual i col·lectiva i valorar la higiene i la salut per permetre el desenvolupament i assoliment d'hàbits saludables de vida en funció de l'entorn on es troba.

4.- Desenvolupar hàbits i valors d'acord amb la conservació i sostenibilitat del patrimoni natural, entenent la interacció entre els éssers vius i el medi natural per valorar les conseqüències que venen derivades de l'acció humana sobre l'equilibri mediambiental.

5.- Desenvolupar les habilitats bàsiques de les fonts d'informació utilitzant amb sentit crític les tecnologies de la informació i de la comunicació per obtenir i comunicar informació a l'entorn personal, social o professional.

6.- Reconèixer característiques bàsiques de produccions culturals i artístiques, aplicant tècniques d'anàlisi bàsic dels seus elements per actuar amb respecte i sensibilitat cap a la diversitat cultural, el patrimoni històric-artístic i les manifestacions culturals i artístiques.

7.- Desenvolupar i consolidar habilitats lingüístiques i aconseguir el nivell de precisió, claredat i fluïdesa necessàries, utilitzant els coneixements de la llengua catalana i castellana per comunicar-se en el seu entorn social, en la seva vida quotidiana i en l'activitat laboral.

8.- Desenvolupar habilitats lingüístiques bàsiques en llengua estrangera per comunicar-se de forma oral i escrita en situacions habituals de la vida quotidiana i professional.

9.- Reconèixer causes i característiques pròpies de fenòmens i esdeveniments contemporanis, evolució històrica, distribució geogràfica per explicar les característiques pròpies de les societats contemporànies.

10.- Desenvolupar valors i hàbits de comportament fonamentats en principis democràtics, aplicant-los en les seves relacions socials habituals i en la resolució pacífica dels conflictes.

11.- Desenvolupar la iniciativa, la creativitat i l'esperit emprenedor, així com la confiança en sí mateix, la participació i l'esperit crític per resoldre situacions i incidències tant de l'activitat professional com de la personal.

12.- Desenvolupar tasques en equip, assumint els seus deures, respectant als altres i cooperant amb ells, actuant amb tolerància i respecte cap als altres per a la realització eficaç de les tasques i com a mitjà de desenvolupament personal.

13.- Utilitzar les tecnologies de la informació i de la comunicació per informar-se, comunicar-se, aprendre i facilitar-se les tasques laborals.

14.- Relacionar els riscos laborals i ambientals amb l'activitat laboral amb el propòsit d'utilitzar les mesures preventives corresponents per a la protecció personal, evitant perjudicar als altres i al medi ambient.

15.- Comparar i seleccionar recursos i ofertes formatives existents per a l'aprenentatge al llarg de la vida per adaptar-se a les noves situacions laborals i personals.

16.- Desenvolupar les tècniques de la seva activitat professional assegurant l'eficàcia i la qualitat en la seva feina, proposant, si cal, millores en les activitats de treball.

17.- Reconèixer els seus drets i deures com agent actiu en la societat, tenint en compte el marc legal que regula les condicions socials i laborals per participar com a ciutadà democràtic.

COMPETÈNCIES PROFESSIONALS, PERSONALS, SOCIALS I D'APRENENTATGE PERMANENT RELACIONATS AMB ELS ÀMBITS DE COMUNICACIÓ I SOCIETAT/ CIÈNCIES APLICADES I

- 1.- Resoldre problemes relacionats amb el seu entorn físic, social, personal i productiu, utilitzant el raonament científic i els elements proporcionats per les ciències aplicades i socials.
- 2.- Actuar de forma saludable en distints contextos quotidians que afavoreixin el desenvolupament personal i social, analitzant hàbits i influències positives per a la salut humana.
- 3.- Valorar actuacions que ens duguin a la conservació del medi ambient diferenciant les conseqüències de les activitats quotidianes que pugui afectar a l'equilibri d'ell mateix.
- 4.- Obtenir i comunicar informació destinada a l'autoaprenentatge i al seu ús en diferents contextos del seu entorn personal, social o professional mitjançant els recursos que tinguin al seu abast i els que ofereixin les tecnologies de la informació i de la comunicació.
- 5.- Actuar amb respecte i sensibilitat cap a la diversitat cultural, el patrimoni històric-artístic i les manifestacions culturals i artístiques.
- 6.- Comunicar-se amb claredat, precisió i fluïdesa en diferents contextos socials o professionals i per diferents mitjans i canals que estiguin al seu abast, utilitzant i adequant recursos lingüístics orals i escrits de la llengua castellana i catalana.
- 7.- Comunicar-se en situacions habituals tant laborals com personals i socials utilitzant recursos lingüístics bàsics en llengua estrangera.
- 8.- Realitzar explicacions senzilles sobre aconteixements i fenòmens característics de les societats contemporànies a partir d'informació històrica i geogràfica a la seva disposició.
- 9.- Adaptar-se a les noves situacions laborals originades per canvis tecnològics i organitzatius en la seva activitat laboral, utilitzant les ofertes formatives que tenen al seu abast i emprant els recursos que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació.
- 10.- Complir les tasques pròpies del seu nivell amb autonomia i responsabilitat, utilitzant criteris de qualitat i eficiència en el treball assignat de forma individual o en equip.
- 11.- Comunicar-se d'una manera eficaç, respectant l'autonomia i competència de les diferents persones que intervenen en el seu àmbit de treball, contribuint a la qualitat del treball realitzat.
- 12.- Assumir i complir les mesures de prevenció de riscos i seguretat laboral en la realització de les activitats laborals evitant danys personals, laborals i ambientals.

13.- Complir les normes de qualitat, d'accessibilitat universal i disseny per tots que afecten a la seva activitat professional.

14.- Actuar amb esperit emprenedor, iniciativa personal i responsabilitat en l'elecció dels procediments de la seva activitat professional.

15.- Exercir els seus drets i complir amb les obligacions derivades de la seva activitat professional, d'acord amb la legislació vigent i participar activament en la vida econòmica, social i cultural.

Es refereix a la utilització del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, interpretació i comprensió de la realitat, de construcció i comunicació del coneixement i d'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta. El desenvolupament de la competència lingüística comporta el domini de la llengua oral i escrita en múltiples contextos, i l'ús funcional d'una llengua estrangera(en el nostre centre l'anglesa).

b) Competència matemàtica

Consisteix en l'habilitat per utilitzar i relacionar els nombres, les operacions bàsiques, els símbols i les formes d'expressió i de raonament matemàtic, tant per produir i interpretar diferents tipus d'informació, com per ampliar el coneixement sobre aspectes quantitatius i espacials de la realitat, i per resoldre problemes relacionats amb la vida quotidiana i amb el món laboral.

La competència matemàtica comporta el coneixement i la utilització dels elements matemàtics bàsics (diferents tipus de nombres, mesures, símbols, elements geomètrics, etc.) i la posada en pràctica de processos de raonament que duen a la solució

CONTRIBUCIÓ DELS MÒDULS A L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES

Els objectius i els continguts de cada mòdul asseguren el desenvolupament de totes les competències. Els criteris d'avaluació serviran de referència per valorar el grau d'adquisició progressiu. Les competències bàsiques són les següents:

a) Competència en comunicació lingüística

dels problemes o a l'obtenció de la informació. El desenvolupament de la competència matemàtica al final del primer nivell dels programes comporta utilitzar espontàniament –en els àmbits personal i social– els elements i raonaments matemàtics per interpretar i expressar amb claredat i precisió informacions, dades i argumentacions.

c) Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

És l'habilitat per interactuar amb el món físic, tant en els aspectes naturals com en els generats per l'acció humana, de manera que es possibilita la comprensió de successos, la predicció de conseqüències i l'activitat dirigida a la millora i preservació de les condicions de vida pròpia, de les altres persones i de la resta dels éssers vius. Incorpora habilitats per desenvolupar-se adequadament,

amb autonomia i iniciativa personal en àmbits de la vida i del coneixement molt diversos (salut, activitat productiva, consum, ciència, processos tecnològics, etc.), per interpretar el món, cosa que exigeix l'aplicació dels conceptes i els principis bàsics de la ciència que permeten l'anàlisi dels fenòmens des dels diferents camps de coneixement científic involucrat i per adquirir nous coneixements. Són part d'aquesta competència bàsica l'ús responsable dels recursos naturals, la cura del medi ambient, el consum racional i responsable, i la protecció de la salut individual i col·lectiva com a elements clau de la qualitat de vida de les persones. El desenvolupament de la competència en el coneixement i la interacció amb el món físic prepara per poder identificar hàbits saludables d'higiene, salut i alimentació, per a l'ús responsable dels recursos naturals, per a la cura del medi ambient, per al consum racional i responsable, i per a la protecció de la salut individual i col·lectiva com a elements clau de la qualitat de vida de les persones.

d) Tractament de la informació i competència digital

Consisteix a disposar d'habilitats per cercar, obtenir, processar i comunicar informació, i per transformar-la en coneixement. Incorpora diferents habilitats, que van des de l'accés a la informació fins a la seva transmissió en diferents suports una vegada tractada, incloent-hi la utilització de les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eina essencial per informar-se, aprendre i comunicar-se. El desenvolupament de la informació i la competència digital implica ser una persona autònoma, eficaç, responsable, crítica i reflexiva en seleccionar, tractar i utilitzar la informació i les seves fonts, així com les diferents eines tecnològiques; també tenir una actitud crítica i reflexiva en la valoració de la informació disponible, contrastant-la quan és necessari, i respectar les normes de conducta acordades socialment per regular l'ús de la informació i les seves fonts en els diferents suports.

e) Competència social i ciutadana

Fa possible comprendre la realitat social en què es viu, cooperar, conviure i exercir la ciutadania democràtica en una societat plural, així com comprometre's a contribuir a millorar-la. Integra coneixements diversos i habilitats complexes que permeten participar, prendre decisions, escollir com comportar-se en determinades situacions i responsabilitzar-se de les eleccions i decisions adoptades. Globalment suposa utilitzar, per desenvolupar-se socialment, el coneixement sobre l'evolució i l'organització de les societats i sobre els trets i valors del sistema democràtic, així com utilitza el judici moral per escollir i prendre decisions, i exercir activament i responsablement els drets i deures de la ciutadania. El desenvolupament de la competència social i ciutadana suposa comprendre la realitat social en què es viu, afrontar la convivència i els conflictes utilitzant el judici ètic basat en els valors i les pràctiques democràtiques, i exercir la ciutadania, actuant amb criteri propi, contribuir a la construcció de la pau i la democràcia, i mantenir una actitud constructiva, solidària i responsable davant el compliment dels drets i les obligacions cíviques.

f) Competència cultural i artística

Suposa conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudir i considerar-les com a part del patrimoni dels

pobles. Apreciar el fet cultural en general, i el fet artístic en particular, implica disposar de les habilitats i actituds que permeten accedir a les seves diferents manifestacions, així com habilitats de pensament, perceptives i comunicatives, sensibilitat i sentit estètic per poder comprendre-les, valorar-les, emocionar-se i gaudir-ne.

g) Competència per aprendre a aprendre

Cerca fomentar habilitats per iniciar-se en l'aprenentatge i ser capaç de continuar aprenent de manera cada vegada més eficaç i autònoma d'acord amb els propis objectius i necessitats. Comporta dues dimensions fonamentals. D'una banda, adquirir la consciència de les pròpies capacitats (intel·lectuals, emocionals, físiques), i del procés i de les estratègies necessàries per desenvolupar-les, així com del que pot fer un mateix i del que es pot fer amb l'ajuda d'altres persones o recursos. D'altra banda, disposar d'un sentiment de competència personal, que incideix en la motivació, la confiança en un mateix i el gust per aprendre. El desenvolupament de la competència aprendre a aprendre implica la consciència, la gestió i el control de les pròpies capacitats i coneixements des d'un sentiment de competència o d'eficàcia personal, i inclou tant el pensament estratègic com la capacitat de cooperar, d'autoavaluar-se, i el maneig eficient d'un conjunt de recursos i tècniques de treball intel·lectual, la qual cosa es desenvolupa a través d'experiències d'aprenentatge conscients i gratificadores, tant individuals com col·lectives.

h) Autonomia i iniciativa personal

Es refereix, d'una banda, a l'adquisició de la consciència i l'aplicació d'un conjunt de valors i actituds personals interrelacionades, com la responsabilitat, la perseverança, el coneixement de si mateix i l'autoestima, la creativitat, l'autocrítica, el control emocional, la capacitat d'escollir, de calcular riscos i d'afrontar els problemes, així com la capacitat de demorar la necessitat de satisfacció immediata, d'aprendre dels errors i d'assumir riscos. De l'altra, remet a la capacitat d'escollir amb criteri propi, d'imaginar projectes, de tirar endavant les accions necessàries per desenvolupar les opcions i els plans necessàries per desenvolupar les opcions i els plans personals –en el marc de projectes individuals o col·lectius- i responsabilitzar-se'n, tant en l'àmbit personal com social i laboral. El desenvolupament de la competència de l'autonomia i la iniciativa personal suposen ser capaç d'imaginar, emprendre, desenvolupar i avaluar accions o projectes individuals o col·lectius amb creativitat, confiança, responsabilitat i sentit crític.

CONTINGUTS DELS MÒDULS PROFESSIONALS

MÒDUL DE COMUNICACIÓ I SOCIETAT I

SOCIETAT I

1.- Valoració de les societats prehistòriques i antigues i la seva relació amb el medi natural:

- Els paisatges naturals. Aspectes generals i locals.

* Factors i components del paisatge natural: clima, relleu, hidrografia i vegetació natural.

El territori espanyol.

* Comentari de gràfiques sobre temps i clima.

- Les societats prehistòriques.

- * Distribució de les societats prehistòriques. La seva relació amb el medi ambient.
- * El procés d'hominització. Del nomadisme al sedentarisme.
- * Art i pensament màgic. Estratègies de representació i la seva relació amb les arts audiovisuals actuals.

- El naixement de les ciutats.

- * L'hàbitat urbà i la seva evolució.
- * Gràfics de representació urbana.
- * Les societats urbanes antigues. Els orígens del món mediterrani
- * La cultura grega: extensió, trets i fites principals.
- * Característiques essencials de l'art grec. Models arquitectònics i escultòrics: el cànon europeu.
- * La cultura romana. Extensió militar i comercial. Característiques socials i polítiques
- * Característiques essencials de l'art romà. Models arquitectònics i escultòrics.
- * Perspectiva de gènere en l'estudi de les societats urbanes antigues.
- * Presència i pervivència de Grècia i Roma a la Península Ibèrica i el territori espanyol.

- Tractament i elaboració d'informació per a les activitats educatives.

- Autonomia.
- Fonts i recursos per obtenir informació.
- Recursos bàsics: guions, esquemes i resums, entre d'altres.
- Eines senzilles de localització cronològica.
- Estratègies de composició d'informació escrita. Ús de processadors de text.
- Vocabulari seleccionat i específic.

2.- Valoració de la creació de l'espai europeu en les edats mitjanes i moderna:

- L'Europa medieval.

- L'extensió i localització dels nous regnes i territoris.
- Característiques i principals fites històriques de la societat feudal.
- Pervivència d'usos i costums. L'espai agrari i les seves característiques.
- El contacte amb altres cultures. El món musulmà: naixement i expansió. Comerç amb Orient.
- Relacions entre cultures en l'actualitat.

- L'Europa de les monarquies absolutes.

- Les grans monarquies europees: ubicació i evolució sobre el mapa en el context europeu.
- Principis de la monarquia absoluta.
- La monarquia absoluta a Espanya. Les societats modernes: nous grups socials i expansió del comerç.
- Evolució del sector productiu durant aquest període.

- La colonització d'Amèrica.

- El desembarcament castellà: 1492, causes i conseqüències.
- El desembarcament castellà: 1492, causes i conseqüències.
- L'imperi americà espanyol. Altres imperis colonials.
- Les societats ameríndies: destrucció, sincretisme i mestissatge. Aportacions a la cultura espanyola.

- Estudi de la població

- Evolució demogràfica de l'espai europeu.
- La primera revolució industrial i les seves transformacions socials i econòmiques
- Indicadors demogràfics bàsics per analitzar una societat. Trets i característiques de la població europea i mundial actuals.
- Comentari de gràfiques de població: pautes i instruments bàsics.

- L'evolució de l'art europeu de les èpoques medieval i moderna

- L'art medieval: característiques i períodes principals.
- Renaixement: canvi i transformació de l'art.
- Profunditat i ús del color a la pintura i la seva evolució fins al romanticisme.
- Pautes bàsiques per al comentari d'obres pictòriques.

- Tractament i elaboració d'informació per a les activitats educatives

- * Recerca d'informació a través d'internet.
- * Ús de repositoris de documents i enllaços web.
- * Recursos bàsics: resums, fitxes temàtiques, biografies, fulls de càlcul o similars, elaboració, entre d'altres.
- * Vocabulari específic.

LLENGUA CASTELLANA

UTILITZACIÓ D'ESTRATÈGIES DE COMUNICACIÓ ORAL EN LLENGUA CASTELLANA

- Textos orals.

- * Tipus i característiques.
- * Característiques dels reportatges.
- * Característiques de les entrevistes.

- Aplicació d'escolta activa en la comprensió de textos orals.

- * Memòria auditiva.
- * Atenció visual.
- * Empatia.
- * Estratègies lingüístiques: parafrasejar, emetre paraules de reforç o d'elogi, resumir, entre d'altres.

- Pautes per evitar la disrupció en situacions de comunicació oral.

- L'intercanvi comunicatiu.

- * Elements extralingüístics de la comunicació oral.
- * Usos orals informals i formals de la llengua.
- * Adequació al context comunicatiu.
- * El to de veu

- Aplicació de les normes lingüístiques en la comunicació oral. Organització de la frase: estructures gramaticals bàsiques. Coherència semàntica.

- Composicions orals.

- * Exposicions orals senzilles sobre fets de l'actualitat.
- * Presentacions orals senzilles.
- * Ús de mitjans de suport: audiovisuals i TIC.

UTILITZACIÓ D'ESTRATÈGIES DE COMUNICACIÓ ESCRITA EN LLENGUA CASTELLANA

- Tipus de textos. Característiques de textos propis de la vida quotidiana i professional.

- Estratègies de lectura: elements textuais.

- * Prelectura.
- * Lectura.
- * Postlectura.

- Pautes per a la utilització de diccionaris diversos.

- * Tipus de diccionaris.
- * Recursos a la xarxa i el seu ús.

- Estratègies bàsiques en el procés de composició escrita.

- * Planificació.
- * Textualització.
- * Revisió.

- Aplicació en textos propis de la vida quotidiana, de l'àmbit acadèmic i dels mitjans de comunicació.

- Presentació de textos escrits en diferents suports.

- * Aplicació de les normes gramaticals.
- * Aplicació de les normes ortogràfiques.
- * Instruments informàtics de programari per al seu ús en processadors de text.

- Textos escrits.

- * Principals connectors textuais.
- * Aspectes bàsics de les formes verbals en els textos, amb especial atenció als valors aspectuals

de perífrasis verbals.

* Funció subordinada, substantiva, adjectiva i adverbial del verb.

* Sintaxi: enunciat, frase i oració; subjecte i predicat; complement directe, indirecte, de règim, circumstancial, agent i atribut.

LECTURA DE TEXTOS LITERARIS EN LLENGUA CASTELLANA ANTERIORS AL SEGLE XIX

- Pautes per a la lectura de fragments literaris.

- Instruments per a la recollida d'informació de la lectura d'una obra literària.

- Característiques estilístiques i temàtiques de la literatura en llengua castellana a partir de l'Edat Mitjana fins al segle XVIII.

* Literatura medieval.

* Renaixement.

* El Segle d'Or.

* La literatura il·lustrada.

- La narrativa. Temes i estils recurrents segons l'època literària.

* Valoració dels recursos estilístics i expressius més significatius.

* Pautes per a l'elaboració de petites composicions pròpies sobre temes d'interès.

- Lectura i interpretació de poemes. Temes i estils recurrents segons l'època literària.

* Valoració dels recursos estilístics i expressius més significatius.

* Pautes per a l'elaboració de petites composicions pròpies sobre temes d'interès.

- El teatre. Temes i estils segons l'època literària.

LLENGUA CATALANA

LA COMUNICACIÓ ORAL. ESTRATÈGIES EN LLENGUA CATALANA

- Textos orals.

* Trets i tipologia.

* Característiques de la conversa. El diàleg.

* Característiques de l'exposició oral.

- Tècniques per a la comprensió de textos orals.

* Recursos pneumotècnics.

* Audició activa.

* Empatia.

* Estratègies lingüístiques: sintetitzar, emfasitzar, parafrasejar, etc.

- Mesures per evitar interferències en situacions comunicatives orals.

- La comunicació.

* Elements extralingüístics.

* Diferències entre llengua oral formal i informal.

* Adequació al context.

* L'entonació.

- Aplicació de les propietats textuais a l'oralitat. Coherència i cohesió.

* Producció de textos orals.

* Exposicions orals senzilles sobre fets propers a l'alumnat

* Utilització de les TIC com a eina de suport.

- Producció de textos orals.

* Exposicions orals senzilles sobre fets propers a l'alumnat

* Utilització de les TIC com a eina de suport.

LA COMUNICACIÓ ESCRITA. ESTRATÈGIES EN LLENGUA CATALANA

- Trets de textos de producció pròpia propers a la realitat acadèmica i social.

- Tipologia textual.

- Estratègies de lectura:

* Abans de la lectura: objectius, activació dels coneixements previs, establiment de prediccions sobre el text, promoció de preguntes sobre el text.

* Durant la lectura: tasques de lectura compartida, la lectura independent, errades i llacunes de comprensió.

* Després de la lectura: la idea principal, el resum, preguntes i respostes, conclusió.

- Ús i coneixement dels diccionaris de la llengua catalana en suport paper, digital i en xarxa.

- Aplicació d'estratègies en la producció de textos escrits en els àmbits propers a l'alumnat, acadèmic i dels mitjans de comunicació:

* Planificació.

* Elaboració.

* Revisió.

- Aplicació de les normes gramaticals i ortogràfiques, i ús del processadors de textos en la presentació de produccions escrites.

- Ús i aplicació d'elements per garantir la coherència i la cohesió del textos escrits: tema, estructura, connectors, temps i formes verbals, pronominalitzacions, recursos lèxics, sintaxi, etc

LECTURA DE TEXTOS LITERARIS EN LLENGUA CATALANA ANTERIORS AL SEGLE XIX

- Estratègies per a la lectura i el comentari de textos literaris.
- Consulta de fonts d'informació per a la implementació de la lectura.

- **Lectura de fragments significatius tant de poesia com de narrativa i teatre dels períodes literaris de la literatura des de l'Edat Mitjana fins al segle XVIII.**
- **Recursos expressius i tòpics literaris més recurrents.**
- **Producció de textos escrits senzills relacionats amb la temàtica tractada.**

CONTINGUTS CIÈNCIES APLICADES I

- **Resolució de problemes mitjançant operacions bàsiques:**
- Reconeixement i diferenciació dels diferents tipus de nombres.
- Representació a la recta real.
- Utilització de la jerarquia de les operacions.
- Interpretació i utilització dels nombres reals i les operacions en diferents contextos.
- Proporcionalitat directa i inversa.
- Els percentatges a l'economia.
- **Reconeixement de materials i instal·lacions de laboratori:**
- Normes generals de treball al laboratori.
- Material de laboratori. Tipus i utilitat dels mateixos.
- Normes de seguretat.

- Reconeixement de les formes de la matèria:

- * Unitats de longitud.
- * Unitats de capacitat.
- * Unitats de massa.
- * Matèria. Propietats de la matèria.
- * Classificació de la matèria segons el seu estat.
- * Canvis d'estat de la matèria.

- Separació de mescles i substàncies:

- * Diferència entre Substàncies pures i mescles.
- * Tècniques bàsiques de separació de mescles.
- * Classificació de les substàncies pures. Taula periòdica.
- * Diferència entre elements i compostos.
- * Diferència entre mescles i compostos.
- * Materials relacionats amb el perfil professional.

- Reconeixement de l'energia en els processos naturals:

- * Manifestacions de l'energia a la natura i a la vida quotidiana.
- * Tipus d'energia.
- * Transformació de l'energia.
- * Energia, calor i temperatura. Unitats.
- * Fonts d'energia renovable i no renovable.

- Localització d'estructures anatòmiques:

- * Nivells d'organització de la matèria viva.
- * Procés de nutrició.
- * Procés d'excreció.
- * Procés de relació.
- * Procés de reproducció.

- Diferència entre salut i malaltia:

- * Salut i malaltia.
- * El sistema immunitari.
- * Malalties infeccioses i no infeccioses.
- * Higiene i prevencions de malalties.
- * Les vacunes.
- * Trasplantes i donacions.
- * Malalties de transmissió sexual. Prevencions.
- * La salut mental: prevencions de drogodependències i de trastorns alimentaris.

- Elaboració de menús i dietes:

- * Aliments i nutrients.
- * Alimentació i salut.
- * Hàbits alimenticis i saludables.
- * Dietes i elaboració.

- Resolució d'equacions:

- * Progressions aritmètiques i geomètriques.
- * Traducció de situacions del llenguatge verbal a l'algebraic.
- * Transformació d'expressions algebraiques.
- * Resolució d'equacions de primer grau amb una incògnita.

1.- Valora l'evolució històrica de les societats prehistòriques i de l'Edat Antiga i les seves relacions amb els paisatges naturals, analitzant els factors i elements implicats, i desenvolupant actituds i valors d'estima del patrimoni natural i artístic.

Criteris d'avaluació:

a) S'han descrit mitjançant l'anàlisi de fonts gràfiques les característiques principals d'un paisatge natural i s'han reconegut els elements esmentats en l'entorn més pròxim.

b) S'han explicat la ubicació, el desplaçament i l'adaptació al medi dels grups humans des del període de l'hominització fins al domini tècnic dels metalls de les principals cultures que ho exemplifiquen.

- c) S'han relacionat les característiques de les fites artístiques més significatives del període prehistòric amb l'organització social i el cos de creences i se n'han valorat les diferències amb les societats actuals.
- d) S'ha valorat la pervivència d'aquestes societats en les societats actuals i s'han comparat les seves característiques principals.
- e) S'han discriminat les característiques principals que requereix l'anàlisi de les obres arquitectòniques i escultòriques mitjançant exemples arquetípics i s'han diferenciat els estils canònics.
- f) S'ha jutjat l'impacte de les primeres societats humanes en el paisatge natural i s'han analitzat les característiques de les ciutats antigues i la seva evolució en l'actualitat.
- g) S'ha analitzat la pervivència a la península Ibèrica i els territoris extrapeninsulars espanyols de les societats prehistòriques i de l'edat antiga.
- h) S'han elaborat instruments senzills de recollida d'informació mitjançant estratègies de composició protocol·litzades, utilitzant tecnologies de la informació i la comunicació.
- i) S'han desenvolupat comportaments d'acord amb el desenvolupament del propi esforç i el treball col·laboratiu.

2.- Valora la construcció de l'espai europeu fins a les primeres transformacions industrials i les societats agràries, analitza les seves característiques principals i valora la seva pervivència en la societat actual i en l'entorn immediat.

Criteris d'avaluació:

- a) S'ha analitzat la transformació del món antic al medieval i s'han analitzat l'evolució de l'espai europeu, les seves relacions amb l'espai extraeuropeu i les característiques més significatives de les societats medievals.
- b) S'han valorat les característiques dels paisatges agraris medievals i la seva pervivència en les societats actuals i s'han identificat els seus elements principals.
- c) S'han valorat les conseqüències de la construcció dels imperis colonials a Amèrica en les cultures autòctones i en l'europea. d) S'ha analitzat el model polític i social de la monarquia absoluta durant l'edat moderna a les principals potències europees.
- e) S'han valorat els indicadors demogràfics bàsics de les transformacions en la població europea durant el període analitzat.

f) S'han descrit les principals característiques de l'anàlisi de les obres pictòriques a través de l'estudi d'exemples arquetípics de les escoles i els estils que se succeeixen a Europa des del Renaixement fins a la irrupció de les avantguardes històriques.

g) S'ha analitzat l'evolució del sector o dels sectors productius propis del perfil del títol i se n'han analitzat les transformacions i les principals fites d'evolució en els seus sistemes organitzatius i tecnològics.

h) S'han elaborat instruments senzills de recollida d'informació mitjançant estratègies de composició protocol·litzades, utilitzant tecnologies de la informació i la comunicació.

i) S'han desenvolupat comportaments d'acord amb el desenvolupament del propi esforç i el treball en equip.

3.- Utilitza estratègies comunicatives per interpretar i comunicar informació oral en llengua castellana i catalana, aplicant els principis de l'escolta activa, les estratègies senzilles de composició i les normes lingüístiques bàsiques.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha analitzat l'estructura de textos orals procedents dels mitjans de comunicació d'actualitat i se n'han identificat les característiques principals.

b) S'han aplicat les habilitats bàsiques per dur a terme una escolta activa i s'han identificat el sentit global i els continguts específics d'un missatge oral.

c) S'ha fet un bon ús dels elements de comunicació no verbal en les argumentacions i exposicions.

d) S'han analitzat els usos i nivells de la llengua i les normes lingüístiques en la comprensió i composició de missatges orals, valorant i revisant els usos discriminatoris, específicament en les relacions de gènere.

e) S'ha utilitzat la terminologia gramatical apropiada en la comprensió de les activitats gramaticals proposades i en la seva resolució.

4.- Utilitza estratègies comunicatives per interpretar i comunicar informació escrita en llengua castellana i catalana, aplicant estratègies de lectura comprensiva i aplicant estratègies d'anàlisi, síntesi i classificació de forma estructurada i progressiva a la composició autònoma dels textos breus seleccionats.

Criteris d'avaluació:

- a) S'han valorat i analitzat les característiques principals dels tipus en relació amb la seva idoneïtat per al treball que desitja fer.
- b) S'han utilitzat eines de recerca diverses en la comprensió d'un text escrit i s'han aplicat estratègies de reinterpretació de continguts.
- c) S'han aplicat, de forma sistemàtica, estratègies de lectura comprensiva en la comprensió dels textos, se n'han extret conclusions per aplicar-les en les activitats d'aprenentatge i se n'han reconegut els possibles usos discriminatoris des de la perspectiva de gènere.
- d) S'ha resumit el contingut d'un text escrit, extraient-ne la idea principal, les secundàries i el propòsit comunicatiu i revisant i reformulant les conclusions obtingudes.
- e) S'ha analitzat l'estructura de diferents textos escrits d'utilització diària i s'han reconegut usos i nivells de la llengua i pautes d'elaboració.
- f) S'han aplicat les principals normes gramaticals i ortogràfiques en la redacció de textos de manera que el text final resulti clar i precís.
- g) S'han desenvolupat pautes sistemàtiques en l'elaboració de textos escrits que permetin la valoració dels aprenentatges desenvolupats i la reformulació de les necessitats d'aprenentatge per millorar la comunicació escrita.
- h) S'han observat pautes de presentació de treballs escrits tenint en compte el contingut, el format i el públic destinatari i s'ha utilitzat un vocabulari adequat al context.
- i) S'han resolt activitats de comprensió i anàlisi de les estructures gramaticals i s'ha comprovat la validesa de les inferències que s'han fet.

5.- Fa la lectura de textos literaris representatius de la literatura en llengua castellana i catalana anteriors al segle XIX i genera criteris estètics per a la construcció del gust personal.

Criteris d'avaluació:

- a) S'han contrastat les etapes d'evolució de la literatura en llengua castellana i catalana en el període considerat i se n'han reconegut les obres principals més representatives.
- b) S'ha valorat l'estructura i l'ús del llenguatge d'una lectura personal d'una obra literària adequada al nivell, situant-la en el seu context i utilitzant instruments protocol·litzats de recollida d'informació.
- c) S'han expressat opinions personals raonades sobre els aspectes més apreciats i menys apreciats d'una obra i sobre la implicació entre el seu contingut i les pròpies experiències vitals.

- d) S'han aplicat estratègies per a la comprensió de textos literaris, tenint en compte els temes i motius bàsics.
- e) S'ha presentat informació sobre períodes, autors i obres de la literatura en llengua castellana i catalana a partir de textos literaris.

MÒDUL DE CIÈNCIES APLICADES

1.- Resol problemes matemàtics en situacions quotidianes, utilitzant els elements bàsics del llenguatge matemàtic i les seves operacions.

Criteris d'avaluació:

- a) S'han identificat els diferents tipus de nombres i s'han utilitzat per interpretar adequadament la informació quantitativa.
- b) S'han fet càlculs amb eficàcia, mitjançant càlcul mental o mitjançant algorismes de llapis i calculadora (física o informàtica).
- c) S'han utilitzat les TIC com a font de recerca d'informació.
- d) S'ha operat amb potències d'exponent natural i enter aplicant les propietats.
- e) S'ha utilitzat la notació científica per representar i operar amb nombres molt grans o molt petits.
- f) S'han representat els diferents nombres reals sobre la recta numèrica.
- g) S'ha caracteritzat la proporció com a expressió matemàtica.
- h) S'han comparat magnituds i se n'ha establert el tipus de proporcionalitat.
- i) S'ha utilitzat la regla de tres per resoldre problemes en què intervenen magnituds directament i inversament proporcionals.
- j) S'ha aplicat l'interès simple i compost en activitats quotidianes.

2.- Reconeix les instal·lacions i el material de laboratori i els valora com a recursos necessaris per fer les pràctiques.

Criteris d'avaluació:

- a) S'han identificat cada una de les tècniques experimentals que s'han d'aplicar.
- b) S'han manipulat adequadament els materials instrumentals del laboratori.

c) S'han tingut en compte les condicions d'higiene i seguretat per a cada una de les tècniques experimentals que s'han d'aplicar.

3.- Identifica propietats fonamentals de la matèria en les diferents formes en què es presenta en la naturalesa, fent servir les seves magnituds físiques i les seves unitats fonamentals en unitats del sistema mètric decimal.

Criteris d'avaluació:

a) S'han descrit les propietats de la matèria.

b) S'han practicat canvis d'unitats de longitud, massa i capacitat.

c) S'ha identificat l'equivalència entre unitats de volum i capacitat.

d) S'han efectuat mesures en situacions reals utilitzant les unitats del sistema mètric decimal i utilitzant la notació científica.

e) S'ha identificat la denominació dels canvis d'estat de la matèria.

f) S'han identificat amb exemples senzills diferents sistemes materials homogènis i heterogènis.

g) S'han identificat els diferents estats d'agregació en què es presenta la matèria utilitzant models cinètics per explicar els canvis d'estat.

h) S'han identificat sistemes materials i s'han relacionat amb el seu estat en la naturalesa.

i) S'han reconegut els diferents estats d'agregació d'una substància ateses la seva temperatura de fusió i ebullició.

j) S'han establert diferències entre ebullició i evaporació utilitzant exemples senzills.

4.- Utilitza el mètode més adequat per a la separació de components de mesclures senzilles i el relaciona amb el procés físic o químic en què es basa.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha identificat i descrit allò que es considera substància pura i mescla.

b) S'han establert les diferències fonamentals entre mesclures i compostos.

c) S'han discriminat els processos físics i químics.

- d) S'han seleccionat, d'un llistat de substàncies, les mescles, els compostos i els elements químics.
- e) S'han aplicat de forma pràctica diferents separacions de mescles per mètodes senzills.
- f) S'han descrit les característiques generals bàsiques de materials relacionats amb les professions, utilitzant les TIC.
- g) S'ha treballat en equip en la realització de tasques

5.- Reconeix com l'energia és present en els processos naturals i descriu fenòmens simples de la vida real.

Criteris d'avaluació:

- a) S'han identificat situacions de la vida quotidiana en què queda de manifest la intervenció de l'energia.
- b) S'han reconegut diferents fonts d'energia.
- c) S'han establert grups de fonts d'energia renovable i no renovable.
- d) S'han mostrat els avantatges i inconvenients (obtenció, transport i utilització) de les fonts d'energia renovables i no renovables, utilitzant les TIC.
- e) S'han aplicat canvis d'unitats de l'energia.
- f) S'ha mostrat en diferents sistemes la conservació de l'energia.
- g) S'han descrit processos relacionats amb el manteniment de l'organisme i de la vida en els quals s'aprecia clarament el paper de l'energia.

6.- Localitza les estructures anatòmiques bàsiques, discriminant els sistemes o aparells als quals pertanyen i associant-los amb les funcions que produeixen en l'organisme.

Criteris d'avaluació:

- a) S'han identificat i descrit els òrgans que configuren el cos humà i se'ls ha associat amb el sistema o aparell corresponent.
- b) S'ha relacionat cada òrgan, sistema i aparell amb la seva funció i se n'han ressenyat les associacions.

- c) S'ha descrit la fisiologia del procés de nutrició.
- d) S'ha detallat la fisiologia del procés d'excreció.
- e) S'ha descrit la fisiologia del procés de reproducció.
- f) S'ha detallat com funciona el procés de relació.
- g) S'han utilitzat eines informàtiques per descriure adequadament els aparells i sistemes.

7.- Diferencia la salut de la malaltia, relaciona els hàbits de vida amb les malalties més freqüents i reconeix els principis bàsics de defensa contra aquestes.

Criteris d'avaluació:

- a) S'han identificat situacions de salut i de malaltia per a les persones.
- b) S'han descrit els mecanismes encarregats de la defensa de l'organisme.
- c) S'han identificat i classificat les malalties infeccioses i no infeccioses més comunes en la població i se n'han reconegut les causes, la prevenció i els tractaments.
- d) S'han relacionat els agents que causen les malalties infeccioses habituals amb el contagi produït.
- e) S'ha entès l'acció de les vacunes, els antibiòtics i altres aportacions de la ciència mèdica per al tractament i la prevenció de malalties infeccioses.
- h) S'ha reconegut el paper que tenen les campanyes de vacunació en la prevenció de malalties infeccioses i s'han descrit adequadament els aparells i sistemes.
- f) S'ha descrit el tipus de donacions que existeixen i els problemes que es produeixen en els trasplantaments.
- g) S'han reconegut situacions de risc per a la salut relacionades amb el seu entorn professional més pròxim.
- h) S'han dissenyat pautes d'hàbits saludables relacionats amb situacions quotidianes.

8.- Elabora menús i dietes equilibrades senzilles diferenciant els nutrients que contenen i adaptant-los als diferents paràmetres corporals i a situacions diverses.

Críteris d'avaluació:

- a) S'ha discriminat entre el procés de nutrició i el d'alimentació.
- b) S'han diferenciat els nutrients necessaris per al manteniment de la salut.
- c) S'ha reconegut la importància d'una bona alimentació i de l'exercici físic en la cura del cos humà.
- d) S'han relacionat les dietes amb la salut, diferenciant les necessàries per mantenir la salut de les que poden perjudicar-la.
- e) S'ha fet el càlcul sobre balanços calòrics en situacions habituals del seu entorn.
- f) S'ha calculat el metabolisme basal i els seus resultats s'han representat en un diagrama per establir comparacions i conclusions.
- g) S'han elaborat menús per a situacions concretes, investigant a la xarxa les propietats dels aliments.

9.- Resol situacions quotidianes, utilitzant expressions algebraiques senzilles i aplicant els mètodes de resolució més adequats.

Críteris d'avaluació:

- a) S'han concretat propietats o relacions de situacions senzilles mitjançant expressions algebraiques.
- b) S'han simplificat expressions algebraiques senzilles utilitzant mètodes de desenvolupament i factorització.
- c) S'ha aconseguit resoldre problemes de la vida quotidiana en què sigui necessari el plantejament i la resolució d'equacions de primer grau.
- d) S'han resolt problemes senzills utilitzant els mètodes gràfics i les TIC.

ORIENTACIONS PEDAGÒGIQUES

La metodologia ocupa un paper important en el procés d'e/a i molt més amb el grup d'alumnes que componen aquesta formació professional bàsica. Per tant, aquesta serà general i interdisciplinària entre tots els mòduls que la formen.

Ens basarem en els principis constructivistes, sempre partirem dels coneixements previs dels alumnes, pel que serà necessari fer una avaluació inicial (oral/escrita) al començament de cada unitat didàctica.

Els continguts i la pròpia metodologia han d'estar al servei de les condicions generals de l'alumnat i de les seves expectatives.

La metodologia serà activa, implicarem l'alumnat en el seu aprenentatge fent-los de guia per tal que aprenguin a aprendre, sempre tenint en compte les individualitats, fomentant activitats de reforç o d'ampliació segons les necessitats de cada un dels alumnes.

Hem d'aconseguir que els aprenentatges siguin sempre significatius. Cada un dels continguts han d'estar connectats amb els seus interessos i amb l'opció de formació professional bàsica que hagin escollit.

Els continguts seran abordats des d'una pràctica totalment participativa per part dels alumnes, ja sigui fent-los entrar en debats o cercant informació en el món que els envolta, o en els mitjans de comunicació, Internet, biblioteca...

Gràcies a la dotació de l'aula en recursos TIC (pissarra digital) aquests recursos seran utilitzats diàriament en els diferents mòduls.

MÒDUL DE COMUNICACIÓ I SOCIETAT I

Aquest mòdul contribueix a assolir les competències per a l'aprenentatge permanent i conté la formació perquè les alumnes i els alumnes siguin capaços de reconèixer les característiques bàsiques dels fenòmens relacionats amb l'activitat humana i millorar les seves habilitats comunicatives.

L'estratègia d'aprenentatge per a l'ensenyament d'aquest mòdul, que integra coneixements bàsics relatius a ciències socials, llengua castellana i literatura, llengua catalana i literatura i llengua anglesa, està enfocada a l'ús d'eines bàsiques de l'anàlisi textual, l'elaboració d'informació estructurada, tant oral com escrita, la localització espaciotemporal dels fenòmens socials i culturals i el respecte a la diversitat de creences i a les pautes de relació quotidiana en diferents societats i grups humans, i involucra els estudiants en tasques significatives que els permetin treballar de manera autònoma i en equip.

La formació del mòdul es relaciona amb els següents objectius generals del cicle formatiu n), ñ), o), p), q) i r) i les competències professionals, personals i socials m), n), ñ), o) i p) del títol. A més, es relaciona amb els objectius s), t), u), v), w), x) i y) i les competències q), r), s), t), u), v) i w) que s'inclouen en aquest mòdul professional de forma coordinada amb la resta de mòduls professionals.

Les línies d'actuació en el procés d'ensenyament i aprenentatge que permeten assolir els objectius del mòdul estan orientades cap a:

– La concreció d'un pla personalitzat de formació que tingui com a objectiu aconseguir la integració de l'alumne en les situacions d'aprenentatge proposades, mitjançant l'aplicació d'estratègies motivadores.

– La potenciació de l'autonomia en l'execució de les activitats i en la gestió del seu temps d'aprenentatge en l'àmbit de les competències i els continguts de l'àmbit sociolingüístic.

- La realització de dinàmiques sobre el desenvolupament d'habilitats socials que afavoreixin l'assentament d'hàbits de disciplina i de treball individual i en equip.
- La utilització d'estratègies, recursos i fonts d'informació al seu abast, fomentant l'ús de les TIC, que contribueixin a la reflexió sobre la valoració de la informació necessària per construir explicacions estructurades de la realitat que l'envolta.
- La utilització de mètodes globalitzadors (projectes, centres d'interès, entre d'altres) que permetin la integració de l'alumnat en les activitats d'aprenentatge, concretada en una metodologia de treball que els relacioni amb l'actualitat.
- La programació d'activitats que es relacionin, sempre que sigui possible, amb capacitats que es derivin del perfil professional.

Les línies d'actuació en el procés d'ensenyament i aprenentatge que permeten assolir els objectius del mòdul en relació amb les ciències socials estan relacionades amb:

- La integració motivadora de sabers que li permetin analitzar i valorar la diversitat de les societats humanes.
- La utilització de recursos i fonts d'informació al seu abast per organitzar la informació que extregui i afavorir-ne la integració en el treball educatiu.
- El reconeixement de l'empremta del passat en la vida diària mitjançant l'apreciació de la diversitat dels grups humans i els seus èxits al llarg del temps.
- La valoració dels problemes del seu entorn a partir de l'anàlisi de la informació disponible, la formulació d'explicacions justificades i la reflexió sobre la seva actuació davant d'aquestes en situacions d'aprenentatge pautades.
- La potenciació de les capacitats d'observació i els criteris de gaudi de les expressions artístiques mitjançant l'anàlisi pautada de produccions artístiques arquetípiques, apreciand-ne els valors estètics i temàtics.

Les línies d'actuació en el procés d'ensenyament i aprenentatge que permeten assolir els objectius del mòdul en relació amb l'aprenentatge de les llengües estan relacionades amb:

- La utilització de la llengua tant en la interpretació com l'elaboració de missatges orals i escrits senzills, mitjançant el seu ús en diferents tipus de situacions comunicatives i textuales del seu entorn.

- La utilització d'un vocabulari adequat a les situacions del seu entorn que orienti la concreció dels continguts, les activitats i els exemples que s'utilitzen en el mòdul.
- La selecció i execució d'estratègies didàctiques que facilitin l'autoaprenentatge i que incorporin l'ús de la llengua en situacions de comunicació com més reals millor, utilitzant les possibilitats de la tecnologia de la informació i de la comunicació (correu electrònic, SMS, Internet, xarxes socials, entre d'altres).
- La utilització de les tècniques de comunicació per potenciar el treball en equip que els permeti integrar-se en les activitats educatives amb garantia d'èxit.
- L'apreciació de la varietat cultural i de costums presents en el seu entorn, posant-la en relació amb les necessitats derivades de l'ús de la llengua amb diferents parlants.
- El desenvolupament d'hàbits de lectura que els permetin gaudir de la producció literària mitjançant l'ús de textos seleccionats segons les seves necessitats i característiques.

TRACTAMENT DE LA LECTURA

La lectura comprensiva serà una pràctica habitual, continua i transversal en l'aprenentatge dels continguts de totes les àrees. Entenem que la comprensió és una condició per a l'aprenentatge significatiu, per tant, la comprensió dels textos és la primera passa per a què els nostres alumnes entenguin, relacionin, assimilin i recordin els conceptes específics de cada àrea i ho sàpiguen interrelacionar.

A l'aula utilitzarem: la lectura prèvia, la lectura lenta i la lectura de síntesi i assimilació personal.

Farem proves de comprensió lectora al llarg del curs hi hauran de llegir un llibre de català i un de castellà al segon i tercer trimestre.

CIÈNCIES APLICADES I

Aquest mòdul contribueix a assolir les competències per a l'aprenentatge permanent i conté la formació perquè l'alumne sigui conscient tant de la seva pròpia persona com del mitjà que l'envolta.

Els continguts d'aquest mòdul contribueixen a consolidar i aplicar hàbits saludables en tots els aspectes de la seva vida quotidiana. Així mateix, utilitzen el llenguatge operacional de les matemàtiques en la resolució de problemes de diferent índole, aplicats a qualsevol situació, tant en la seva vida quotidiana com en la seva vida laboral.

L'estratègia d'aprenentatge per a l'ensenyament d'aquest mòdul, que integra ciències com les matemàtiques, la química, la biologia i la geologia, s'enfoca als conceptes principals i els principis de les ciències, i involucra els estudiants en la solució de problemes senzills i altres tasques significatives, per tal que puguin treballar de manera autònoma per construir el seu propi aprenentatge i culminar amb resultats reals generats per ells mateixos.

La formació del mòdul contribueix a assolir els objectius j), k), l), m) i n) del cicle formatiu i les competències j), k), l) i m) del títol. A més, es relaciona amb els objectius s), t), u), v), w), x) i y) i les competències q), r), s), t), u), v) i w) que s'inclouen en aquest mòdul professional de forma coordinada amb la resta de mòduls professionals.

Les línies d'actuació en el procés d'ensenyament i aprenentatge que permeten assolir les competències del mòdul tracten sobre:

- La utilització dels nombres i les seves operacions per resoldre problemes.
- El reconeixement de les formes de la matèria
- El reconeixement i ús de material de laboratori bàsic
- La identificació i localització de les estructures anatòmiques.
- La realització d'exercicis d'expressió oral, aplicant les normes bàsiques d'atenció al públic.
- La importància de l'alimentació per a una vida saludable.
- La resolució de problemes, tant en l'àmbit científic com quotidià.

TEMPORALITZACIÓ

La seqüenciació i la distribució horària setmanal dels mòduls professionals que integren cada cicle formatiu de formació professional bàsica és la que es determina en la norma que estableix el desenvolupament curricular de cadascun dels cicles esmentats.

Els continguts seran repartits equitativament en els tres trimestres.

ACTIVITATS D'ENSENYANÇA-APRENTATGE

Les activitats d'ensenyança-aprenentatge estan destinades a reforçar i millorar els aprenentatges adquirits en tots els mòduls amb la finalitat d'assolir els objectius utilitzant una metodologia motivadora i estimulante.

El tipus d'activitats que durem a terme seran:

D'avaluació.- Es realitzaran activitats, una vegada finalitzada la unitat, amb la finalitat de comprovar el que han après i poder reforçar els continguts on presentin una major dificultat. Es realitzaran, també, aquests tipus d'activitats a final de cada trimestre (sempre que el professor ho consideri oportú).

De reforç.- Una vegada realitzades les activitats d'avaluació, es reforçaran aquells continguts que presentin més dificultats.

De formació.- Es faran aquest tipus d'activitats al llarg del curs amb la finalitat de reforçar de manera pràctica els continguts desenvolupats a cada tema de cada un dels diferents mòduls.

Aquestes activitats es duran a terme tenint en compte el principi d'individualització, per la qual cosa es valoraran les capacitats de cada alumne/a i es realitzaran activitats de recuperació per aquells alumnes que no superin les corresponents avaluacions.

Aquestes activitats consistiran , o bé en una prova escrita de recuperació o en l'entrega d'un treball corresponent al mòdul suspès.

Recuperació de les avaluacions: procés d'avaluació contínua.

Entenem que cada alumne/a ha de recuperar tot allò on no ha arribat als objectius proposats, de manera que haurà de realitzar o rectificar aquells treballs que no ha fet en el seu moment o que no ha realitzat de manera satisfactòria, tornar a estudiar els continguts de l'avaluació si es constata que és allà on radica la seva dificultat. De manera que no pot haver un únic mecanisme de recuperació, ja que aquest s'ajustarà a la realitat dels alumnes a cada avaluació. Acordarem amb els alumnes el moment més adequat per a la realització de les proves o treballs necessaris.

Recuperació extraordinària per alumnat absentista o d'incorporació tardana

A dins aquest grup d'alumnes, diferenciarem tres casos distints i tres procediments per recuperar els continguts treballats:

a) Alumnes amb faltes justificades per malaltia greu que impedeix la seva assistència a classe. Per aquests alumnes, si no han funcionat altres mecanismes institucionals d'ajuda domiciliària o hospitalària, s'elaboraran propostes d'activitats que podran fer a ca seva, si les característiques de la malaltia ho permeten, o després de la seva incorporació al centre.

Així mateix, se'ls hi proposarà proves escrites de recuperació sobre els continguts treballats durant la seva absència.

b) Alumnes que s'incorporen tard al programa

A aquests alumnes se'ls hi proposaran activitats sobre els continguts treballats abans de la seva incorporació.

c) Alumnes absentistes que rectifiquen la seva actitud i que han presentat de manera esporàdica o sistemàtica un gran número de faltes d'assistència no justificades. Se'ls hi proposaran activitats i proves escrites de recuperació sobre els continguts treballats durant la seva absència.

AVALUACIÓ I CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Tenint en compte com a referent els diferents objectius establerts a les programacions fetes per l'equip educatiu de la formació professional bàsica, l'avaluació serà contínua, formativa i integradora. En consonància en el que hem dit anteriorment, és convenient contemplar tres moments d'avaluació dels continguts:

a) Avaluació inicial.- Es realitzarà a l'inici del programa per fer un diagnòstic de la situació de partida dels alumnes i de l'ajustament de la programació segons les seves necessitats.

b) Avaluació formativa.- Es durà a terme durant tot el període de duració del curs.

c) Avaluació final.- Es realitzarà al final del programa i servirà per valorar si els alumnes han aconseguit els objectius proposats.

Les estratègies i instruments d'avaluació seran diversos en funció de les característiques del grup-classe i avaluarem el procés seguit per l'alumnat, la pràctica docent, els objectius, continguts i metodologia del programa, les activitats programades, els aspectes materials i el funcionament en general del programa.

En relació als procediments d'avaluació i qualificació de l'alumnat tendrem en compte:

- L'observació i anàlisi de tasques:

- . Assistència a classe.
- . Participació en les activitats de l'aula
- . Treball, deures, etc interès, ordre i neteja en el treball diari.
- . Quadern de l'alumne/a.

- Proves

- . Exàmens.- Quan acabi la unitat o tema, es realitzarà una prova escrita o oral dels diferents mòduls.

- Treballs.-

Es faran treballs al llarg del curs que seran d'entrega obligatòria per a l'alumnat.

A les assignatures de llengua catalana i castellana es triaran llibres de lectura i els alumnes hauran de fer un resum de cada capítol i una exposició oral a classe. La lectura, treball i exposició oral és obligatòria.

No podran aprovar l'assignatura si no compleixen els requisits mínims.

Per tant, els instruments d'avaluació del desenvolupament dels alumnes seran: l'observació, seguiment dels treballs a classe, seguiment dels quaderns, preguntes a classe i exercicis, exàmens, deures fets i entregats el dia acordat i el comportament dins classe.

Els criteris de qualificació als diferents Mòduls seran els següents: els coneixements suposaran un 60% de la qualificació(la nota mínima serà un quatre) els treballs i exposicions un 20%(la nota mínima serà un quatre) i l'actitud suposarà un 20%(assistència, participació, comportament, material, deures... La nota mínima serà d'un quatre)

ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

La formació professional bàsica s'organitza d'acord amb el principi d'atenció a la diversitat dels alumnes

i les alumnes i el seu caràcter d'oferta obligatòria. Les mesures d'atenció a la diversitat estan orientades

a respondre a les necessitats educatives concretes dels alumnes i les alumnes i a la consecució dels resultats d'aprenentatge vinculats a les competències professionals del títol, i respon al dret a una educació inclusiva que els permeti assolir els objectius esmentats i la titulació corresponent, segons el que estableix la normativa vigent en matèria de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social.

Per aquest motiu, a l'hora d'avaluar els/les nostres alumnes, tindrem en compte principalment el progrés de l'alumnat dia a dia. Partirem d'un currículum obert i flexible. Les adaptacions en els elements bàsics de l'alumnat suposa modificar els mètodes d'ensenyament, els continguts, etc. que es consideren adequats per a la majoria de l'alumnat. L'avaluació contínua és l'instrument potenciador del tractament diversificat.

Aquí és on adquireix major sentit l'avaluació diagnòstica, la qual ens permetrà detectar i conèixer des del començament el punt de partida en què es troba cada alumne/a i, a partir d'aquí, s'avaluarà la participació i l'interès i el progrés continu.

MESURES DE REFORÇ I SUPORT

Amb l'objectiu d'establir una programació que s'ajusti a la realitat del nostre alumnat haurem de fer una valoració de les seves característiques segons els paràmetres següents:

Què valoram: situació econòmica i cultural de la família, rendiment de l'alumne/a en l'etapa anterior, personalitat, afeccions i interessos...

Com obtindrem la informació: qüestionari previ a l'alumnat, entrevista individual, anàlisi de l'expedient escolar de Primària i Secundària.

Dins les adaptacions curriculars diferenciarem dos models de resposta en funció de les situacions de diferent naturalesa que trobarem:

- Adaptacions per a alumnes amb necessitats educatives especials (ANEE). Els casos en què hi hagi dificultats serioses perquè un/a alumne/a assoleixi els objectius corresponents al seu nivell implicaran també una consideració especial i hauran de conduir al disseny d'un currículum individual(possibilitat de fer en dos anys el curs de Formació Professional Bàsica).

Tractament dels Alumnes amb NEE

L'alumnat amb necessitat educatives especials es beneficiarà d'un tractament individualitzat gràcies al suport que rebrà unes determinades hores per part d'un professor/a especialitzat(logopeda, PT).

- Modificacions en el temps d'assoliment dels objectius: Conscients que aquests alumnes necessiten més temps per assolir els diferents coneixements, adaptarem la temporalització dels continguts d'acord amb el seu ritme.

- Adequacions en els criteris d'avaluació en funció de les seves dificultats específiques: adaptació dels percentatges que atorgam als diferents tipus de continguts (procedimentals, conceptuals i actitudinals), etc.

- Adaptacions sobre la programació didàctica general. No afecten els aspectes prescriptius del currículum. Tracten, senzillament, de facilitar el procés educatiu de cada alumne/a considerat individualment.

Les adaptacions que es preveuen es refereixen als aspectes següents: agrupaments, continguts, activitats, metodologia, materials utilitzats, procediments i instruments d'avaluació.

ORGANITZACIÓ DELS ESPAIS, RECURSOS HUMANS I MATERIALS

Els alumnes de Formació Professional Bàsica compten amb dos espais ben diferenciats. Tota la part pràctica es du a terme a les aules específiques (de cuina i d' electricitat) i la part dels mòduls associats als blocs comuns a les seves aules corresponents.

A l'IES Puig de Sa Font hi ha dos perfils de Formació Professional Bàsica.

Els tutors són els encarregats de fer els mòduls professionals específics i la resta de mòduls són impartits per diferents professors/es.

A la pàgina web del nostre centre està especificat el material que s'empra per treballar el currículum:

- Quadern d'exercicis
- Apunts de la pissarra.
- Fotocòpies facilitades pel mestre.
- Altres llibres de consulta (enciclopèdies, diccionaris, llibres de temàtica concreta,.....)
- Material d'Internet.
- Pissarra digital

ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

Les activitats extraescolars tenen com objectiu oferir a l'alumnat la possibilitat de mantenir activitats esportives i culturals que, al mateix temps contribueixen a la consecució dels objectius programats, afavoreixen l'adquisició d'hàbits positius en relació a l'oci i al temps lliure. Aquestes activitats estan programades en funció de les característiques de cada grup d'alumnes i, sempre que sigui possible, amb la seva participació.

Els objectius que ens proposam són els següents:

1. Cercar alternatives d'oci i temps lliure.
2. Coordinar-se amb les associacions del nostre municipi i participar en les seves activitats.
3. Responsabilitzar-se en l'organització i realització de les activitats que es programin.

Per tant, organitzarem activitats culturals, recreatives, esportives... programades amb els alumnes en funció dels seus interessos. Es potenciarà també la coordinació amb altres projectes d'iniciació Professional que es duïguin a terme a la nostra localitat.

Entre altres, es programen les següents visites:

- Centre d'Informació Juvenil de Son Servera
- Visita a fires i mercats
- Visita a empreses relacionades amb el sector laboral que ens ocupa
- Sortides per conèixer l'entorn local

Comunicació i societat II

CIÈNCIES SOCIALS

Valoració de les societats contemporànies:

- La construcció dels sistemes democràtics.
  - La Il·lustració i les seves conseqüències.
  - La societat liberal.
    - +El pensament liberal.
      - +L'era de les revolucions: principals característiques i localització geogràfica.
      - +La societat liberal espanyola. Principals fites i evolució.
  - La societat democràtica.
    - +Els moviments democràtics des del segle XIX.
    - +Les preocupacions de la societat actual: igualtat d'oportunitats, medi ambient i participació ciutadana.
- Estructura econòmica i la seva evolució.
  - Principis d'organització econòmica. L'economia globalitzada actual.
  - La segona globalització. Sistemes colonials i segona revolució industrial.
  - Crisi econòmica i model econòmic keynesià.
  - La revolució de la informació i la comunicació. Els grans mitjans: característiques i influència social.
  - Tercera globalització: els problemes del desenvolupament.
  - Evolució del sector productiu propi.
- Relacions internacionals.
  - Grans potències i conflicte colonial.
  - La guerra civil europea.
    - +Causes i desenvolupament de la Primera Guerra Mundial i les seves conseqüències.

+Causes i desenvolupament de la Segona Guerra Mundial i les seves conseqüències.

+Els altres conflictes: la Guerra Civil espanyola en el seu context.

-Descolonització i guerra freda. La dictadura franquista en el seu context.

-El món globalitzat actual.

-Espanya en el marc de les relacions actuals. Amèrica Llatina i el Magrib.

- La construcció europea.

- Art contemporani.

-El significat de l'obra artística en el món contemporani globalitzat.

-La ruptura del cànon clàssic. Avantguardes històriques. L'art actual. Gaudi i construcció de criteris estètics.

-El cinema i el còmic com a entreteniment de masses.

- Tractament i elaboració d'informació per a les activitats educatives.

-Treball col·laboratiu.

-Presentacions i publicacions web.

Valoració de les societats democràtiques:

- La Declaració Universal dels Drets Humans.

-Els drets humans en la vida quotidiana.

-Conflictes internacionals actuals.

-Els organismes internacionals.

- El model democràtic espanyol.

-Característiques dels models democràtics existents: el model anglosaxó i el model continental europeu. La seva extensió a altres societats.

-La construcció de l'Espanya democràtica.

-La Constitució espanyola. Principis. Carta de drets i deures i les seves implicacions en la vida quotidiana. El model representatiu. Model territorial i la seva representació en el mapa.

- El principi de no discriminació en la convivència diària.

- Resolució de conflictes.

-Principis i obligacions que la fonamenten.

-Mecanismes per a la resolució de conflictes.

-Actituds personals davant dels conflictes.

-Tractament i elaboració d'informació per a les activitats educatives.

-Processos i pautes per al treball col·laboratiu.

-Preparació i presentació d'informació per a activitats deliberatives.

-Normes de funcionament i actituds en el contrast d'opinions.

LLENGUA CASTELLANA

ESTRATÈGIES DE COMUNICACIÓ ORAL

- Textos orals.

- Característiques dels formats audiovisuals.
- Característiques de les conferències, xerrades o altres formats de caràcter acadèmic.
- Tècniques d'escolta activa en la comprensió de textos orals.
  - Memòria auditiva.
  - Atenció visual.
  - Recursos per a la presa de notes.
- L'exposició d'idees i arguments.
  - Organització i preparació dels continguts: il·lació, successió i coherència.
  - Estructura.
  - Ús de la veu i la dicció.
  - Usos orals informals i formals de la llengua.
  - Adequació al context comunicatiu.
  - Estratègies per mantenir l'interès.
  - Llenguatge corporal.
- Aplicació de les normes lingüístiques en la comunicació oral.
  - Organització de la frase: estructures gramaticals bàsiques.
  - Coherència semàntica.
- Utilització de recursos audiovisuals.

ESTRATÈGIES DE COMUNICACIÓ ESCRITA

- Treballs, informes, assajos i altres textos acadèmics i científics.
- Aspectes lingüístics a tenir en compte.
  - Registres comunicatius de la llengua; factors que en condicionen l'ús.
  - Diversitat lingüística espanyola.
  - Variacions de les formes d'íctiques en relació amb la situació.
  - Estil directe i indirecte.
- Estratègies de lectura amb textos acadèmics.
- Pautes per a la utilització de diccionaris especialitzats.
- Estratègies en el procés de composició d'informació acadèmica.
- Presentació de textos escrits.
  - Aplicació de les normes gramaticals.
  - Aplicació de les normes ortogràfiques.
  - Aplicació de normes tipogràfiques.
  - Instrumentes de suport per millorar el text. Composició i maquetació. Usos avançats del processador de textos.
- Anàlisi lingüística de textos escrits.
  - Connectors textuais: causa, conseqüència, condició i hipòtesi.
  - Les formes verbals en els textos. Valors aspectuals de les perífrasis verbals.
  - Sintaxi: complements, frases compostes.
  - Estratègies per millorar l'interès de l'oient.

TEXTOS LITERARIS DES DEL S. XIX

- Pautes per llegir i interpretar textos literaris.
- Instrumentes per recollir informació de la lectura d'una obra literària.
- La literatura i els seus gèneres.
  - Característiques de la novel·la contemporània.
  - Les formes poètiques i teatrals a partir de les avantguardes històriques.

- Evolució de la literatura en llengua castellana des del segle XIX fins a l'actualitat.

LLENGUA CATALANA

LA COMUNICACIÓ ORAL

- Textos orals.
  - Trets i tipologia.
  - Conferències, col·loquis, tertúlies, debats, etc.
- Tècniques per comprendre textos orals.
  - Recursos mnemotècnics.
  - Escolta activa.
  - Empatia.
  - Estratègies de presa d'apunts.
- L'exposició i l'argumentació.
  - Elecció del tema i recollida d'informació.
  - Estructuració dels continguts.
  - Adequació al temps i a les normes: context comunicatiu, estil, registre, correcció, etc.
  - Entonació i dicció.
  - Estratègies per mantenir l'atenció.
  - Llenguatge corporal.
- Aplicació de les propietats textuais a l'oralitat. Coherència i cohesió.
- Utilització de recursos audiovisuals.

LA COMUNICACIÓ ESCRITA

- Trets bàsics de textos escrits acadèmics i científics: informes, assajos, treballs, etc.
- Característiques lingüístiques generals: registres, tecnicismes, pronominalitzacions, dixis, etc
- Estratègies de lectura amb textos acadèmics.
- Ús adequat de diccionaris especialitzats.
- Estratègies en el procés de producció de textos acadèmics.
- Presentació aplicació de les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques, i ús avançat dels recursos TIC en la de produccions escrites.

- Anàlisi lingüística de textos escrits: connectors textuais (causa, conseqüència, condició i hipòtesi), valors de les formes verbals i les perífrasis, sintaxi (l'oració composta).
- Recursos per captar i mantenir l'atenció de l'oient.

TEXTOS LITERARIS DES DEL S. XIX

- Estratègies per a la lectura i la interpretació de textos literaris.
- Eines per a la consulta i el recull d'informació sobre una obra literària.
- Característiques generals de la novel·la contemporània a partir de fragments d'autors i obres representatives.
- Lectura i comentari guiat de textos pertanyents als gèneres poètic i teatral del segle XIX fins a l'actualitat.

Interpretació i comunicació de textos orals quotidians en llengua anglesa:

- Distinció d'idees principals i secundàries de textos orals breus i senzills, missatges directes i converses telefòniques, presentats de manera clara i organitzada.
- Descripció d'aspectes concrets de persones, relacions socials, llocs, serveis bàsics, objectes i de gestions senzilles.
- Experiències de l'àmbit personal, públic i professional: serveis públics i procediments administratius senzills, entre d'altres.
- Narració d'esdeveniments i experiències del present, el passat i el futur: activitats molt rellevants de l'activitat personal i professional.
- Lèxic, frases i expressions per realitzar transaccions i gestions quotidianes de l'àmbit personal i professional.
- Tipus de textos i la seva estructura: models de comunicacions formals i informals.
- Recursos gramaticals:
  - Temps i formes verbals simples i compostes. Formes no personals del verb.
  - Funcions comunicatives associades a situacions habituals: expressar actituds, demanar un favor i influir en l'interlocutor, entre d'altres.
  - Elements lingüístics fonamentals.
  - Marcadors del discurs: estructuradors, connectors i reformuladors.
  - Oracions subordinades senzilles.
- Estratègies de comprensió i escolta activa: ús del context verbal i dels coneixements previs del tema.
- Pronunciació de fonemes o grups fònics que presentin més dificultat. Patrons d'entonació i ritme més habituals.
- Ús de registres adequats en les relacions socials. Normes de cortesia de països de parla anglesa en situacions habituals de l'àmbit personal i professional.

LLENGUA ANGLESA

- Estratègies d'interacció per mantenir i seguir una conversa: atendre els aspectes més rellevants i respectar els torns de paraula.
- Ús de frases estandarditzades per iniciar el discurs, per evitar silencis o errades en la comunicació i per comprovar la interpretació adequada del missatge, entre d'altres.

Interpretació i elaboració de missatges escrits en llengua anglesa:

- Informació global i específica de missatges senzills referents a aspectes bàsics quotidians de l'àmbit personal i professional: cartes comercials i socials, notes, xats, missatges breus en fòrums virtuals.
- Composició de textos escrits breus i ben estructurats: transformació, modificació i expansió de frases. Combinació d'oracions: subordinades substantives i adverbials.
- Lèxic per fer transaccions i gestions quotidianes, necessàries, senzilles i concretes de l'àmbit personal i professional.
- Terminologia específica de l'àrea professional dels alumnes. Ús de textos característics dels sectors d'activitat.
- Funcions comunicatives associades.
- Recursos gramaticals:
  - Marcadors del discurs: estructuradors, connectors i reformuladors. Ús dels nexes.
  - Ús de les oracions simples i compostes en el llenguatge escrit.
- Estratègies i tècniques de comprensió lectora: identificació del tema, inferència de significats pel context.
- Propietats bàsiques del text: coherència, cohesió textual i adequació (registre de llengua, context i situació).
- Normes socioculturals en les relacions de l'àmbit personal i professional en situacions quotidianes.
- Estratègies de planificació del missatge. Causes dels errors sistemàtics i estratègies per suplir la manca de vocabulari i d'estructura.

METODOLOGIA

A l'hora de programar les diferents activitats haurem de tenir en compte una sèrie de criteris metodològics i didàctics:

L'aprenentatge ha de partir del nivell de desenvolupament de l'alumnat i dels seus **coneixements previs**. Hem d'afavorir situacions en què els alumnes hagin d'actualitzar els seus coneixements.

L'aprenentatge és **responsabilitat** tant de l'ensenyant com de l'aprenent.

Cal treballar amb una **pedagogia activa i constructivista**: l'activitat mental constructiva de l'alumnat és el factor fonamental de l'aprenentatge: és l'alumne/a qui, en darrer terme, modifica i reelabora els esquemes mentals dels seus coneixements, construint, d'aquesta

manera, el seu propi aprenentatge. El paper del professorat hi és fonamental: és mediador i guia d'aquest aprenentatge. Hem d'atendre aspectes referits al clima de participació i d'integració de l'alumnat en el procés d'aprenentatge:

- Integració activa de l'alumnat en la dinàmica general de l'aula i en l'adquisició i configuració dels aprenentatges.
- Participació en el disseny i desenvolupament del procés d'ensenyament i aprenentatge.
- També és important arbitrar dinàmiques que fomentin el treball en grup.

4. Per a afavorir la **motivació** és fonamental partir dels interessos, demandes, necessitats i expectatives de l'alumnat. Hem de programar situacions d'aprenentatge que tinguin sentit per a l'alumnat, a fi que resultin motivadores.

Hem de procurar que els nous aprenentatges que construeix l'alumnat siguin **significatius**, és a dir, que estiguin i relacionats de forma coherent amb els coneixements previs de l'alumne/a. És important propiciar activitats de reflexió personal del que s'ha realitzat i s'ha après, de manera que l'alumnat pugui analitzar i elaborar conclusions referents a l'avanç en l'aprenentatge.

1. Cal assegurar la construcció d'aprenentatges significatius a través de la mobilització dels seus coneixements previs i de la **memorització comprensiva**.
2. Cal possibilitar que l'alumnat dugui a terme aprenentatges significatius amb **autonomia**.
3. L'aprenentatge ha de ser **funcional**, és a dir, ha de ser aplicable a la pràctica i, alhora, ha de servir per a poder fer nous aprenentatges (aprendre a aprendre).
4. Les activitats han d'atendre a la **diversitat**. La nostra intervenció educativa amb l'alumnat assumeix com un dels seus principis bàsics tenir en compte els diferents ritmes d'aprenentatge, així com els diferents interessos i motivacions.
5. El **clima** de treball ha de ser positiu, d'acceptació mútua i de cooperació que afavoresqui les relacions entre l'alumnat i el professorat.
6. Cal potenciar l'autoconcepte, l'**autoestima** i l'equilibri personal i afectiu de l'alumnat. Així, hem de valorar positivament els seus èxits i hem d'evitar de posar-los en situacions exemplificatives o de ridícul com a conseqüència d'un fracàs o d'una mala actitud. Així mateix, hem d'exigir que l'alumnat respecte a tot el professorat.

La metodologia serà fonamentalment activa, fomentant la participació de l'alumnat en els processos d'ensenyament i aprenentatge. Com correspon a una àrea de llengua els plantejaments seran eminentment comunicatius i tendiran a desenvolupar al màxim la competència lingüística en les diferents llengües.

Ja que l'àmbit comunicatiu és l'eix vertebrador es treballarà sempre amb l'objectiu que l'alumne assolisqui les quatre habilitats lingüístiques. El fet de desenvolupar la competència comunicativa suposa adquirir coneixements a través de la pràctica i la participació actives en àmbits socials que es poden dur a terme tant en el context educatiu formal, a través del currículum, com en els contextos comunicatius no formals i informals.

En aquest sentit s'han de dissenyar tasques o situacions d'aprenentatge que possibiliten, imiten o reproduesquin de la manera més fidel possible situacions reals d'interacció, comprensió i expressió oral i escrita, de manera que els estudiants puguin aplicar els coneixements apresos.

RESULTATS D'APRENTATGE I CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Interfereix les característiques essencials de les societats contemporànies a partir de l'estudi de la seva evolució històrica, analitzant els trets bàsics de la seva organització social, política i econòmica.

Criteris d'avaluació:

- a) S'han discriminat les conseqüències per a l'organització de les societats actuals dels corrents ideològics que l'han format.
- b) S'ha valorat el model de relacions econòmiques globalitzat actual mitjançant l'estudi de les transformacions econòmiques produïdes com a conseqüència de les innovacions tecnològiques i els sistemes organitzatius de l'activitat productiva.
- c) S'han categoritzat les característiques de l'organització social contemporània, a analitzant l'estructura i les relacions socials de la població actual i la seva evolució durant el període.
- d) S'ha examinat l'evolució de les relacions internacionals contemporànies, elaborant explicacions causals i consecutives que permeten desenvolupar opinions pròpies sobre els conflictes actuals.
- e) S'ha valorat el procés d'unificació de l'espai europeu, analitzant la seva evolució, argumentant la seva influència en les polítiques nacionals dels països membres de la Unió Europea.
- f) S'ha associat l'evolució dels esdeveniments històrics globals amb l'evolució històrica de l'Estat espanyol, identificant les seves fases d'evolució, els principals conflictes i la seva situació actual.
- g) S'han identificat els trets essencials de l'art contemporani i la seva evolució fins a l'actualitat, construint opinions i criteris propis d'ordre estètic.
- h) S'ha analitzat l'evolució del sector o dels sectors productius propis del títol, descrivint les seves transformacions i principals fets de l'evolució en els seus sistemes organitzatius i tecnològics.
- i) S'han elaborat instruments pautats de recollida i difusió d'informació que permeten l'avaluació dels aprenentatges realitzats, utilitzant el vocabulari adient.

j) S'han desenvolupat comportaments acords amb el desenvolupament del propi esforç i el treball col·laboratiu.

2. Valora els principis bàsics del sistema democràtic analitzant les seves institucions i les diferents organitzacions polítiques i econòmiques en què es manifesta i inferint pautes d'actuació per acomodar el seu comportament al compliment d'aquests principis.

Criteris d'avaluació:

a) S'han reconegut els principis bàsics de la Declaració Universal de Drets Humans i la seva situació en el món actual, valorant la seva implicació per a la vida quotidiana.

b) S'han analitzat els principis rectors, les institucions i normes de funcionament de les principals institucions internacionals, jutjant el seu paper en els conflictes mundials.

c) S'ha valorat la importància en la mediació i resolució dels conflictes en l'extensió del model democràtic, desenvolupant criteris propis i raonats per a la seva resolució.

d) S'han jutjat els trets essencials del model democràtic espanyol , valorant el context històric del seu desenvolupament.

e) S'ha valorat la implicació del principi de no discriminació en les relacions personals i socials de l'entorn pròxim, jutjant comportaments propis i aliens i inferint pautes i accions apropiades per acomodar l'actitud als drets i a les obligacions que se'n deriven.

f) S'ha elaborat informació pautada i organitzada per a la seva utilització en situacions de treball col·laboratiu i contrast d'opinions.

3. Utilitza estratègies comunicatives per a interpretar i comunicar informació oral en llengua castellana, aplicant els principis d'escolta activa, estratègies raonades de composició i les normes lingüístiques correctes en cada cas.

Criteris d'avaluació:

a) S'han aplicat les tècniques de l'escolta activa en l'anàlisi de missatges orals procedents de distintes fonts.

b) S'ha reconegut la intenció comunicativa i l'estructura temàtica de la comunicació oral, valorant possibles respostes.

c) S'ha realitzat un ús correcte dels elements de comunicació no verbal en les argumentacions i exposicions.

d) S'ha aplicat els usos i nivells de la llengua i les normes lingüístiques en la comprensió i composició de missatges orals, valorant els usos discriminatoris.

e) S'ha utilitzat la terminologia gramatical correcta en la comprensió de les activitats gramaticals proposades i en la resolució.

4. Utilitza estratègies comunicatives per a comunicar informació escrita en llengua castellana, aplicant estratègies d'anàlisi, síntesi i classificació de manera estructurada a la composició autònoma de textos de progressiva complexitat.

Criteris d'avaluació:

a) S'han valorat i analitzat les característiques principals dels tipus en relació amb la seva adequació per al treball que desitja realitzar.

b) S'han utilitzat tècniques de recerca en la comprensió d'un text escrit, aplicant estratègies de reinterpretació de continguts.

c) S'han aplicat, de manera sistemàtica, estratègies de lectura comprensiva en la comprensió dels textos, reconeixent possibles usos discriminatoris.

d) S'ha resumit el contingut d'un text escrit, traient la idea principal, les secundàries i el propòsit comunicatiu, revisant i formulant les conclusions obtingudes.

e) S'ha analitzat l'estructura de distints textos escrits d'ús acadèmic o professional, reconeixent usos i nivells de la llengua i pautes d'elaboració.

f) S'han aplicat les principals normes gramaticals i ortogràfiques en la redacció de textos de manera que el text final resulti clar, precís i adequat al format i al context comunicatiu.

g) S'han desenvolupat pautes sistematitzades en la preparació de textos escrits que permetin millorat la comunicació escrita.

h) S'han observat pautes de presentació de treballs escrits tenint en compte el contingut, el format i el públic destinatari, utilitzant un vocabulari correcte segons les normes lingüístiques i els usos als quals es destina.

i) S'ha resolt activitats de comprensió i anàlisi de les estructures gramaticals, comprovant la precisió i validesa de les inferències realitzades.

5. Interpreta textos literaris representatius de la Literatura en llengua castellana des del segle XIX fins a l'actualitat, reconeixent la intenció de l'autor i relacionant-lo amb el seu context històric, sociocultural i literari.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha descrit els moviments literaris en llengua castellana en el període considerat i reconeixent les obres més representatives.

b) S'ha valorat l'estructura i l'ús del llenguatge d'una lectura personal d'obres adequades al nivell i situant-la en el seu context i utilitzant instruments pautats.

c) S'han expressat opinions personals fonamentals sobre els aspectes literaris.

d) S'han aplicat estratègies d'anàlisi de textos literaris, reconeixent els temes i motius i elements simbòlics i la funcionalitat dels recursos estilístics més significatius.

e) S'ha informat sobre un autor, una obra o un període de la literatura en llengua castellana, recollint en forma analítica la informació corresponent.

6. Utilitza estratègies per a interpretar i comunicar informació oral en llengua anglesa, aplicant els principis de l'escolta activa i elaborant presentacions orals de poca extensió, clares i estructurades, relatives a temes i aspectes concrets, freqüents i quotidians, de l'àmbit personal i professional.

criteris d'avaluació:

a) S'han aplicat de manera sistemàtica les estratègies d'escolta activa per a la comprensió global i específica dels missatges rebuts, sense necessitat d'entendre'n els elements.

b) S'ha identificat la intenció comunicativa de missatges directes o emprant un repertori limitat d'expressions, frases, paraules i marcadors de discurs estructurats.

c) S'ha identificat el sentit global i les idees principals del text oral i estructures gramaticals bàsiques en oracions senzilles de situacions habituals freqüents i de contingut previsible i concret.

d) S'han identificat trets fonètics i d'entonació essencials que ajuden a entendre el sentit global i les idees principals i secundàries del missatge.

e) S'han realitzat composicions i presentacions orals breus d'acord amb un guió estructurat, aplicant el format i els trets propis de cada tipus de text, d'àmbit personal o professional.

f) S'ha utilitzat estructures gramaticals bàsiques i marcadors de discurs per a iniciar, enllaçar, ordenar i finalitzar el discurs el discurs, en situacions habituals, freqüents i aspectes concrets.

g) S'ha expressat la informació, usant una entonació i pronúncia raonables, acceptant les pauses i petites vacil·lacions.

h) S'ha mostrat actitud reflexiva i crítica al voltant de la informació que suposi qualsevol tipus de discriminació.

i) S'han identificat les normes de relació social més freqüents dels països on es parla la llengua estrangera.

j) S'han identificat els costums o activitats quotidianes de la comunitat i del lloc de treball on es parla la llengua estrangera.

k) S'han identificat les principals actituds i comportaments professionals en situacions de comunicació habituals de l'àmbit professional.

7. Manté converses senzilles en llengua anglesa en situacions habituals i concretes de l'àmbit personal i professional, utilitzant estratègies de comunicació bàsiques.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha dialogat seguint un guió sobre temes i aspectes concrets i freqüents de l'àmbit personal i professional.

b) S'ha escoltat i dialogat en interaccions senzilles, quotidianes de la vida professional i personal, sol·licitant i proporcionant informació amb algun detall.

c) S'ha mantingut la interacció utilitzant diverses estratègies de comunicació essencials per a mostrar l'interès i la comprensió.

d) S'han utilitzat estratègies de comprensió per a suplir carències en la llengua estrangera (parafrasejar, llenguatge corporal, ajudes audiovisuals).

e) S'han utilitzat estructures gramaticals i oracions senzilles i un repertori essencial, limitat, d'expressions, frases, paraules freqüents, i marcadors de discurs lineals.

f) S'ha expressat amb certa claredat, usant una entonació i pronúncia raonable i comprensible, acceptant algunes pauses i vacil·lacions.

8. Elabora textos breus i senzills amb cert detall en llengua anglesa, relatius a situacions de comunicació habituals de l'àmbit personal i professional, aplicant estratègies de lectura comprensiva i desenvolupant estratègies sistemàtiques de composició.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha llegit el text reconeixent els trets essencials del gènere i la seva estructura i interpretant el seu contingut global i específic, sense necessitat d'entendre tots els seus elements.

- b) S'ha identificat la intenció comunicativa bàsica del text organitzat de distinta manera.
- c) S'ha identificat estructures gramaticals i oracions senzilles i un repertori limitat d'expressions, frases, paraules i marcadors de discurs, bàsics i linials, en situacions habituals freqüents i concretes de contingut previsible.
- d) S'han completat frases, oracions i textos senzills, atenent al propòsit comunicatiu, amb estructures gramaticals d'escassa complexitat en situacions habituals i concretes de continguts previsibles.
- e) S'han elaborat textos breus i senzills, adequats a un propòsit comunicatiu, utilitzant els connectors més freqüents per a enllaçar les oracions.
- f) S'han respectat les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques seguint pautes sistemàtiques i concretes de revisió i correcció.
- g) S'ha demostrat una actitud reflexiva i crítica al voltant de la informació que suposi qualsevol discriminació.

Criteris de qualificació

L'avaluació de l'assignatura es farà de manera contínua, personalitzada i multidimensional. Per poder avaluar d'aquesta manera, el professorat tindrà en compte el seguiment exhaustiu de cada alumne individualment, com també la consecució dels objectius didàctics proposats en cada curs.

Els criteris que es tindran en compte a l'hora de qualificar el mòdul de Comunicació i Societat II són els següents:

50% = proves escrites

30% = activitats, feina, quadern

20% = actitud

La nota mínima que han d'aconseguir per a poder fer la mitjana amb tots els apartats és 4.

La lectura dels llibres és obligada. Per tant, és requisit indispensable llegir i superar la prova que al voltant de la lectura es farà.

Si algun alumne no assisteix a un examen s'haurà d'aportar un justificant mèdic per tal que se li repetesqui l'examen.

L'alumne aprovarà el curs si té les tres avaluacions aprovades o recuperades. També pot aprovar si en té dues aprovades i una de suspesa, sempre que la mitja de les tres surti aprovada. La nota final serà la mitjana de les tres avaluacions realitzades durant el curs.

Els alumnes que tinguin el mòdul suspès del curs anterior el recuperaran si aproven el curs actual o si compleixen els criteris que es determinin al llarg del curs segons les circumstàncies concretes de cada alumne.

ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

La formació professional bàsica s'organitza d'acord amb el principi d'atenció a la diversitat dels alumnes i les alumnes i el seu caràcter d'oferta obligatòria. Les mesures d'atenció a la diversitat estan orientades a respondre a les necessitats educatives concretes dels alumnes i les alumnes i a la consecució dels resultats d'aprenentatge vinculats a les competències professionals del títol, i respon al dret a una educació inclusiva que els permeti assolir els objectius esmentats i la titulació corresponent, segons el que estableix la normativa vigent en matèria de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social.

Per aquest motiu, a l'hora d'avaluar els/les nostres alumnes, tendrem en compte principalment el progrés de l'alumnat dia a dia. Partirem d'un currículum obert i flexible. Les adaptacions en els elements bàsics de l'alumnat suposa modificar els mètodes d'ensenyament, els continguts, etc. que es consideren adequats per a la majoria de l'alumnat. L'avaluació contínua és l'instrument potenciador del tractament diversificat.

Aquí és on adquireix major sentit l'avaluació diagnòstica, la qual ens permetrà detectar i conèixer des del començament el punt de partida en què es troba cada alumne/a i, a partir d'aquí, s'avaluarà la participació i l'interès i el progrés continu.

MESURES DE REFORÇ I SUPORT

Amb l'objectiu d'establir una programació que s'ajusti a la realitat del nostre alumnat haurem de fer una valoració de les seves característiques segons els paràmetres següents:

Què valoram: situació econòmica i cultural de la família, rendiment de l'alumne/a en l'etapa anterior, personalitat, afeccions i interessos...

Dins les adaptacions curriculars diferenciarem dos models de resposta en funció de les situacions de diferent naturalesa que trobarem:

- Adaptacions per a alumnes amb necessitats educatives especials (ANEE).
- Adaptacions sobre la programació didàctica general. No afecten els aspectes prescriptius del currículum. Tracten, senzillament, de facilitar el procés educatiu de cada alumne/a considerat individualment.

Les adaptacions que es preveuen es refereixen als aspectes següents: agrupaments, continguts, activitats, metodologia, materials utilitzats, procediments i instruments d'avaluació.

ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

Es participarà en aquelles que s'organitzin al centre.

3. PLA D'ACCIÓ TUTORIAL I PLA D'ORIENTACIÓ ACADÈMICA I PROFESSIONAL (ANNEX 1)